

การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามทัศนะ
ของผู้บริหารสถานศึกษาและครู
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1

ธัญลักษณ์ เสนามาต

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
ปีการศึกษา 2566

การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามทัศนะ
ของผู้บริหารสถานศึกษาและครู
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1

ธัญลักษณ์ เสนามาต

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ปีการศึกษา 2566

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี อนุมัติการค้นคว้าอิสระ เรื่อง การดำเนินงานระบบดูแล
ช่วยเหลือนักเรียน ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษา ลพบุรี เขต 1 เสนอโดย นางสาวธัญลักษณ์ เสนามาต เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

.....คณบดีคณะครุศาสตร์

(อาจารย์ ดร.ภัสสร เลาสวัสดิกุล)

วันที่ 28 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2567

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าอิสระ

.....ประธานกรรมการ

(อาจารย์ ดร.สุพจน์ เกิดสุวรรณ)

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เฉลิมชัย หาญกล้า)

.....กรรมการ

(อาจารย์ ดร.ภัสสร เลาสวัสดิกุล)

.....กรรมการ

(อาจารย์ ดร. ธันยรัตน์ ทองบุญตา)

หัวข้อการค้นคว้าอิสระ	การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เฉลิมชัย หาญกล้า อาจารย์ ดร.ภัสสร เลาสวัสดิกุล
ชื่อนักศึกษา	ฉันทลักษณ์ เสนามาต
สาขาวิชา	การบริหารการศึกษา
ปีการศึกษา	2566

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) ศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 และ 2) เปรียบเทียบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 จำแนกตามตำแหน่งการปฏิบัติงาน ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 126 คน ครู จำนวน 190 คน รวม 316 คน สุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ และสุ่มอย่างง่าย ด้วยวิธีการเทียบบัญญัติไตรยางศ์ เครื่องมือในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.80 – 1.00 ความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.864 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และเมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยการใช้วิธีด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's method)

ผลการวิจัยพบว่า

1. การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการรู้จักนักเรียนรายบุคคล ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ การส่งต่อนักเรียน

2. ผลการเปรียบเทียบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 จำแนกตามตำแหน่งการปฏิบัติงาน ประสบการณ์การทำงานและขนาดของโรงเรียนในภาพรวม พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในทุกด้าน

ประกาศคุณูปการ

การค้นคว้าอิสระฉบับนี้ สำเร็จได้ด้วยดีด้วยความช่วยเหลือแนะนำอย่างดียิ่งจากอาจารย์ที่ปรึกษา คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เฉลิมชัย หาญกล้า ที่ปรึกษาหลักการค้นคว้าอิสระ และอาจารย์ ดร.ภัสสร เลาสวัสดิกุล ที่ปรึกษาร่วมการค้นคว้าอิสระ ที่ได้ให้คำปรึกษาและชี้แนวทางที่เป็นประโยชน์แก่ผู้วิจัย จนกระทั่งการค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จเรียบร้อย ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้ด้วยความเคารพยิ่ง

ขอขอบคุณ คณะผู้เชี่ยวชาญที่ได้กรุณาตรวจสอบความถูกต้องในเนื้อหาของแบบสอบถาม ตลอดจนให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์อย่างมากในการทำการค้นคว้าอิสระซึ่ง ได้แก่ รองศาสตราจารย์ ดร.ชูชาติ พยอม รองคณบดีฝ่ายวิชาการคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม อาจารย์ ดร. สรรชัย ชูชีพ รองคณบดีฝ่ายวิชาการคณะครุศาสตร์ อาจารย์ ดร.ธัญนันท์ ทองบุญตา อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ภูวดล จุลสุคนธ์ อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปนิดา เนื่องพะยอม อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์

ขอกราบขอบพระคุณ คณาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ที่กรุณาให้คำปรึกษาเสนอแนะและเป็นกำลังใจในการทำการค้นคว้าอิสระจนเสร็จสมบูรณ์ ขอขอบคุณผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 ที่อนุญาตให้ผู้วิจัยทดลองใช้เครื่องมือวิจัย

คุณค่าและประโยชน์ของการค้นคว้าอิสระฉบับนี้ ขอมอบเป็นเครื่องสักการะคุณแต่บิดามารดาครูอาจารย์ทุกท่านที่กรุณาให้ความเมตตาวางรากฐานการศึกษาให้แก่ผู้วิจัยด้วยดีเสมอมา

ธัญญลักษณ์ เสนามาต

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
วัตถุประสงค์ของการค้นคว้าอิสระ.....	4
ความสำคัญของการค้นคว้าอิสระ.....	4
ขอบเขตของการค้นคว้าอิสระ.....	5
กรอบแนวคิดในการค้นคว้าอิสระ.....	6
สมมติฐานการค้นคว้าอิสระ.....	7
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	8
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	11
ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน.....	12
ความหมายของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน.....	12
ความสำคัญของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน.....	15
วัตถุประสงค์ของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน.....	17
บทบาทหน้าที่ของสถานศึกษาและบุคลากรที่เกี่ยวข้องใน ระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียน.....	18
ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียน.....	23
ประโยชน์ของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน.....	25
การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา.....	26
การบริหารวงจรคุณภาพ PDCA.....	31
แนวคิดของวงจรคุณภาพ.....	31
ความหมายของวงจรคุณภาพ.....	33
องค์ประกอบของวงจรคุณภาพ.....	35
ประโยชน์ของวงจรคุณภาพ.....	38
การบริหารตามวงจรคุณภาพ.....	40

	หน้า
บทที่ 2 (ต่อ)	
การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้วงจรคุณภาพ.....	46
การรู้จักนักเรียนรายบุคคล.....	46
การคัดกรองนักเรียน.....	49
การป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน.....	50
การพัฒนาและส่งเสริมนักเรียน.....	52
การส่งต่อนักเรียน.....	54
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	56
งานวิจัยในประเทศ.....	56
งานวิจัยต่างประเทศ.....	61
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	64
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	64
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	65
ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ.....	66
การหาคุนภาพของเครื่องมือ.....	67
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	67
การวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลความหมายของข้อมูล.....	68
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	69
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	74
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์.....	74
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	74
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	75
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	91
วัตถุประสงค์ของการค้นคว้าอิสระ.....	91
สมมติฐานของการค้นคว้าอิสระ.....	91
วิธีดำเนินการค้นคว้าอิสระ.....	91
สรุปผล.....	93

	หน้า
บทที่ 5 (ต่อ)	
อภิปรายผล.....	96
ข้อเสนอแนะ.....	101
บรรณานุกรม.....	103
ภาคผนวก.....	111
ภาคผนวก ก แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	112
ภาคผนวก ข ผลการวิเคราะห์คุณภาพของแบบสอบถามในการวิจัย	
ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามในการวิจัย.....	121
ภาคผนวก ค รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย.....	128
ภาคผนวก ง หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ.....	130
ภาคผนวก จ หนังสือขอความอนุเคราะห์เพื่อทดลองใช้ (try out) เครื่องมือ	
ในการวิจัย.....	136
ภาคผนวก ฉ หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย.....	138
ประวัติผู้ทำการค้นคว้าอิสระ.....	140

สารบัญตาราง

		หน้า
ตาราง 1	แผนการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา (ในหนึ่งรอบปี ระหว่างมีนาคม - มีนาคม ถัดไป).....	27
ตาราง 2	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 ปีงบประมาณ 2567 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา.....	65
ตาราง 3	จำนวนและร้อยละข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	75
ตาราง 4	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับผลการวิเคราะห์แบบสอบถาม การศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามทัศนะของผู้บริหาร สถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล.....	76
ตาราง 5	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับผลการวิเคราะห์แบบสอบถาม การศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามทัศนะของผู้บริหาร สถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 ด้านการคัดกรองนักเรียน.....	77
ตาราง 6	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับผลการวิเคราะห์แบบสอบถาม การศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามทัศนะของผู้บริหาร สถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา.....	79
ตาราง 7	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับผลการวิเคราะห์แบบสอบถาม การศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามทัศนะของผู้บริหาร สถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 ด้านการพัฒนาและส่งเสริมนักเรียน.....	81
ตาราง 8	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับผลการวิเคราะห์แบบสอบถาม การศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามทัศนะของผู้บริหาร สถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 ด้านการส่งต่อนักเรียน.....	82

ตาราง 9	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับผลการวิเคราะห์แบบสอบถาม การศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามทัศนะของผู้บริหาร สถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 ภาพรวม.....	83
ตาราง 10	การเปรียบเทียบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามทัศนะของ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 จำแนกตามตำแหน่งในการปฏิบัติงาน.....	84
ตาราง 11	การเปรียบเทียบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามทัศนะของ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 จำแนก ตามประสบการณ์การทำงาน.....	85
ตาราง 12	การทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตาม ทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ด้านการป้องกัน และแก้ไขปัญหา.....	86
ตาราง 13	การทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ด้านการส่งต่อ นักเรียน.....	86
ตาราง 14	การทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตาม ทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ในภาพรวม.....	87
ตาราง 15	การเปรียบเทียบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามทัศนะของ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน.....	88
ตาราง 16	การทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตาม ทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน ด้านการพัฒนาและ ส่งเสริมนักเรียน.....	89

ตาราง 17	การทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตาม ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถม ศึกษาลพบุรี เขต 1 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน ด้านการส่งต่อนักเรียน.....	89
ตาราง 18	การทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตาม ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน ในภาพรวม.....	90

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการค้นคว้าอิสระ.....	7

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

สังคมโลกในศตวรรษที่ 21 เป็นยุคแห่งกระแสโลกาภิวัตน์ซึ่งส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงในหลายๆ ด้าน ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีก่อให้เกิดการไหลของข้อมูลสารสนเทศและข่าวสารซึ่งมีผลกระทบต่อคนในสังคมแทบทุกด้าน เช่น เศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรม การศึกษา สาธารณสุข และสิ่งแวดล้อม ประเทศไทยในศตวรรษที่ 21 จึงได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก ซึ่งสถานการณ์ปัจจุบันในสังคมไทยชี้ให้เห็นประเด็นปัญหาวิกฤติอันน่าเป็นห่วง ซึ่งเกิดจากการพัฒนาที่ขาดความสมดุลเพราะมุ่งสร้างความสำเร็จทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็วแต่ประการเดียว ทำให้บุคคลและสังคมรวมทั้งโครงสร้างและกลไกการบริหารและการจัดการต่างๆ ปรับตัวตาม ไม่ทัน จึงเกิดความไม่สมดุลระหว่างการพัฒนาทางวัตถุกับการพัฒนาทางจิตใจ ขาดการเตรียมความพร้อมที่ดีต่อกระแสโลกาภิวัตน์ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญซึ่งสร้างปัญหาทั้งระบบ ให้กับสังคมไทย จะเห็นได้ว่าการนำเสนอข่าวสารจากสื่อต่างๆ สะท้อนภาพเด็กเยาวชนหลงผิดและมีพฤติกรรม ที่เบี่ยงเบนไปในทางที่ไม่พึงประสงค์เช่น ทะเลาะวิวาท ก่อวินาศกรรมในสังคมก่ออาชญากรรม ติดยาเสพติด ค้าบริการทางเพศ การฆ่าตัวตาย ซึ่งทวีความรุนแรงและเพิ่มจำนวนมากขึ้นเรื่อยๆ ส่งผลกระทบกระเทือนถึงคุณธรรมจริยธรรม บั่นทอนคุณค่าความดีงามทางจิตใจ ดังนั้น จึงมีความจำเป็นอย่างเร่งด่วนในการวางแนวทางการพัฒนาคนให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของประเทศชาติและสังคมโลก จากข้อมูลในแผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 13 ที่สำคัญระบุการพัฒนาทุนมนุษย์ทุกช่วงวัยที่ผ่านมาได้มีความพยายามปรับปรุงคุณภาพการศึกษาทุกระดับ ทั้งการยกระดับมาตรฐานการศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การใช้เทคโนโลยีและการพัฒนานวัตกรรม การเรียน รวมถึงการพัฒนาพื้นที่นวัตกรรมที่เป็นแบบอย่างด้านการศึกษา ทำให้สถานศึกษามีความเป็นอิสระควบคู่ กับมีความรับผิดชอบต่อสังคมมากขึ้น รวมถึงการส่งเสริมภาคีการพัฒนาเข้ามามีส่วนร่วมจัดการศึกษา และการเรียนรู้มากขึ้น โดยเฉพาะการจัดการอาชีวศึกษาและการอุดมศึกษาในหลายรูปแบบ อาทิ การจัดการศึกษา ทวิภาคี สหกิจศึกษา รวมถึงความพยายามในการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา โดยค้นหาเด็กและผู้เรียน ที่ด้อยโอกาส และจัดสรรเงินอุดหนุนผ่านกลไกของกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา ตลอดจนรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 ได้กำหนดให้รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย รวมถึงรัฐพึงให้ความช่วยเหลือเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ ผู้ยากไร้ และผู้ด้อยโอกาส

ให้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณภาพ ส่งผลให้มีการปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา
 เอื้อให้การจัดการศึกษามีความคล่องตัวและสอดคล้องกับ ความเปลี่ยนแปลงมากยิ่งขึ้น อาทิ
 พระราชบัญญัติปฐมวัย พ.ศ. 2562 พระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. 2562 (สำนักงาน
 คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2566, หน้า 121)

จากยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ มีเป้าหมาย
 การพัฒนาที่สำคัญเพื่อพัฒนาคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ โดยคนไทย
 มีความพร้อมทั้งกายใจ สติปัญญา มีพัฒนาการที่ดีรอบด้านและมีสุขภาวะที่ดีในทุกช่วงวัย มีจิต
 สาธารณะรับผิดชอบต่อสังคมและผู้อื่น มัธยัสถ์ อดออม โอบอ้อมอารี มีวินัย รักษาศีลธรรม และ
 เป็นพลเมืองดีของชาติ มีหลักคิดที่ถูกต้อง มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 มีทักษะสื่อสาร
 ภาษาอังกฤษและภาษาที่สามและอนุรักษ์ภาษาท้องถิ่น มีนิสัยรักการเรียนรู้และการพัฒนาตนเอง
 อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต สู่การเป็นคนไทยที่มีทักษะสูง เป็นนวัตกรรม นวัตกรรม ผู้ประกอบการ เกษตรกร
 ยุคใหม่ โดยมีสัมมาชีพตามความถนัดของตนเอง (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและ
 สังคมแห่งชาติ, 2561, หน้า 15)

ตามที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม 2545
 ได้กำหนดความมุ่งหมายและหลักการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่
 สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำเนินชีวิต
 สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (มาตรา 6) และแนวการจัดการศึกษายังให้ความสำคัญเรียน
 ทุกคนโดยยึดหลักว่าทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีสำคัญที่สุด
 ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ (มาตรา 22) ในการจัดการศึกษาต้องเน้น
 ความรู้คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษา
 ซึ่งหนึ่งในนั้นที่กำหนดให้ดำเนินการคือเรื่องความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิต
 อย่างมีความสุข (มาตรา 23 (5) ทั้งนี้การจัดการกระบวนการเรียนรู้ให้คำนึงถึงความแตกต่างระหว่าง
 บุคคล ให้ผู้เรียนรู้จักประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาให้รู้จักคิดเป็นทำเป็น รวมทั้ง
 ปลูกฝังคุณธรรมค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชาอีก ทั้งมีการประสาน
 ความร่วมมือกับบิดามารดาผู้ปกครองและบุคคลในชุมชนทุกฝ่ายเพื่อการพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ
 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545, หน้า 23)

และเนื่องจากสถานการณ์และปัญหาเด็กและเยาวชนในสังคมไทย นับวันจะมีความซับซ้อน
 วิกฤติและรุนแรงมากขึ้น ทั้งวัฒนธรรมในยุคโลกาภิวัตน์ ทำให้โครงสร้างทางสังคมอ่อนแอ ทุนทาง
 สังคม ศาสนา วัฒนธรรมไทย และภูมิปัญญาท้องถิ่น ห่างเหินและถูกปฏิเสธจากเด็กและเยาวชน
 อนุชนของชาติส่วนหนึ่งจึงได้รับการหล่อหลอมจากบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่ไม่สร้างสรรค์
 ส่งผลให้มีพฤติกรรมเบี่ยงเบน ล่อแหลมต่อการกระทำผิดกฎหมาย หมิ่นเหม่ต่อศีลธรรมอันดีงาม

มีค่านิยมที่ไม่พึงประสงค์ เช่น การมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร การนิยมสินค้าราคาแพงการเสพติดของมีเงินมา การเที่ยวกลางคืนตามสถานบันเทิงและสถานบันเทิง การมั่วสุมเล่นการพนันและเกมคอมพิวเตอร์ การทะเลาะวิวาทใช้ความรุนแรง การแข่งรถซึ่งรวมทั้งการยั่วยุเร่งเร้าจากสื่อ ทำให้เด็กและเยาวชนมีนิสัยบริโภคนิยม ฟุ้งเฟ้อ สรุ่ยสร้อย เด็กและเยาวชนดำรงชีวิตประจำวันอยู่ในท่ามกลางสภาพแวดล้อมทางสังคม ที่เสี่ยงต่อการประสบปัญหา ขาดการดูแลคุ้มครองสวัสดิภาพและความปลอดภัยจากสังคมอย่างจริงจัง อีกทั้งปัจจุบันวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและการสื่อสาร มีบทบาทต่อการเปลี่ยนแปลงวิถีการดำรงชีวิตของเด็กและเยาวชน ซึ่งมีผลกระทบต่อสภาพร่างกาย จิตใจ เพราะมีการแข่งขัน ทั้งด้านการศึกษาและเศรษฐกิจ ส่งผลให้การดำเนินชีวิตประจำวันมีความสับสน เลือกลงใช้ค่านิยมผิดๆ ขาดการพึ่งตนเอง ไม่สามารถควบคุมตนเอง รวมทั้งไม่ได้เน้นการสร้างจิตสำนึก ในการรักษามรดกทางวัฒนธรรมของชาติ และการเป็นสมาชิก ที่ดีของสังคม ทำให้เด็กและเยาวชนไทยต้องพยายามปรับตัว เพื่อให้ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วและมีความสุข เมื่อปรับตัวไม่ได้ก็ก่อให้เกิดความคับข้องใจ ขัดแย้งใจและวิตกกังวล นำมาซึ่งปัญหาต่างๆ เช่น ปัญหาโรคจิตประสาทโรคเครียด ปัญหาอาชญากรรม ปัญหาทางเพศ ปัญหาเด็กขาดความอบอุ่น ถูกทารุณกรรม และเด็กเยาวชนก่ออาชญากรรม ก่อการวิวาท ลักขโมย ฯลฯ เพิ่มปริมาณและทวีความรุนแรงมากขึ้น (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546, ย่อหน้า 2) ทั้งนี้กระทรวงศึกษาธิการได้ตระหนักและเห็นความสำคัญในการพัฒนาคุณภาพ ชีวิตของเยาวชน ได้ร่วมมือกับกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข กำหนดนโยบาย แผนงาน โดยใช้กระบวนการทางการศึกษา มีวัตถุประสงค์ที่สำคัญ คือ นักเรียนได้รับการ ดูแลช่วยเหลือและส่งเสริมพัฒนาเต็มศักยภาพเป็นคนที่สมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลัก ในการดำเนินงานมีภารกิจหลักที่เป็นหัวใจของการดำเนินงาน 5 กิจกรรม ประกอบไปด้วย การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรอง การส่งเสริมและพัฒนา การป้องกันช่วยเหลือและแก้ไขและการส่งต่อ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2547, หน้า 36)

ประสิทธิผลที่เกิดจากการพัฒนานักเรียนให้เป็นไปตามความมุ่งหวังนั้น จึงต้องอาศัยความร่วมมือของทุกฝ่าย ทุกคน ทั้งภาครัฐและหน่วยงานเอกชนคณะบุคลากร ครูทุกคนในโรงเรียน ซึ่งมีครูที่ปรึกษาเป็นหลักในการดำเนินการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างใกล้ชิด ด้วยความรักและเมตตาที่มีต่อศิษย์ และภาคภูมิใจในบทบาทที่มีส่วนสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชน ให้เติบโตเป็นบุคคลที่มีคุณค่าตามนโยบายและความมุ่งหวังของชาติต่อไป ในขณะที่เดียวกันสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีนโยบายเร่งพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนมัธยมทั่วประเทศ โดยเฉพาะโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา พบว่า นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนมัธยมศึกษาทั่วประเทศเกือบ 3,000 โรงเรียน อยู่ในกลุ่มเสี่ยงกว่าแสนคนทั่วประเทศส่วนใหญ่เป็นนักเรียนออกกลางคัน เนื่องจากผลการเรียนไม่ดีและพฤติกรรมไม่ดี เช่น ติดยาเสพติด ปัญหาเรื่องเพศ

จึงจำเป็นต้องฟื้นฟูระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยม รวมทั้งโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาให้เข้มแข็ง ที่ผ่านมาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ยังไม่มีประสิทธิผลในการแก้ไขปัญหาพฤติกรรมนักเรียน ซึ่งอยู่ในช่วงวัยรุ่นได้เท่าที่ควร สิ่งแรกที่ต้องแก้ปัญหานี้คือเรื่องของครูที่ปรึกษา ซึ่งส่วนใหญ่มีภาระมากอยู่แล้ว จึงไม่มีเวลาเตรียมกิจกรรมดูแลช่วยเหลือนักเรียนในฐานะครูที่ปรึกษาได้อย่างดีเพราะฉะนั้นอาจให้ครูแนะแนวเปลี่ยนบทบาทมาเป็นพี่เลี้ยงคอยช่วยครูที่ปรึกษาอีกทางหนึ่ง (กษมา วรวรรณ ณ อยุธยา, 2550, หน้า 5)

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ทำให้ทราบถึงความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องดำเนินการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนประกอบกับผู้วิจัยในฐานะที่เป็นครูที่รับหน้าที่ในการดูแลงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาจึงตระหนักรู้ว่าการขับเคลื่อนระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนนั้น ผู้บริหารเป็นฟันเฟืองที่สำคัญที่จะขับเคลื่อนระบบการทำงานให้บรรลุเป้าหมายและตรงตามขอบข่ายการดำเนินงานตามที่สำนักวิชาการและมาตรฐานกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดขึ้น ทั้งนี้ผู้บริหารจะต้องอาศัยความร่วมมือจากครูและบุคลากรทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้เหมาะสมซึ่งจะส่งผลต่อนักเรียนที่ได้รับการช่วยเหลือให้มีพัฒนาการอย่างเต็มตามศักยภาพเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา ตลอดจนมีคุณภาพชีวิตที่ดีและอยู่ร่วมในสังคมได้ในอนาคต ผู้วิจัยจึงทำการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 เพื่อเป็นประโยชน์ในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการค้นคว้าอิสระ

1. เพื่อศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1
2. เพื่อเปรียบเทียบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 จำแนกตามตำแหน่งการปฏิบัติงาน ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของโรงเรียน

ความสำคัญของการค้นคว้าอิสระ

ผลการวิจัยครั้งนี้จะทำให้ทราบถึงการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

1. ผู้บริหารการศึกษาในระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สามารถนำข้อค้นพบที่ได้จากงานวิจัย เกี่ยวกับการดำเนินการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อนำไปใช้

เป็นแนวทางในการให้ข้อเสนอแนะ ส่งเสริมกำกับติดตาม และสนับสนุนให้การดำเนินงานการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. ผู้บริหารสถานศึกษา สามารถนำข้อค้นพบจากงานวิจัยเกี่ยวกับการดำเนินงานการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนไปใช้เป็นแนวทางในการบริการจัดการและพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3. ครู และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง สามารถนำข้อค้นพบจากงานวิจัยเกี่ยวกับการดำเนินงานการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นแนวทางในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพการดำเนินงานตามบริบทของสถานศึกษา ทั้งนี้เพื่อให้การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการค้นคว้าอิสระ

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 จำนวนทั้งสิ้น 1,483 คน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 141 คน และ ครู 1,342 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

1.2.1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 (กลุ่มบริหารงานบุคคล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรีเขต 1 ข้อมูล ณ วันที่ 26 ธันวาคม 2566) แต่เนื่องจากประชากรมีจำนวนที่แน่นอน (finite population) การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของผู้วิจัยจึงใช้สูตรของทาโรยามาเน่ (Taro Yamane) ความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ยอมให้มีความคลาดเคลื่อน .05 ในการคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (Yamane, 1973, p.1089) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 316 คน

1.2.2 ทำการสุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (stratified random sampling) ตามสัดส่วนประชากรจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา และใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling) ซึ่งสามารถคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างในแต่ละขนาดของสถานศึกษาโดยใช้วิธีเทียบบัญญัติไตรยางศ์

1) ผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 76 คน สถานศึกษาขนาดกลาง จำนวน 49 คน และผู้บริหารสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ จำนวน 1 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 126 คน

2) ครู ประกอบด้วย ครูสถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 50 คน ครูสถานศึกษาขนาดกลาง จำนวน 114 คน และครูสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ จำนวน 26 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 190 คน

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรอิสระ (independent variable) ได้แก่ สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย

2.1.1 ตำแหน่งในการปฏิบัติงาน

- 1) ผู้บริหารสถานศึกษา
- 2) ครู

2.1.2 ประสบการณ์การทำงาน

- 1) น้อยกว่า 10 ปี
- 2) 10 – 20 ปี
- 3) มากกว่า 20 ปี

2.1.3 ขนาดของโรงเรียน

- 1) ขนาดเล็ก (นักเรียน 1 – 120 คน)
- 2) ขนาดกลางขึ้นไป (นักเรียน 121-719 คน)
- 3) ขนาดใหญ่/ใหญ่พิเศษ (นักเรียน 720 คนขึ้นไป)

2.2 ตัวแปรตาม (dependent variable) ได้แก่

2.2.1 แนวคิดการบริหารแบบใช้วงจรคุณภาพ (PDCA) ประกอบด้วย การวางแผน (Plan) การปฏิบัติตามแผน (Do) การตรวจสอบ (Check) และการปรับปรุงแก้ไข (Act)

2.2.2 การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนใช้กรอบแนวคิดตามที่สำนักวิชาการและมาตรฐาน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดไว้ 5 องค์ประกอบ ได้แก่ การรู้จักนักเรียนรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การป้องกันและแก้ไขปัญหา การพัฒนาและส่งเสริมนักเรียน และการส่งต่อนักเรียน

กรอบแนวคิดในการค้นคว้าอิสระ

กรอบแนวคิดในการค้นคว้าอิสระครั้งนี้ เป็นการศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 ผู้วิจัยได้นำกรอบแนวคิดจากสำนักวิชาการและมาตรฐาน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งประกอบด้วยการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5 องค์ประกอบ (กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักวิชาการและมาตรฐาน

การศึกษา, 2547) และผู้วิจัยได้ใช้กรอบแนวคิดของวงจรรคุณภาพ (Deming) (สุรัตน์ สุทธิชัชวาล, 2555, หน้า 16) ดังต่อไปนี้

ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการค้นคว้าอิสระ

สมมติฐานการค้นคว้าอิสระ

1. การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรีเขต 1 แตกต่างกันเมื่อจำแนกตามตำแหน่งในการปฏิบัติงาน ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของโรงเรียน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน** หมายถึง กระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีขั้นตอน พร้อมด้วยวิธีการ และเครื่องมือประกอบการทำงานที่ชัดเจน โดยมีครูประจำชั้นเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงานประสานความร่วมมือระหว่างบุคคลภายในและนอกสถานศึกษาที่เกี่ยวข้อง ในการส่งเสริมการป้องกัน และการแก้ไขปัญหาโดยดำเนินงานตามองค์ประกอบ 5 ด้าน ได้แก่ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การปรับปรุงและแก้ไขปัญหา การพัฒนาและส่งเสริมนักเรียน และการส่งต่อนักเรียน

2. **การบริหารวงจรคุณภาพ** หมายถึง กิจกรรมพื้นฐานในการพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพของงานประกอบด้วย 4 ขั้นตอนคือ การวางแผน การปฏิบัติตามแผน การตรวจสอบ และการปรับปรุงการดำเนินงาน ซึ่งเมื่อระบบได้ดำเนินการหมุนเวียนไปเรื่อยๆ ย่อมส่งผลให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพและมีคุณภาพเพิ่มมากขึ้น

3. **การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้วงจรคุณภาพ** หมายถึง การวางแผนการดำเนินงาน การนำแผนงานไปสู่การปฏิบัติ และการประเมินผลระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา ซึ่งประกอบไปด้วย 5 องค์ประกอบ คือ

3.1 **การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล** หมายถึง วิธีการสำคัญที่เริ่มตั้งแต่การพิจารณาวางแผนกำหนดนโยบาย หน้าที่ที่ประกอบการดำเนินงาน ไปถึงการดำเนินงานปฏิบัติตามแผนที่จะช่วยให้ครูทราบถึงจุดแข็งและจุดอ่อนของนักเรียนแต่ละคน โดยใช้วิธีการที่หลากหลาย เช่น การสังเกต การสัมภาษณ์ การเยี่ยมบ้าน การศึกษาข้อมูล และการทดสอบ เพื่อให้สามารถนำไปวางแผนในการป้องกันช่วยเหลือและส่งเสริมพัฒนาการของผู้เรียนแต่ละคนได้อย่างเหมาะสม โดยข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนที่ควรทราบและรวบรวมไว้ ได้แก่ ด้านความสามารถ ด้านสุขภาพ ด้านครอบครัว ด้านสารเสพติด ด้านความปลอดภัย พฤติกรรมทางเพศ และด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยมีการประสานงานจากผู้ที่เกี่ยวข้อง และมีการกำกับดูแลข้อมูล ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล รวมไปถึงการประเมิน สรุปผลการดำเนินงานและนำปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นมาพิจารณาปรับปรุงแก้ไขเพื่อนำข้อมูลที่ได้ทำเป็นสารสนเทศต่อไป

3.2 **การคัดกรองนักเรียน** หมายถึง การดำเนินการพิจารณาวางแผน กำหนดหน้าที่และกรอบการดำเนินการจำแนกนักเรียนตามเกณฑ์ที่กำหนด มีการออกแบบเครื่องมือคัดกรองการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดที่ได้จากการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล แล้วนำผลที่ได้มาจำแนกตามเกณฑ์การคัดกรอง ซึ่งเป็นการจัดแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มตามพฤติกรรม ซึ่งแบ่งเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา ที่สถานศึกษาได้กำหนด ให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง และความรุนแรงและความถี่ของปัญหา โดยในการดำเนินการคัดกรองนักเรียน สถานศึกษามีการประชุมครู กำหนดเกณฑ์ การคัดกรองเพื่อจัดกลุ่มนักเรียนร่วมกันให้เป็นที่ยอมรับของครูในสถานศึกษาและ

สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง ตลอดจนมีการกำกับดูแลตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล รวมไปถึงสรุปลงผลการคัดกรอง มีการจัดทำรายงานผลการคัดกรองนักเรียน และนำผลการคัดกรองนักเรียนมาจัดทำสารสนเทศเพื่อวางแผนการดำเนินงานในขั้นตอนการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนต่อไป

3.3 การป้องกันและแก้ปัญหา หมายถึง การดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน ที่มีการวางแผน กำหนดกรอบการทำงาน และดำเนินการปฏิบัติตามแผนอย่างชัดเจน ประชุมเพื่อสร้างและพัฒนาความร่วมมือจากผู้ปกครองและจัดกิจกรรมเพื่อการดูแลเอาใจใส่และช่วยเหลือนักเรียนทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน โดยเฉพาะนักเรียนกลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มที่มีปัญหาจำเป็นต้องได้รับการดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิด และหาวิธีการช่วยเหลือโดยใช้รูปแบบที่หลากหลาย ได้แก่ การให้คำปรึกษาเบื้องต้น กิจกรรมในชั้นเรียน การสื่อสารกับ ผู้ปกครอง กิจกรรมเสริมหลักสูตรและการเยี่ยมบ้านนักเรียน อีกทั้งยังมีการติดตามผลหลังจากจัดกิจกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน ประเมินผลและติดตามผลการดำเนินงานเพื่อจัดทำรายงานเป็นข้อมูล นำมาปรับปรุงการดำเนินงานการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนอย่างสม่ำเสมอ

3.4 การพัฒนาและส่งเสริมนักเรียน หมายถึง ขั้นตอนการดำเนินการวางแผน การส่งเสริมและพัฒนา นักเรียน กำหนดกรอบหน้าที่การดำเนินงาน ตามปฏิทินการดำเนินงาน ประชุมสร้างความเข้าใจเพื่อพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือ จัดกิจกรรมการสนับสนุน อำนวยความสะดวกในด้านต่างๆ เพื่อให้เกิดการปฏิบัติงานด้านการส่งเสริมให้นักเรียนทุกคนที่อยู่ในความดูแลได้เรียนรู้ และพัฒนาให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์มีความภาคภูมิใจในตนเอง สามารถปรับตัวเผชิญกับปัญหาและดำรงตนได้เหมาะสมตามวัยโดยใช้รูปแบบที่หลากหลายตามสภาพและความเหมาะสม ได้แก่ การจัดกิจกรรมโฮมรูมการประชุมผู้ปกครองนักเรียน กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โครงการพิเศษต่างๆ และมีการติดตามตรวจสอบผลที่เกิดกับผู้เรียนหลังจากดำเนินการ รวมไปถึงประเมินผลติดตามผลการดำเนินงานที่ได้วิเคราะห์ข้อมูล เพื่อสรุปจัดทำรายงานเปรียบเทียบผลที่เกิดขึ้นกับนักเรียนและนำรายงานการสรุปมาปรับปรุงการดำเนินงานในลำดับต่อไป

3.5 การส่งต่อนักเรียน หมายถึง การดำเนินงานตามกรอบการดำเนินงาน ปฏิบัติงานตามแผนการส่งต่อนักเรียน โดยจัดให้มีการวิเคราะห์ผู้เรียนในการช่วยเหลือนักเรียนในกรณีที่มีปัญหายากต่อการช่วยเหลือ หรือช่วยเหลือแล้วแต่นักเรียนมีพฤติกรรมไม่ดีขึ้น หรือกรณีที่เด็กมีความสามารถพิเศษ เด็กที่มีความต้องการพิเศษ เด็กด้อยโอกาส มีการสร้างความเข้าใจและการยอมรับแก่นักเรียนและผู้ปกครอง ก็ควรส่งต่อผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เด็กนักเรียนได้รับการส่งเสริมพัฒนาและช่วยเหลืออย่างเหมาะสมต่อไป โดยการส่งต่อมี 2 ลักษณะ คือ การส่งต่อภายในและการส่งต่อภายนอก และมีการรายงานและประเมินผลด้านการส่งต่อเพื่อนำไปสู่การพัฒนากระบวนการส่งต่อนักเรียน

4. **ผู้บริหารสถานศึกษา** หมายถึง ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษา รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1

5. **ครู** หมายถึง ข้าราชการที่ปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1

6. **สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1** หมายถึง หน่วยงานที่กำกับดูแลการจัดการศึกษาที่จัดการศึกษา ในระดับประถมศึกษาของจังหวัดลพบุรี

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การค้นคว้าอิสระ เรื่อง การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 มีขอบเขตการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นพื้นฐานและแนวทางการศึกษาตามลำดับดังนี้

1. ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
 - 1.1 ความหมายของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
 - 1.2 ความสำคัญของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
 - 1.3 วัตถุประสงค์ของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
 - 1.4 บทบาทหน้าที่ของสถานศึกษาและบุคลากรที่เกี่ยวข้องในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
 - 1.5 ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
 - 1.6 ประโยชน์ของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
 - 1.7 การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา
2. การบริหารวงจรคุณภาพ PDCA
 - 2.1 แนวคิดของวงจรคุณภาพ
 - 2.2 ความหมายของวงจรคุณภาพ
 - 2.3 องค์ประกอบของวงจรคุณภาพ
 - 2.4 ประโยชน์ของวงจรคุณภาพ
 - 2.5 การบริหารตามวงจรคุณภาพ
3. การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้วงจรคุณภาพ
 - 3.1 การรู้จักนักเรียนรายบุคคล
 - 3.2 การคัดกรองนักเรียน
 - 3.3 การป้องกันและแก้ไขปัญหา นักเรียน
 - 3.4 การพัฒนาและส่งเสริมนักเรียน
 - 3.5 การส่งต่อนักเรียน
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 4.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 4.2 งานวิจัยต่างประเทศ

ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

1. ความหมายของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

การดำเนินงานด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียนนั้น แต่เดิมเป็นการจัดบริการโดยงานแนะแนวและงานปกครองนักเรียน แต่ในสภาพปัจจุบันปัญหาที่เกิดขึ้นกับนักเรียนมีความยุ่งยากซับซ้อนมากขึ้น เพราะเกิดจากสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคมและเทคโนโลยีต่างๆ เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วส่งผลต่อการปรับตัวของนักเรียน ดังนั้นการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยครูแนะแนวและครูฝ่ายปกครอง ไม่สามารถแก้ปัญหาได้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวได้ สถานศึกษาจึงมีความจำเป็น ที่ต้องพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ให้มีการดำเนินงาน อย่างเป็นระบบมากขึ้น โดยบุคลากรทุกคนทุกฝ่ายของโรงเรียน ร่วมมือกันในการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับนักเรียนนั้นคือ ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในปัจจุบัน

กรมสุขภาพจิต สำนักพัฒนาสุขภาพจิต (2546, หน้า 7) ได้ให้ความหมายของการดูแลช่วยเหลือนักเรียนและระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนไว้ดังนี้ คือ ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นกระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีขั้นตอน พร้อมด้วยวิธีการและเครื่องมือการทำงานที่ชัดเจนโดยมีครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงานดังกล่าว และมีการประสานความร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับครูที่เกี่ยวข้องหรือบุคคลภายนอก รวมทั้งการสนับสนุนส่งเสริมจากทางโรงเรียน การดูแลช่วยเหลือนักเรียนหมายถึง การส่งเสริม การป้องกัน และการแก้ไขปัญหา โดยมีวิธีการและเครื่องมือสำหรับครูประจำชั้นหรือครูที่ปรึกษาและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้ในการดำเนินงานพัฒนานักเรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์และปลอดภัยจากสารเสพติด

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2551, หน้า 6) ได้ให้ความหมายว่าระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นกระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีขั้นตอนชัดเจนพร้อมทั้งวิธีการและเครื่องมือที่มีมาตรฐาน คุณภาพและมีหลักฐานการทำงานที่ตรวจสอบได้โดยมีครูประจำชั้น หรือครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงานและบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งในและนอกสถานศึกษา อันได้แก่คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน ผู้บริหารและครูทุกคนฯลฯ มีส่วนร่วม

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552ก, หน้า 12-13) กล่าวว่า ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง กระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอน มีครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงาน โดยการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้ง ภายในและนอกสถานศึกษา อันได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน ผู้บริหารและคณะครูทุกคน มีวิธีการและเครื่องมือที่ชัดเจน มีมาตรฐานคุณภาพและมีหลักฐานการทำงานที่ตรวจสอบได้

สันติสุข สันติศาสนสุข (2552, หน้า 85) กล่าวว่า ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึงกระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบมีขั้นตอน มีครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงาน โดยมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้ง ภายในและนอกสถานศึกษาได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน ผู้บริหารและครูทุกคนมีวิธีการและเครื่องมือที่ชัดเจนมีมาตรฐานคุณภาพและมีหลักฐานการทำงานที่ตรวจสอบได้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552ข, หน้า 12) ได้ให้ความหมายว่า ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนคือ การส่งเสริมพัฒนา การป้องกัน และการแก้ไขปัญหาให้แก่ นักเรียนเพื่อให้นักเรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีภูมิคุ้มกันทางจิตใจ มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีทักษะในการดำรงชีวิต และรอดพ้นสภาวะวิกฤติต่างๆ ได้อย่างปลอดภัย

กระทรวงศึกษาธิการ (2553, หน้า 7) ได้ให้ความหมายของระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนว่า การดูแล ช่วยเหลือนักเรียนนั้น หมายถึง กระบวนการที่จะทำให้ผู้เรียนได้รู้จักและเข้าใจตนเองมีแผนในการปรับปรุงและพัฒนาตนรวมทั้งครูได้รู้จักนักเรียนมากขึ้น สามารถส่งเสริมและป้องกันนักเรียนกลุ่มปกติหรือกลุ่มพิเศษ

บุญยวีร์ ชัยสวัสดิ์ (2555, หน้า 14) กล่าวว่า ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึงกระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีขั้นตอน วิธีการและเครื่องมือการทำงานที่ชัดเจนโดยอาศัยความร่วมมือของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน เพื่อให้เกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างครู นักเรียนและผู้ปกครองเป็นสำคัญ และเป็นการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพและมีความสุขกับการเรียนตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ

อรชุน กิตติโสภาคย์ (2555, หน้า 8) กล่าวว่า ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง กระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีขั้นตอน ซึ่งรวมถึงการส่งเสริม การป้องกันและการแก้ไขปัญหา พร้อมด้วยวิธีการและเครื่องมือการทำงานที่ชัดเจน โดยครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลัก ในการดำเนินงาน และมีการประสานความร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับครูหรือบุคลากรภายนอกที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการสนับสนุนส่งเสริมจากโรงเรียน

ประนอม แก้วสวัสดิ์ (2556, หน้า 11) กล่าวว่า ระบบการดูแลช่วยเหลือ หมายถึง การส่งเสริม การป้องกัน การแก้ไขปัญหาและพัฒนาเพื่อให้นักเรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีภูมิคุ้มกันทางจิตใจที่เข้มแข็ง คุณภาพชีวิตที่ดี มีทักษะการดำรงชีวิต และรอดพ้นจากวิกฤติทั้งปวง โดยมีวิธีการและเครื่องมือที่ชัดเจน มีมาตรฐาน คุณภาพ มีหลักฐานการทำงานที่ตรวจสอบได้ โดยมีครูที่ปรึกษาและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา โดยดำเนินการไปในทิศทางเดียวกันเพื่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างใกล้ชิดด้วยความรักและ เมตตาที่มีต่อศิษย์ และภาคภูมิใจในบทบาทที่มีส่วนสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนให้เติบโตงอกงาม และเป็นบุคคลที่มีคุณค่าของสังคมต่อไป

กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข (2556, หน้า 18) ให้ความหมายว่า ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง กระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบที่มีขั้นตอนชัดเจน โดยการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งทางภายในและภายนอกสถานศึกษา มีวิธีการและเครื่องมือที่ได้มาตรฐานคุณภาพ และมีหลักฐานการทำงานที่ตรวจสอบได้ ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน จึงเป็นการพัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญาความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรมและมีวิถีชีวิตที่เป็นสุขตามที่สังคมมุ่งหวัง

จตุติกรณ์ นิสสัย (2558, หน้า 11) กล่าวว่า ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง การดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีองค์ประกอบ มีการประสานความร่วมมือกับผู้เกี่ยวข้องในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อการดำเนินงานพัฒนาและการแก้ไขปัญหาให้นักเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2559, หน้า 14-15) ได้ให้ความหมายว่า ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นกระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีขั้นตอน พร้อมด้วยวิธีการและเครื่องมือการทำงานที่ชัดเจนโดยมีครูประจำชั้นหรือครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงานและบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งในและนอกสถานศึกษา ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชนผู้บริหารและครูทุกคน ฯลฯ มีส่วนร่วม และดูแลช่วยเหลือนักเรียน คือ การส่งเสริมพัฒนาป้องกัน และการแก้ไขปัญหา ได้แก่ นักเรียนที่มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีภูมิคุ้มกันทางจิตใจที่เข้มแข็ง มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีทักษะการดำเนินชีวิตและรอดพ้นจากวิกฤติที่พึง

ปิยะพร ป้อมเกษตร (2559, หน้า 8) กล่าวไว้ว่า ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนหมายถึง กระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีขั้นตอน วิธีการและเครื่องมือที่ชัดเจน ซึ่งมีองค์ประกอบคือ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรอง การป้องกันและแก้ไขปัญหา การพัฒนาและส่งเสริมนักเรียน และการส่งต่อ

กูด (Good, 1973, p.270) ได้กล่าวถึง ความหมายของการแนะแนวไว้ว่า การแนะแนวหมายถึงกระบวนการช่วยเหลือให้แต่ละบุคคล เข้าใจตนเองและโลกเกี่ยวกับตนเองได้ดี

สรุปได้ว่า ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง กระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีขั้นตอน พร้อมด้วยวิธีการ และเครื่องมือประกอบการทำงานที่ชัดเจน โดยมีครูประจำชั้นเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงานประสานความร่วมมือระหว่างบุคคลภายในและนอกสถานศึกษาที่เกี่ยวข้อง ในการส่งเสริมการป้องกัน และการแก้ไขปัญหาโดยดำเนินงานตามองค์ประกอบ 5 ด้าน ได้แก่ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การปรับปรุงและแก้ไขปัญหา การพัฒนาและส่งเสริมนักเรียน และการส่งต่อนักเรียน

2. ความสำคัญของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552ข, หน้า 3-7) ได้ให้แนวคิดที่ว่า เด็กและเยาวชนในยุคปัจจุบันจำนวนไม่น้อยที่ได้รับผลกระทบจากปัญหาและสภาพแวดล้อมที่ไม่สร้างสรรค์ในสังคม ทำให้พฤติกรรมแตกต่างไปจากเด็กและเยาวชนในอดีต แม้ว่าผู้ปกครองครู อาจารย์และคนทำงานด้านเด็กจะใช้ความรักความปรารถนาดีอย่างมากมายเพียงใด ก็ไม่อาจพิทักษ์ปกป้องและคุ้มครองเด็กและเยาวชนให้ปลอดภัยหรือมีพฤติกรรมตามที่สังคมคาดหวังได้ จากการประมวลสถิติข้อมูลสถานการณ์ปัญหาเด็กและเยาวชนของหน่วยงานต่างๆ พบว่า เด็กและเยาวชนทั้งที่เป็นนักเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและระดับอื่นๆ ส่วนหนึ่งก็มีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ดังนี้

1. ตกเป็นทาสของเกมคอมพิวเตอร์จนถึงขั้นหมกมุ่นและเรียนรู้พฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมจากเกม จนนำไปสู่การประพฤติปฏิบัติที่ก่อให้เกิดความสูญเสียต่อตนเองและครอบครัว
2. นิยมประลองความเร็วด้วยการแข่งรถมอเตอร์ไซค์ มีพฤติกรรมการใช้รถจักรยานยนต์ที่ผิดกฎหมายเป็นนักซิ่งวัยสาวและไว้สก็อส์ (สาวน้อยซ้อนท้ายหนุ่มนักซิ่ง)
3. ใช้ความรุนแรงในการตัดสินปัญหาและข้อขัดแย้งทะเลาะวิวาท จับกลุ่มรวมตัวกันสร้างความปั่นป่วนในชุมชนไปจนถึงการยกพวกตีกัน
4. มีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร เป็นพ่อแม่ตั้งแต่อายุน้อยมีเพศสัมพันธ์ โดยไม่ป้องกัน ตนเองขาดความรับผิดชอบ
5. เข้าถึงสารเสพติดได้ง่ายจากการเริ่มใช้บุหรี่ยาสูบ ยาบ้า ยาไอซ์ ยาเลิฟ และสารอันตรายที่แพร่ระบาดในกลุ่มเด็กและเยาวชน
6. ขาดหลักยึดเหนี่ยวทางจิตใจ ไม่เห็นความสำคัญของหลักศาสนา ค่านิยมความเป็นไทยความสัมพันธ์กับ คนในครอบครัวค่อนข้างเปราะบาง ติดเพื่อน ติดสื่อและให้ความสำคัญกับ วัตถุมากกว่า ความมีคุณธรรมนำใจ

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2552, หน้า 13) ได้ให้ความสำคัญของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ไว้ดังนี้

1. นักเรียนได้รับการดูแลช่วยเหลืออย่างทั่วถึงและตรงตามสภาพปัญหา
2. สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียนเป็นไปด้วยดีและอบอุ่น
3. นักเรียนรู้จักตนเองและควบคุมตนเองได้ มีการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) ซึ่งจะเป็นรากฐานในการพัฒนาความเก่ง (IQ) คุณธรรม จริยธรรม (MQ) และความมุ่งมั่นที่จะเอาชนะอุปสรรค (AQ)
4. นักเรียนเรียนรู้อย่างมีความสุขและได้รับการส่งเสริม พัฒนาเต็มศักยภาพโดยรอบด้าน

5. ผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพนักเรียนอย่างเข้มแข็ง จริงจังด้วยความเสียสละ เอาใจใส่ในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

บุปผาชาติ เข็มวิชัย (2558, หน้า 9) กล่าวถึง ความสำคัญ ของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นงานที่ทุกภาคส่วนให้ความสำคัญเพื่อพัฒนานักเรียนในสถานศึกษา โดยครูที่ปรึกษาควรเอาใจใส่ ดูแลช่วยเหลือและป้องกัน แก้ไขปัญหาให้นักเรียนทุกคน อย่างเป็นระบบ กระบวนการทำงานที่ชัดเจนมีร่องรอยหลักฐานการปฏิบัติงานสามารถตรวจสอบและประเมินผลได้นอกจาก ครูที่ปรึกษาแล้วยังมีคณะบุคคลซึ่ง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา คณะครู ผู้ปกครอง กรรมการสถานศึกษาชุมชน และหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ให้ความร่วมมือเพื่อส่งเสริม พัฒนา ควบคุม และแก้ไขความประพฤติของนักเรียนให้อยู่ในระเบียบวินัย ให้เกิดความสงบเรียบร้อย ในการอยู่ร่วมกัน เพื่อดูแลช่วยเหลือส่งเสริมและพัฒนาเต็มตามศักยภาพ ให้เป็นคนที่สมบูรณ์ทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์สังคม และสติปัญญาและเพื่อคุ้มครอง ดูแล รักษา รวมทั้งให้การอบรม ศีลธรรม มารยาทอันดีแก่นักเรียน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่นักเรียนต่อไป

สุทัศน์ เอี่ยมแสง (2558, หน้า 9) กล่าวถึง ความสำคัญและความจำเป็นของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน คือ การส่งเสริม พัฒนาป้องกัน และแก้ปัญหา เพื่อเพิ่มศักยภาพให้นักเรียนเป็นบุคคลที่มีคุณภาพทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญาและปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม นักเรียนสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข มีวิถีชีวิตที่พอเพียงเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในยุคปัจจุบัน ทั้งทางด้านวัตถุและเทคโนโลยีต่างๆ ส่งผลให้เด็กและเยาวชนมีวิถีชีวิตที่แตกต่างจากอดีต ส่งผลให้เกิดปัญหาต่างๆ มากมาย ซึ่งการแก้ไขปัญหาไม่ใช่หน้าที่ของสถานศึกษา อย่างเดียว แต่ต้องอาศัยความร่วมมือกับ ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายทุกคนโดยมีครูที่ปรึกษาเป็นหลักสำคัญในการดำเนินงานต่างๆ อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

จตุติกรณ์ นิสสัย (2558, หน้า 18) ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีความสำคัญและความจำเป็น คือ

1. นักเรียนได้รับการส่งเสริมและพัฒนาในด้านการเรียน ด้านสุขภาพ และด้านพฤติกรรมให้มีคุณภาพ
2. ครูใช้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนทำให้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับความสามารถทางการเรียน ข้อมูลสุขภาพของนักเรียน และข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมของนักเรียน
3. ผู้ปกครองมีความร่วมมือกับทางโรงเรียนหรือผู้เกี่ยวข้องในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
4. ผู้บริหารวางแผนในการจัดกิจกรรม หรือโครงการเพื่อส่งเสริมพัฒนา ป้องกันและแก้ไขปัญหาให้นักเรียนได้อย่างเหมาะสม

เพลินพิศ สิงห์คำ (2560, หน้า 11) กล่าวว่า ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีความสำคัญเพื่อ พัฒนาคคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ซึ่งจะส่งผลต่อการ พัฒนาประชาชาติในอนาคต

สรุปได้ว่า ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีความสำคัญและความจำเป็นโดยนักเรียน จะได้รับการส่งเสริมและพัฒนาในด้านการเรียน ด้านสุขภาพ และด้านพฤติกรรมให้มีคุณภาพ ครูใช้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนทำให้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับความสามารถทางการเรียน เพื่อพัฒนาควบคุมและแก้ไขปัญหาให้นักเรียน ให้เกิดความสงบเรียบร้อยในการอยู่ร่วมกัน

3. วัตถุประสงค์ของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547, หน้า 4) ได้กำหนดวัตถุประสงค์ของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนไว้ ดังนี้

1. ให้มีระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยมีกระบวนการ วิธีการและเครื่องมือที่มีคุณภาพและมีมาตรฐานสามารถตรวจสอบได้
2. เพื่อส่งเสริมให้ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษา บุคลากรในโรงเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงานและองค์กรภายนอกในการมีส่วนร่วมช่วยเหลือนักเรียน
3. เพื่อให้ให้นักเรียนได้รับการช่วยเหลือและส่งเสริมพัฒนา อย่างเต็มตามศักยภาพ เป็นคนที่สมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา

กรมสุขภาพจิต (2551, หน้า 3) กล่าวถึงประโยชน์ของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนไว้ดังนี้

1. นักเรียนได้รับการดูแลช่วยเหลืออย่างทั่วถึงและตรงตามสภาพปัญหา
2. สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียนเป็นไปด้วยดี และอบอุ่น
3. นักเรียนรู้จักตนเองและควบคุมตนเองได้
4. นักเรียนเรียนรู้อย่างมีความสุข
5. นักเรียนมีการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์

บุปผาชาติ เข็มวิชัย (2558, หน้า 12) งานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นงานที่มีประโยชน์เป็นอย่างยิ่งต่อทุกๆ ฝ่ายที่เกี่ยวข้องเพราะเป็นการส่งเสริม การป้องกัน และแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับตัวนักเรียนซึ่งผลที่เกิดขึ้นจะลงไปสู่ตัวนักเรียนโดยตรง โดยการบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีผลต่อประสิทธิภาพของการดำเนินงานเพราะเป็นงานที่ต้องร่วมมือกันของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องต้องใช้เทคนิค ขั้นตอนกระบวนการต่างๆ ที่ถูกต้องเหมาะสมเพื่อให้การดำเนินงานสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2559, หน้า 10) กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนไว้ 2 ประการ คือ

1. เพื่อให้การดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเป็นไปอย่างมีระบบและมีประสิทธิภาพ
2. เพื่อให้โรงเรียน ผู้ปกครอง หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หรือชุมชนมีการทำงานร่วมกัน โดยผ่านกระบวนการทำงานที่มีระบบ พร้อมด้วยเอกสารหลักฐานการปฏิบัติงาน สามารถตรวจสอบหรือรับการประเมินได้

สรุปได้ว่าวัตถุประสงค์ของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน คือ เพื่อปรับเปลี่ยนบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาและครูให้มุ่งไปสู่ความรับผิดชอบในการดูแลพัฒนาการของนักเรียนวางระบบ ที่นักเรียนทุกคนมีครูดูแลอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง ส่งเสริมให้โรงเรียน กรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีการทำงานร่วมกันโดยผ่านกระบวนการทำงานที่ชัดเจน มีร่องรอยหลักฐานการปฏิบัติงาน สามารถตรวจสอบและประเมินผลได้

4. บทบาทหน้าที่ของสถานศึกษาและบุคลากรที่เกี่ยวข้องในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552ข, หน้า 13 - 24) ได้ระบุไว้ว่าระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นระบบการทำงานที่มีกระบวนการชัดเจน ดังนั้น บทบาทหน้าที่ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจะต้องศึกษาบทบาทหน้าที่ตามกรอบการทำงานให้ชัดเจน ดังนี้

1. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีบทบาทหน้าที่ ดังนี้
 - 1.1 กำหนดนโยบายและหน่วยงานที่รับผิดชอบในสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
 - 1.2 ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นเครือข่ายการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียน
 - 1.3 ส่งเสริมและสนับสนุนให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเกิดการพัฒนาองค์ความรู้สู่การปฏิบัติด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
 - 1.4 สนับสนุนช่วยเหลือให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสามารถดำเนินการดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ
 - 1.5 ส่งเสริมให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีระบบติดตามประเมินผลและรายงานความก้าวหน้าอย่างต่อเนื่อง
2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีบทบาทหน้าที่ ดังนี้
 - 2.1 นำนโยบายการช่วยเหลือนักเรียนสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา ส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษาเกิดการพัฒนาองค์ความรู้และความสามารถในการปฏิบัติด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

2.2 สนับสนุน ช่วยเหลือให้สถานศึกษาสามารถดำเนินงานการดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ

2.3 ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อร่วมมือกันดำเนินงานการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

2.4 ติดตามประเมินผลและรายงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา

3. สถานศึกษา

3.1 ผู้บริหารสถานศึกษา มีบทบาทหน้าที่ คือ 1) บริหารจัดการให้มีระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาให้ชัดเจนและมีประสิทธิภาพ 2) ประสานงานระหว่างสถานศึกษากับหน่วยงานและบุคคลภายนอก เช่น ผู้ปกครอง เครือข่าย และ 3) ดูแล กำกับ นิเทศ ติดตาม ประเมินผล สนับสนุนและให้ขวัญกำลังใจในการดำเนินงาน

3.2 ครูประจำชั้น หรือครูที่ปรึกษา มีบทบาทหน้าที่ คือ 1) รู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) คัดกรอง จำแนกนักเรียน 3) จัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อส่งเสริมและพัฒนา และ 4) จัดกิจกรรมป้องกัน แก้ไข ช่วยเหลือ ส่งต่อ- รายงานผล

3.3 ครูแนะแนว มีบทบาทหน้าที่ คือ 1) สนับสนุนครูประจำชั้นหรือครูที่ปรึกษาในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 2) จัดกิจกรรมป้องกัน แก้ไข ช่วยเหลือ และ 3) การส่งต่อ

3.4 หัวหน้าระดับชั้น มีบทบาทหน้าที่ คือ 1) ติดตาม กำกับ การดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูประจำชั้น ครูที่ปรึกษา และ 2) ประสานงานกับผู้เกี่ยวข้องในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

3.5 นักเรียน มีบทบาทหน้าที่ คือ ให้ความร่วมมือกับคณะกรรมการนักเรียน ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี เข้าร่วมกิจกรรมของสถานศึกษา

3.6 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีบทบาทหน้าที่คือ ให้การสนับสนุน ให้คำปรึกษา เสนอแนะแนวทางในการส่งเสริม พัฒนา และแก้ไขนักเรียน อำนวยความสะดวกให้ผู้ปฏิบัติงาน

3.7 ผู้ปกครองหรือเครือข่ายผู้ปกครอง มีบทบาทหน้าที่ คือ 1) อบรม ดูแลและเป็นแบบอย่างที่ดีในการดำรงชีวิตครอบครัว มีความรักความเข้าใจและให้ความอบอุ่น 2) สนับสนุน ให้ความร่วมมือ วางแผนร่วมกับสถานศึกษาในการแลกเปลี่ยนข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมและพัฒนา ป้องกันและแก้ไขปัญหา นักเรียน และ 3) เป็นที่ปรึกษาหรือแนะแนวทางการดำเนินชีวิตที่ดีแก่นักเรียน

3.8 ชุมชน มีบทบาทและหน้าที่ คือ สนับสนุนการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมสุขภาพจิต ศูนย์อนามัยสาธารณสุขอำเภอ และ

สาธารณสุขจังหวัดโรงพยาบาล กระทรวงแรงงานและสวัสดิการทางสังคม สื่อมวลชน และอื่นๆ ได้แก่ 1) ให้คำปรึกษาแนะนำ เกี่ยวกับพฤติกรรมและพัฒนาการของเด็กวัยต่างๆ 2) สอดส่อง ดูแล ให้ความช่วยเหลือเด็กและเยาวชนทั้งด้านความปลอดภัยและการแก้ปัญหาพฤติกรรม 3) ร่วมมือกับ สถานศึกษาจัดกิจกรรมส่งเสริมนักเรียนให้ได้รับการพัฒนาตามศักยภาพของแต่ละบุคคล 4) เป็นแหล่ง การเรียนรู้และฝึกงาน และเพิ่มพูนประสบการณ์แก่นักเรียนตามความรู้ความสามารถ ความสนใจ และความถนัด 5) ติดตามผล สะท้อนปัญหา และแสดงความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ ต่อการดำเนินการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 6) ให้ความร่วมมือและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เผยแพร่ข้อมูล ข่าวสาร สารสนเทศ ที่เป็นประโยชน์และน่าสนใจ และ 7) ให้การสนับสนุนและเป็นเครือข่าย ในการพัฒนาและการขยายผลการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างต่อเนื่อง

คณะกรรมการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2559, หน้า 22 - 29) ได้ระบุไว้ว่า ในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ต้องมีผู้รับผิดชอบดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ ตามขั้นตอนและกระบวนการที่ถูกต้องอย่างมีประสิทธิภาพ จึงจะช่วยให้ นักเรียนทุกคนได้รับการดูแล ช่วยเหลือตามเจตนารมณ์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยคณะกรรมการ ดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน ประกอบด้วย

1. คณะกรรมการอำนวยการ (ทีมหน้า)

สมาชิกคณะกรรมการอำนวยการ (ทีมหน้า) ประกอบด้วยผู้อำนวยการโรงเรียนเป็น ประธานกรรมการ มีกรรมการตามตำแหน่งต่างๆ ได้แก่ รองผู้อำนวยการทุกฝ่าย หัวหน้า หน่วยงานแผนงาน หัวหน้างานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนชุมชน และหัวหน้างาน เน้น แนวนโยบายและเลขานุการ

บทบาทของคณะกรรมการอำนวยการ (ทีมหน้า) คือ 1) ส่งเสริม สนับสนุนการขับเคลื่อน และผดุงรักษาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 2) สร้างขวัญกำลังใจและพัฒนาบุคลากร 3) เป็นผู้นำใน การผนึกพลัง บูรณาการภารกิจโดยรวมของสถานศึกษา 4) ประสานสัมพันธ์และสร้างความเข้มแข็ง ให้ทีมประสานทีมทำและเครือข่ายการดำเนินงานจากทุกภาคส่วน และ 5) นิเทศ กำกับติดตามและ ประเมินผลบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการอำนวยการ (ทีมหน้า) ในระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

2. คณะกรรมการประสาน (ทีมประสาน)

สมาชิกคณะกรรมการประสาน (ทีมประสาน) ประกอบด้วยรองผู้อำนวยการที่ ผู้บริหารมอบหมาย เป็นประธานกรรมการ มีกรรมการตามตำแหน่งและหน้าที่ต่างๆ ได้แก่ หัวหน้า ระดับทุกระดับ หัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน หัวหน้างานอนามัย ครูพยาบาล และและหัวหน้างาน เน้นแนวเป็นกรรมการและเลขานุการ

บทบาทของคณะกรรมการประสาน (ทีมประสาน) คือ 1) ปฏิบัติงานในฐานะบุคลากรหลักฐานหลักในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 2) ประสานงานระหว่างคณะกรรมการอำนวยการ (ทีมนำ) และคณะกรรมการดำเนินงาน (ทีมทำ) และหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 3) จัดเครื่องมือ สื่ออุปกรณ์ที่จำเป็นในการพัฒนาดำเนินงาน และรับผิดชอบในการชี้แจง สร้างความรู้ ความเข้าใจแก่ผู้ปฏิบัติงาน 4) จัดการประชุมคณะกรรมการทุกฝ่ายอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ เพื่อแสวงหาแนวทางในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และ 5) สรุปรายงานผลการดำเนินงานและดำเนินการอื่นใดเพื่อให้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

3. คณะกรรมการดำเนินงาน (ทีมทำ)

สมาชิกคณะกรรมการดำเนินงาน (ทีมทำ) ประกอบด้วยหัวหน้าระดับชั้นเป็นประธานกรรมการ มีกรรมการตามตำแหน่งหน้าที่ต่างๆ ได้แก่ รองหัวหน้าระดับ ครูที่ปรึกษา ครูผู้สอนและครูแนะแนวเป็นกรรมการและเลขานุการมี

3.1 บทบาทของคณะกรรมการดำเนินงาน (ทีมทำ) คือ 1) ประสานงานกับผู้เกี่ยวข้องและดำเนินการประชุมชี้แจง 2) บันทึกหลักฐานการปฏิบัติงาน ประเมินผลและการจัดทำรายงานตามระดับชั้น 3) ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการของครูที่ปรึกษาและนักเรียน เพื่อประโยชน์ต่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 4) ประชุมคณะกรรมการอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ และ 5) ดำเนินการดูแลให้ความช่วยเหลือนักเรียนตามขั้นตอนและกระบวนการของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

3.2 บทบาทหน้าที่ของบุคลากรในคณะกรรมการดำเนินงาน (ทีมทำ) ประกอบด้วย

3.2.1 หัวหน้าระดับ/รองระดับหัวหน้าระดับ

- 1) ติดตาม กำกับดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษา
- 2) ประสานงานกับผู้ที่เกี่ยวข้องในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
- 3) จัดประชุมครูในระดับเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

- 4) จัดประชุมกลุ่มเพื่อปรึกษาปัญหากรณี (case conference)

- 5) บันทึกหลักฐานการปฏิบัติงานและการจัดทำรายงานประเมินผลระดับ ส่งผู้บริหารโดยผ่านทีมประสาน

3.2.2 ครูที่ปรึกษา/ครูประจำชั้น

- 1) ดำเนินการดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามแนวทางที่กำหนด ได้แก่
 - 1.1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล โดยการรวบรวมข้อมูลผู้เรียนเป็นรายบุคคล จัดทำข้อมูลให้เป็นระบบและเป็นปัจจุบัน
 - 1.2) การคัดกรองนักเรียน วิเคราะห์ข้อมูลจำแนกจัดกลุ่มนักเรียน เช่น

กลุ่มเด็กมีความสามารถพิเศษ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหาต้องการช่วยเหลือโดยเร่งด่วน 1.3) ส่งเสริมและพัฒนานักเรียน โดยจัดกิจกรรมโครงการ โครงการงาน ส่งเสริมพัฒนาผู้เรียนให้รู้จักตนเอง รักและเห็นคุณค่าในตนเองมีทักษะในการดำรงชีวิต 1.4) การป้องกันและแก้ไขปัญหา ดูแลช่วยเหลือให้คำปรึกษากรณีปัญหาที่ไม่ยุ่งยาก ซับซ้อน ทั้งรายบุคคลและเป็นกลุ่ม และ 1.5) การส่งต่อ กรณีปัญหาของนักเรียนซับซ้อนให้ส่งต่อไปยังครูแนะแนว ฝ่ายปกครอง หรือผู้มีทักษะความสามารถตรงกับลักษณะปัญหา

2) พัฒนาคำปรึกษาตนเองด้านองค์ความรู้ทางจิตวิทยาการแนะแนวและการให้คำปรึกษา

3) ร่วมประชุมกลุ่มปรึกษาปัญหารายกรณี

4) บันทึกหลักฐานการปฏิบัติงานและประเมินผล รายงานส่งหัวหน้า

ระดับ

3.2.3 ครูแนะแนว

1) นิเทศ (supervising) สนับสนุนและเป็นแกนหลักแก่ครูที่ปรึกษาและผู้เกี่ยวข้องทุกคนในการให้ความรู้ เทคนิค วิธีการและกระบวนการตามหลักจิตวิทยาและการแนะแนว เพื่อใช้ในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในประเด็นสำคัญ ได้แก่ 1.1) เทคนิค วิธีการและเครื่องมือเพื่อการรู้จักและเข้าใจผู้เรียน รวมทั้งการคัดกรองจัดกลุ่มผู้เรียน การให้คำปรึกษาเบื้องต้น เช่น การใช้ระเบียบสะสม แบบทดสอบ การสังเกต การสัมภาษณ์ 1.2) เสนอแนะแนวทางการจัดกิจกรรมโฮมรูมการประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน และกิจกรรมสำหรับผู้เรียนทุกกลุ่มคัดกรอง และ 1.3) ให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับธรรมชาติและลักษณะของผู้เรียนกลุ่มพิเศษประเภทต่างๆ และเสนอแนะแนวทางการในการดูแลช่วยเหลือส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียน

2) ให้คำปรึกษา (counseling) แก่ผู้เรียน (กรณีที่ ครูที่ปรึกษาไม่สามารถแก้ไขหรือยากต่อการดูแลช่วยเหลือ) ผู้ปกครองและผู้ขอรับบริการทั่วไป

3) ประสาน (co-ordinating) กับผู้เกี่ยวข้องทั้งในและนอกสถานศึกษา เป็นระบบเครือข่ายในการดำเนินงานแนะแนวและการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

4) จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในคาบแนะแนว

5) ให้บริการต่างๆ หรือจัดทำโครงการ กิจกรรมต่างๆ ให้กับนักเรียน ซึ่งเป็นการสนับสนุนระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

6) ร่วมประชุมกลุ่มปรึกษาปัญหารายกรณี

7) ในกรณีที่มีปัญหายากต่อการช่วยเหลือของครูแนะแนว ให้ส่งต่อผู้เชี่ยวชาญภายนอกและติดตามผลการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

8) บันทึกหลักฐานการปฏิบัติงานและประเมินผลรายงานส่งผู้บริหาร หรือหัวหน้าระดับ

3.2.4 ผู้สอนประจำวิชาและครูที่เกี่ยวข้อง

1) ศึกษาข้อมูลของผู้เรียนเป็นรายบุคคล เพื่อรู้จักและเข้าใจผู้เรียน อย่างแท้จริง

2) ให้ข้อมูลเกี่ยวกับตัวนักเรียนแก่ครูที่ปรึกษา และให้ความร่วมมือกับครูที่ปรึกษาและผู้เกี่ยวข้องในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

3) ให้ข้อมูลการรู้จักและเข้าใจผู้เรียนในการจัดกระบวนการเรียนรู้ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและบริการต่างๆ ให้ผู้เรียนได้พัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ

4) ให้คำปรึกษาเบื้องต้นในรายวิชาที่สอน ในด้านการศึกษาต่อการประกอบอาชีพ ทักษะการดำรงชีวิตและบุคลิกภาพที่พึงประสงค์

5) พัฒนาตนเองด้านองค์ความรู้ทางจิตวิทยาและการแนะแนวและ นำมาบูรณาการในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน

6) ร่วมประชุมกลุ่มปรึกษาปัญหากรณี

7) บันทึกหลักฐานการปฏิบัติงาน สรุปผลและรายงานส่งหัวหน้าระดับ

3.2.5 ผู้แทนนักเรียน

1) เรียนรู้ ทำความเข้าใจกรอบแนวคิด

2) ประสานงานในการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นของเพื่อนนักเรียน

3) มีส่วนร่วมในการกำหนดแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม

4) เป็นแกนนำในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อนักเรียนได้รับประสบการณ์การเรียนรู้และการเสริมสร้างทักษะการดำรงชีวิตอย่างเต็มตามศักยภาพ

สรุปได้ว่าบทบาทหน้าที่ของของสถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้อง จะต้องดำเนินการ กำหนดนโยบาย สร้างการทำจิตสำนึกให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องได้เล็งเห็นความสำคัญของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีการกำหนดโครงสร้างหน้าที่ แต่งตั้งคณะกรรมการ ประชุมพิจารณาส่งเสริมบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ให้มีความรู้ ความสามารถมากขึ้น ทั้งนี้จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องวางแผน การดำเนินงานให้เหมาะสม เพื่อให้การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีประสิทธิภาพมากขึ้น

5. ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

กรมสุขภาพจิต (2551, หน้า 3) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ไว้ดังนี้

1. ผู้บริหารโรงเรียน รวมทั้งผู้ช่วยบริหารโรงเรียนทุกฝ่าย ตระหนักถึงความสำคัญของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และให้การสนับสนุนการดำเนินงานหรือร่วมกิจกรรมตามความเหมาะสมอย่างสม่ำเสมอ
2. ครูทุกคนและผู้ที่เกี่ยวข้องจำเป็นต้องตระหนักในความสำคัญของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และมีทัศนคติที่ดีต่อนักเรียน มีความสุขที่จะพัฒนานักเรียนในทุกด้าน
3. คณะกรรมการหรือคณะทำงานทุกคณะ ต้องมีการประสานงานกันอย่างใกล้ชิด และมีการประชุมในแต่ละคณะอย่างสม่ำเสมอตามที่กำหนด
4. ครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักสำคัญในการดำเนินงาน โดยต้องได้รับความร่วมมือจากครูทุกคนในโรงเรียน รวมทั้งการสนับสนุนเรื่องต่างๆ จากโรงเรียน
5. การอบรมให้ความรู้ทักษะ รวมทั้งการเผยแพร่ข้อมูลความรู้แก่ครูที่ปรึกษา หรือผู้เกี่ยวข้องในเรื่องเอื้อประโยชน์ ต่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นสิ่งจำเป็นโดยเฉพาะ เรื่องทักษะการปรึกษาเบื้องต้นและแนวทางการแก้ไขปัญหาต่างๆ ของนักเรียน ซึ่งโรงเรียนควรดำเนินการอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ
6. ผู้ปกครองและเครือข่าย การร่วมพัฒนาในทุกส่วนของสังคมมีความมุ่งมั่นในการดำเนินการดูแลช่วยเหลือนักเรียนและเยาวชนในเชิงบูรณาการอย่างเข้มแข็งจริงจัง จากการศึกษาาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

โรงเรียนอนุบาลราชบุรี (2554, หน้า 6) กล่าวว่า ปัจจัย ที่เกื้อหนุนให้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเกิดความสำเร็จ มีดังนี้

1. ฝ่ายบริหารของโรงเรียน
2. ครูทุกคนในโรงเรียน
3. นักเรียนทุกคน
4. ผู้ปกครอง
5. คณะกรรมการเครือข่ายผู้ปกครอง
6. คณะกรรมการสถานศึกษา
7. หน่วยงานและชุมชนที่เกี่ยวข้อง

สรุปได้ว่า เป็นระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นระบบที่มุ่งพัฒนาเด็กให้เป็นบุคคลที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความสามารถมีคุณธรรม จริยธรรม จากปัจจัยเสี่ยงจากบุคลิกภาพหรือตัวนักเรียน เพื่อนครอบครัวโรงเรียน ชุมชนและสังคม ปัจจัยเสี่ยง โดยเป็นกระบวนการดำเนินงานอย่างมีขั้นตอนพร้อมวิธีการและเครื่องมือการทำงานที่ชัดเจน ประกอบด้วยขั้นตอน 5 ขั้นตอน ดังนี้ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การปรับปรุงและแก้ไขปัญหา การการพัฒนาและส่งเสริมนักเรียน และการส่งต่อนักเรียน โดยมีวิธีการประสานความร่วมมืออย่าง

ใกล้ชิดพร้อมเอกสารหลักฐานการทำงานของครูที่ปรึกษา ในการประสานความร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับครูที่เกี่ยวข้องพร้อมบุคลากรภายนอก รวมทั้งการสนับสนุนส่งเสริมจากโรงเรียน เพื่อให้การดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้วัตถุประสงค์ โดยมีระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเชิงคุณภาพมีโครงสร้างระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ชัดเจน ครูมีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะและมีทักษะการดูแลช่วยเหลือนักเรียน นักเรียนได้รับการดูแลอย่างทั่วถึงและตรงตามสภาพปัญหาที่นักเรียนอยู่ในโรงเรียนอย่างมีความสุข ประสบผลสำเร็จตามศักยภาพ

6. ประโยชน์ของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547, หน้า 8) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ไว้ดังนี้

1. นักเรียนได้รับการดูแลช่วยเหลือและพัฒนาสุขภาพกาย สุขภาพจิต และสภาพแวดล้อมทางสังคมอย่างทั่วถึง ได้รับการส่งเสริม พัฒนา ป้องกันแก้ไขปัญหาทั้งด้านการเรียนรู้และความสามารถพิเศษ ได้รู้จักตนเอง สามารถปรับตัวมีทักษะทางสังคมและอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข มีทักษะชีวิตและมีสัมพันธภาพที่ดีกับเพื่อนครู และผู้ปกครอง

2. ผู้ปกครอง ชุมชนตระหนักในการมีส่วนร่วมกับโรงเรียน เข้าใจถึงวิธีการอบรมสั่งสอนบุตรหลาน เป็นตัวอย่างที่ดีแก่บุตรหลานและบุคคลในชุมชน มีสัมพันธภาพที่ดีกับบุตรหลานเป็นครอบครัวที่เข้มแข็ง

3. ครูตระหนักและเห็นความสำคัญในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีเจตคติที่ดีต่อผู้เรียนมีผลงานสอดคล้องกับมาตรฐานการประเมินคุณภาพการศึกษา มีความรักและศรัทธาในวิชาชีพครู

4. ผู้บริหารรู้ศักยภาพของครูในการขับเคลื่อนให้เกิดการปฏิรูปการเรียนรู้ ได้ข้อมูลพื้นฐานของนักเรียน ใช้ในการกำหนดแนวทางในการพัฒนานักเรียน หลักสูตรและคุณภาพการจัดการศึกษา มีรูปแบบกระบวนการพัฒนาและการพัฒนาเชิงระบบภายใต้การมีส่วนร่วม

5. โรงเรียนมีผลการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษา ได้รับการยอมรับการสนับสนุนและความร่วมมือจากชุมชน และ องค์กรที่เกี่ยวข้อง มีการพัฒนาสังคมแห่งการเรียนรู้และเอื้ออาทร

6. หน่วยงานต้นสังกัดพัฒนาวัฒนธรรมในการพัฒนานักเรียน พัฒนาองค์ความรู้เกี่ยวกับการทำงาน การนิเทศติดตามผล ประเมินผลและการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีระบบข้อมูลสารสนเทศทั้งข้อมูล ระดับบุคคล และระดับโรงเรียนเพื่อพัฒนางานต่อไป

7. ประเทศชาติมีประชากรที่มีคุณภาพดีมีปัญญา และมีความสุข มีการเชื่อมโยงข้อมูลของเยาวชนทุกระดับ ลดปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อเด็กและเยาวชน ลดค่าใช้จ่ายของหน่วยงานต่างๆ ประชาชนมีคุณภาพเป็นกำลังอันสำคัญในการพัฒนาประเทศ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552ข, หน้า 13-14) กล่าวถึง ประโยชน์และคุณค่าของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ดังนี้

1. นักเรียนได้รับการดูแลช่วยเหลืออย่างทั่วถึงและตรงตามสภาพปัญหา
2. สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียนเป็นไปด้วยดีและอบอุ่น
3. นักเรียนรู้จักตนเอง ควบคุมตนเองได้ มีการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) ซึ่งจะเป็นรากฐานในการพัฒนาความเก่ง (IQ) คุณธรรม จริยธรรม (MO) และความมุ่งมั่นที่จะเอาชนะอุปสรรค (AQ)
4. นักเรียน เรียนรู้อย่างมีความสุข และได้รับการส่งเสริมพัฒนา เต็มตามศักยภาพ อย่างรอบด้าน
5. ผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม ในการพัฒนาคุณภาพนักเรียนอย่างเข้มแข็ง จริงจัง ด้วยความเสียสละ เอาใจใส่

สรุปได้ว่า ประโยชน์และคุณค่าของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน คือ นักเรียนได้รับการดูแลช่วยเหลืออย่างทั่วถึงและตรงตามสภาพปัญหา ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนเป็นไปอย่างดีและอบอุ่น นักเรียนสามารถเรียนรู้ควบคู่กับมีความสุขและยังได้รับการส่งเสริม พัฒนา เต็มศักยภาพอย่างรอบด้าน ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สังคม สติปัญญา มีคุณธรรมจริยธรรม และมีวิถีชีวิตที่มีความสุขผ่านกระบวนการทางการศึกษา ได้รับการส่งเสริม ป้องกัน ช่วยเหลือแก้ไขปัญหตามสภาพสังคมแห่งโลกาภิวัตน์

7. การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาโดยใช้วงจรคุณภาพ

กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักวิชาการ และมาตรฐานการศึกษา (2547, หน้า 27) การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สามารถบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยใช้วงจรเดมิ่ง (PDCA) การนำระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเข้าสู่สถานศึกษา มีแผนการดำเนินงานที่ประกอบด้วยกิจกรรมต่างๆ และนำไปปฏิบัติอย่างต่อเนื่องเป็นเวลา 1 รอบปี ซึ่งมีความสำคัญต่อประสิทธิภาพของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ดังมีรายการดำเนินงานต่อไปนี้

ตาราง 1 แผนการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา (ในหนึ่งรอบปี ระหว่างมีนาคม - มีนาคม ถัดไป)

การดำเนินงาน	ระยะเวลาประมาณ	ผู้รับผิดชอบ
1. เตรียมการและวางแผนดำเนินงาน กิจกรรมที่ 1 แต่งตั้งคณะกรรมการ กิจกรรมที่ 2 วิเคราะห์สภาพความพร้อม พื้นฐานของสถานศึกษาและจัดทำแผนปฏิบัติ งาน	มีนาคม – เมษายน	- ผู้บริหาร - ทีมสนับสนุน
2. ปฏิบัติตามแผน กิจกรรมที่ 3 สร้างความตระหนักและความ เข้าใจกับบุคลากร กิจกรรมที่ 4 ดำเนินการตามระบบการดูแล ช่วยเหลือนักเรียน	พฤษภาคม - มีนาคม ปีถัดไป	- ทีมสนับสนุน - ครูทุกคนในโรงเรียน
3. กำกับ ติดตาม ประเมินและรายงาน กิจกรรมที่ 5 ประเมินผลเพื่อทบทวน กิจกรรมที่ 6 ประเมินผลเพื่อพัฒนาและสรุป รายงาน	- สิงหาคม และมกราคม สำหรับกิจกรรมที่ 5 - กุมภาพันธ์ สำหรับกิจกรรมที่ 6	- คณะกรรมการ ประเมินเพื่อทบทวน - ทีมนำและทีม สนับสนุน

1. เตรียมการและวางแผนดำเนินงาน

กิจกรรมที่ 1 แต่งตั้งคณะกรรมการ

วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อให้ได้คณะกรรมการตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา
- 2) เพื่อให้ได้ผู้รับผิดชอบการดำเนินงานในระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน-

วิธีการดำเนินงาน

ผู้บริหารและคณะผู้รับผิดชอบระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนดำเนินการ แต่งตั้ง

คณะกรรมการดังนี้

- 1) ประชุมหารือเพื่อกำหนดโครงสร้างบุคลากรในระบบการดูแลช่วยเหลือ
นักเรียนของสถานศึกษา

2) แต่งตั้งคณะกรรมการอำนวยการ (ทีมนำ) คณะกรรมการประสานงาน (ทีมสนับสนุน) และคณะกรรมการดำเนินงาน (ทีมทำ)

3) กำหนดบทบาท หน้าที่ของคณะกรรมการอำนวยการ คณะกรรมการประสานงานและคณะกรรมการดำเนินงานในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

กิจกรรมที่ 2 วิเคราะห์สภาพความพร้อมพื้นฐานของสถานศึกษาและจัดทำแผนปฏิบัติงาน

วัตถุประสงค์

1) เพื่อให้ทราบสภาพพื้นฐานของสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อให้เป็นข้อมูลสำหรับวางแผนดำเนินงาน

2) เพื่อให้ได้แผนปฏิบัติงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา ตลอดปีการศึกษา

วิธีดำเนินการ

คณะกรรมการอำนวยการ (ทีมนำ) และ/หรือคณะกรรมการประสานงาน (ทีมสนับสนุน) ดำเนินการดังนี้

1) วิเคราะห์สภาพพื้นฐานของสถานศึกษา โดยใช้แบบประเมินหรือแบบสำรวจการดำเนินงานระบบ

การดูแลช่วยเหลือนักเรียน หรือแบบสอบถาม ความพร้อมพื้นฐานของสถานศึกษาที่สถานศึกษาจัดทำขึ้นเอง เพื่อศึกษา จุดแข็ง จุดอ่อนในด้านต่างๆ ของสถานศึกษาที่มีผลต่อการช่วยเหลือ นักเรียนและข้อเสนอแนะของครู รวมทั้งผู้เกี่ยวข้องในสถานศึกษาเกี่ยวกับ การดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

2) วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้เพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดทำโครงการแผนปฏิบัติงานระบบการดูแล

ช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา และการจัดกิจกรรมหรือ โครงการเพื่อสนับสนุนให้ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีประสิทธิภาพ มากขึ้น

2. ปฏิบัติตามแผน

กิจกรรมที่ 3 สร้างความตระหนักและความเข้าใจกับบุคลากร

วัตถุประสงค์

1) เพื่อให้บุคลากรทุกคนในสถานศึกษา ตระหนักถึงความสำคัญและเห็นคุณค่าของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยมีครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษา เป็นบุคลากรหลักในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

2) เพื่อให้บุคลากรทุกคนในสถานศึกษามีความเข้าใจบทบาทภาระหน้าที่ของการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

3) เพื่อให้บุคลากรทุกคนในสถานศึกษาเข้าใจขั้นตอน วิธีการดำเนินงานและมีการประสานความร่วมมือกับผู้เกี่ยวข้องในสถานศึกษาในการดูแลช่วยเหลือ นักเรียน

วิธีดำเนินการ คณะกรรมการประสานงานดำเนินการสร้างความเข้าใจกับบุคลากร โดยอาจจัด ในลักษณะ

1) ประชุมชี้แจงและสร้างความเข้าใจให้กับบุคลากรในสถานศึกษาด้วยวิธีการต่างๆ เพื่อให้เกิดทัศนคติที่ดีต่อระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีความ ยินดีร่วมมือร่วมใจในการทำงานเพื่อช่วยเหลือนักเรียน

2) ฝึกอบรมบุคลากร โดยเฉพาะครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษาให้มีความรู้ความสามารถ เทคนิคหรือทักษะต่างๆ ในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เบื้องต้น

3) ประชาสัมพันธ์งานการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้กับบุคลากรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบอย่างต่อเนื่อง

4) ประเมินผลการสร้างความรู้ ความเข้าใจ ให้กับบุคลากรในการดูแลช่วยเหลือ นักเรียนและนำผลการประเมินมาเป็นข้อมูลในการพัฒนาบุคลากรต่อไป

กิจกรรมที่ 4 ดำเนินการตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

วัตถุประสงค์

1) เพื่อให้ครูได้ดำเนินการดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียนที่กำหนดไว้

2) เพื่อให้นักเรียนได้รับการดูแลช่วยเหลือจากครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษา อย่างทั่วถึงและตรงตามสภาพของนักเรียน

วิธีดำเนินการ

1) ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษาดำเนินการดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ดังรายละเอียดในตอนที 2 ซึ่งมีสาระสำคัญสรุปได้ ดังนี้ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ซึ่งอย่างน้อยต้องครอบคลุมด้านความ สามารถ ด้านสุขภาพ และด้านครอบครัว การคัดกรองนักเรียน โดยจัดแบ่งกลุ่มนักเรียนเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา การส่งเสริม นักเรียนทุกคนที่อยู่ในความดูแลด้วยการจัดกิจกรรม ดังนี้

- กิจกรรมโฮมรูม (Homeroom)
- กิจกรรมประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน (Classroom meeting)

การป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนในกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหาด้วย วิธีการ

ดังนี้

- ให้การปรึกษาช่วยเหลือ
 - จัดกิจกรรมต่างๆ ในการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน คือ กิจกรรมในห้องเรียน กิจกรรมเสริมหลักสูตร กิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อน (buddy) กิจกรรมซ่อมเสริม และกิจกรรมการสื่อสารกับผู้ปกครอง การส่งนักเรียนไปรับการช่วยเหลือจากครูอื่นๆ เช่น ครูแนะแนว หรือ ฝ่ายปกครอง เป็นต้น

2) บันทึกหลักฐานการปฏิบัติงานและควรบันทึกทุกชั้นตอน

3) สรุปผลการปฏิบัติงาน รายงานหัวหน้าระดับชั้น

3. กำกับ ติดตาม ประเมิน และรายงาน

กิจกรรมที่ 5 ประเมินเพื่อทบทวน

วัตถุประสงค์

1) เพื่อทราบผลการดำเนินงาน ปัญหาและอุปสรรคที่มีในแต่ละระดับ และนำข้อมูลไปใช้ในการทบทวนและปรับปรุงระหว่างการทำงาน

2) เพื่อให้ได้รายงานผลการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในแต่ละระดับชั้น สำหรับการจัดทำสรุปรายงานของสถานศึกษาต่อไป

วิธีดำเนินการ

1) คณะกรรมการอำนวยการแต่งตั้งผู้ทำหน้าที่ประเมินคุณภาพระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และการดำเนินงานของครูในแต่ละระดับชั้น

2) ดำเนินการประเมินแต่ละระดับชั้น โดยผู้ที่ได้รับคำสั่งแต่งตั้ง หรือผู้แทนครูในแต่ละระดับซึ่งได้รับการอบรมหรือมีความรู้ทักษะในการประเมิน โดยดำเนินการประเมินสลับระหว่างระดับชั้น

3) นำผลดังกล่าวมาปรับปรุงประสิทธิภาพการดำเนินงานให้ดียิ่งขึ้น

4) ดำเนินการประเมินคุณภาพระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนและการดำเนินงานของครูในแต่ละระดับ ภาคเรียนละ 1 ครั้ง

5) ผู้ทำหน้าที่ประเมินจัดทำรายงานการประเมินคุณภาพของแต่ละระดับส่งคณะกรรมการประสานงาน เพื่อรายงานผู้บริหารสถานศึกษาต่อไป

กิจกรรมที่ 6 ประเมินผลเพื่อพัฒนาและสรุปรายงาน

วัตถุประสงค์

1) เพื่อให้ได้รายงานสรุปการดำเนินงานการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในแต่ละภาคเรียนและปีการศึกษา

2) เพื่อเป็นข้อมูลในการปรับปรุงพัฒนาระบบวิธีการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วิธีดำเนินการ

- 1) ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษาแต่ละคนจัดทำรายงานการดำเนินงานเสนอหัวหน้าระดับชั้น (ประธานคณะกรรมการดำเนินงาน) ทุกสิ้นภาคเรียน
- 2) คณะกรรมการดำเนินงานแต่ละระดับจัดทำรายงานสรุปเป็นระดับ เสนอคณะกรรมการประสานงาน
- 3) คณะกรรมการประสานงานสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากหัวหน้าระดับ และจากการประเมินเพื่อทบทวนของแต่ละระดับมาจัดทำรายงานเป็น ภาพรวมของสถานศึกษา เสนอคณะกรรมการอำนวยการ
- 4) คณะกรรมการอำนวยการดำเนินการดังนี้ ประชุมพิจารณา รายงาน คณะกรรมการประสานงานในข้อ 3) เพื่อการ ปรับปรุงและพัฒนากระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของสถานศึกษา และเผยแพร่ประชาสัมพันธ์การดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา ให้ผู้เกี่ยวข้อง ทราบ นิเทศ กำกับ ติดตาม การดำเนินงานของคณะกรรมการประสานงาน และคณะกรรมการ ดำเนินงานทุกระดับอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งมีการประชุม ติดตามผลอย่างสม่ำเสมออย่างน้อยภาคเรียน ละ 2 ครั้ง

ทุกกิจกรรมที่กล่าวถึงนั้น ผู้บริหารมีความสำคัญยิ่ง ต่อความสำเร็จของระบบ การดูแลช่วยเหลือนักเรียน แนวทางการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา ผู้บริหารจึงควรสนับสนุนการดำเนินงาน หรือให้ขวัญ กำลังใจแก่ครูด้วยวิธีการต่างๆ ดังเช่น ร่วมประชุมกับครูในระดับต่างๆ ซึ่งจัดสัปดาห์ละ 1 ครั้ง เป็นครั้งคราว และควรจัดคาบว่างให้ครูในแต่ละ ระดับได้ว่างพร้อมกัน เพื่อสะดวกต่อการประชุม ดูแลช่วยเหลือนักเรียน หรือให้การนิเทศแก่ครู เป็นต้น

การบริหารวงจรคุณภาพ (PDCA)

การบริหารงานด้วยวงจรคุณภาพ (PDCA) ตามแนวคิดของเดมมิง ปัจจุบันจัดเป็นกระบวนการสากลที่ทุกคนทราบกันดี และถือเป็นเครื่องมือการบริหารที่จัดเป็นแกนร่วมของการบริหาร ที่หลากหลายบนพื้นฐานเดียวกัน ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาค้นคว้าแนวคิดขอเดมมิงและนักการศึกษาทั้งใน ประเทศและต่างประเทศที่ได้กล่าวถึงวงจรคุณภาพ (PDCA) ดังนี้

1. แนวคิดของวงจรคุณภาพ

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดของวงจรคุณภาพ (PDCA) ดังนี้

วีระยุทธ ชาตะกาญจน์ (2551, หน้า 75-76) กล่าวถึงแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารและ การจัดปรับปรุงผลการดำเนินงานโดยใช้วงจรคุณภาพ PDCA นั้นผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความตระหนัก เข้ามามีส่วนเสริม สนับสนุนและร่วมคิดร่วมทำรวมทั้งจะต้องมีการทำงานเป็นทีมโดย

บุคลากรทุกคนในการศึกษาโดยมีการกำกับดูแลติดตามการดำเนินงานอย่างเป็นขั้นภารกิจของการดำเนินงานโดยใช้วงจร PDCA มีดังต่อไปนี้ 1) การวางแผน (Plan-P) หมายถึง ขั้นตอนการศึกษาปัญหาการกำหนดเป้าหมายการแก้ปัญหาและการวางแผนแก้ปัญหาในการปฏิบัติงาน การวางแผนจะช่วยพัฒนาความคิดต่างเพื่อนำไปสู่รูปแบบที่เป็นจริงขึ้นมา ทำให้เกิดรายละเอียดที่พร้อมจะนำไปสู่ปฏิบัติ 2) การปฏิบัติตามแผน (Do-D) หมายถึง ขั้นตอนการดำเนินการแก้ปัญหาหรือนำวิธีการแก้ปัญหาไปปฏิบัติ 3) การตรวจสอบ (Check-C) หมายถึง ขั้นตอนการเปรียบเทียบผลการแก้ปัญหาที่ได้จากการตรวจสอบแล้วว่าได้ผล การกำหนดเป็นมาตรฐานการทำงานเพื่อยึดถือเป็น และ 4) การพัฒนาแก้ไข ปรับปรุง (Action-A) หมายถึง แก้ไขปรับปรุงหรือการพัฒนาระบบการปฏิบัติงานที่เป็นข้อบกพร่อง ให้เป็นไปตามมาตรฐาน ซึ่งอาจจะต้องจำเป็นต้องการวางแผนดำเนินการใหม่ก็ได้

สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ (2552, ย่อหน้า 2) ได้รับการพัฒนามาจากวงจรเดมมิ่ง ซึ่งเป็นแนวคิดเกี่ยวกับการสร้างคุณภาพสินค้า วงจรเดมมิ่งแสดงความสัมพันธ์ของการออกแบบผลิตภัณฑ์ และการวิเคราะห์ตลาด เพื่อนำมาใช้ในการปรับปรุงคุณภาพเมื่อวงจรเดมมิ่งได้ถูกนำไปใช้พัฒนาขึ้นเรื่อยๆ จนกลายเป็นวงจร PDCA ทำให้วงจร PDCA ดังกล่าวได้กลายมาเป็นหลักในการบริหารงานอย่างแพร่หลาย ทั้งระดับองค์กร ระดับแผนกและระดับพนักงานวงจร PDCA มาจากคำภาษาอังกฤษ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ซึ่งต้องปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง ได้แก่ 1) P-Plan วางแผน โดยการกำหนดวัตถุประสงค์และตั้งเป้าหมาย กำหนดขั้นตอนวิธีการและระยะเวลา จัดสรรทรัพยากรที่จำเป็นทั้งในด้านบุคคล เครื่องมืองบประมาณ 2) D-Do ปฏิบัติ โดยการทำความเข้าใจและลงมือปฏิบัติตามแผน 3) C-Check ตรวจสอบ เพื่อติดตามความคืบหน้าและดูผลสำเร็จของงานเมื่อเทียบกับแผน และ 4) A-Act ดำเนินการให้เหมาะสม หากการปฏิบัติเป็นที่น่าพอใจ ก็จัดให้เป็นมาตรฐานเพื่อแนวทางให้ปฏิบัติต่อไป หากการปฏิบัติมีข้อควรปรับปรุง ให้กำหนดวิธีการปรับปรุงต่อไป ใน PDCA

วีรวิทย์ เลิศไทยตระกูล (2554, ย่อหน้า 2) กล่าวถึงปรัชญา วงจร PDCA ว่า Deming ได้พัฒนางจร PDCA ขึ้นมาจากแนวคิดของ Shewhart นักควบคุมกระบวนการเชิงสถิติ ที่ J Ball Laboratories ในสหรัฐอเมริกาที่ได้นำเสนอในหนังสือ Statistical Method from the Viewpoint of Quality Control (1930) ในระยะแรกรู้จัก วงจร PDCA ในนาม Shewhart Cycle จากนั้น Deming ได้นำไปพัฒนาปรับใช้ในการควบคุมคุณภาพในวงการอุตสาหกรรมของญี่ปุ่น จึงมีชื่อเรียกว่า Deming Cycle เริ่มแรกวงจร PDCA เน้นถึงความสัมพันธ์ของ 4 ฝ่ายออกแบบ ฝ่ายผลิตในการดำเนินธุรกิจเพื่อได้มาซึ่งคุณภาพ และความพึงพอใจของลูกค้า ได้แก่ ฝ่ายออกแบบ ฝ่ายผลิต ฝ่ายขาย และฝ่ายวิจัย ความสัมพันธ์ทั้ง 4 ฝ่ายจะต้องดำเนินต่อไปอย่างต่อเนื่อง เพื่อยกระดับคุณภาพสินค้าตามความต้องการของลูกค้าที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา โดยให้ถือว่าคุณภาพต้องมาก่อนสิ่ง

โต ต่อมาแนวคิดเกี่ยวกับ Deming Cycle ได้ถูกดัดแปลงให้เข้ากับวงจรการบริหารงาน คือ ขั้นตอนการวางแผน (Plan) ขั้นตอนการปฏิบัติงาน (Do) ขั้นตอนการตรวจสอบ (Check) และขั้นตอนการปรับปรุงแก้ไข (Act)

วงจร PDCA เป็นวงจรพัฒนาคุณภาพงาน โดยเป็นวงจรพัฒนาพื้นฐานหลักของการพัฒนาคุณภาพทั้งระบบ (Total Management: TQM) ผู้ที่คิดค้นกระบวนการหรือวงจรพัฒนาคุณภาพ PDCA คือ Hewharnt นักวิทยาศาสตร์ชาวอเมริกันแต่ Deming ได้นำไปเผยแพร่ที่ประเทศญี่ปุ่นจนประสบผลสำเร็จ จนผลักดันให้ญี่ปุ่นเป็นประเทศมหาอำนาจของโลกคนทั่วไปจึงรู้จักวงจร P D C A จากการเผยแพร่ของ Deming จึงเรียกว่าวงจร Deming หรือวงจร P D C A ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน (สัมมา ธรณิธย์, 2553, หน้า 206–207)

สรุปได้ว่า วงจรคุณภาพ มีภารกิจหลัก 4 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 การวางแผน ขั้นที่ 2 การดำเนินการตามแผน ขั้นที่ 3 การตรวจสอบผลการปฏิบัติ ขั้นที่ 4 การปรับปรุงและพัฒนา ซึ่งต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องมีวินัย โดยอาศัยความร่วมมือในการคิด การปฏิบัติ การปรับปรุงแก้ไข เพื่อพัฒนางานอย่างมีระบบหมุนเวียนไปอย่างต่อเนื่องไม่สิ้นสุด

2. ความหมายของวงจรคุณภาพ

ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นกระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีขั้นตอนชัดเจน โดยมีวิธีการและเครื่องมือที่มีมาตรฐาน ครุภาพ และมีหลักฐานการทำงานที่ตรวจสอบได้ มีครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงาน และบุคคลกรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งใน ภายนอกสถานศึกษา ประกอบไปด้วย คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน ผู้บริการ ตลอดจนครูทุกคน ฯลฯ มีส่วนร่วมในการดำเนินงาน จึงมีการนำวงจรคุณภาพ PDCA มาใช้ในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ณัฐวีร์ อุดมกฤษฎ์ (2555, ย่อหน้า 1) ได้ให้ความหมายของ PDCA คือ วงจรที่พัฒนามาจากวงจรที่คิดค้นโดย วอลท์เตอร์ชีวฮาร์ท (Walter Shewhart) ผู้บุกเบิกการใช้ สถิติสำหรับวงการอุตสาหกรรมและต่อมาวงจรนี้เริ่มเป็นที่รู้จักกันมากขึ้นเมื่อ เอ็ดวาร์ด เดมมิง (W.Edwards Deming) ปรมาจารย์ด้านการบริหารคุณภาพ เผยแพร่ให้เป็นเครื่องมือสำหรับการปรับปรุงกระบวนการทำงานของพนักงานภายในโรงงานให้ดียิ่งขึ้น และช่วยค้นหาปัญหาอุปสรรคในแต่ละขั้นตอนการผลิตโดยพนักงานเอง จนวงจรนี้เป็นที่รู้จักกันอีกชื่อหนึ่งว่า “วงจรเดมมิง” ต่อมาพบว่าแนวคิดในการใช้วงจร PDCA นั้นสามารถนำมาใช้ในทุุกกิจกรรม จึงทำให้เป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลายมากขึ้นทั่วโลก PDCA เป็นอักษรนำของศัพท์ภาษาอังกฤษ 4 คำคือ

P : PLAN = วางแผน

D : DO = ปฏิบัติตามแผน

C : Check = ตรวจสอบ/ประเมินผลและนำผลประเมินมาวิเคราะห์

A : Action =ปรับปรุงแก้ไขดำเนินการให้เหมาะสมตามประเมิน

ชุนิกานต์ เจริญสูตร (2551, ย่อหน้า 1) กล่าวว่า ขั้นตอนทั้ง 4 ขั้นตอนของวงจร PDCA ประกอบด้วย “การวางแผน” อย่างรอบคอบ เพื่อ “การปฏิบัติ” อย่างค่อยเป็นค่อยไป แล้วจึง “ตรวจสอบ” ผลที่เกิดขึ้น วิธีการปฏิบัติได้อย่างประสิทธิผลที่สุด ก็จะจัดให้เป็นมาตรฐาน หากไม่บรรลุเป้าหมายได้ก็ต้องมองหาวิธีปฏิบัติใหม่หรือใช้ความพยายามให้มากขึ้นกว่าเดิม

ขั้นตอนการวางแผน (Plan) ขั้นตอนการวางแผนครอบคลุมถึงการกำหนดรอบหัวข้อที่ต้องการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง รวมถึงการพัฒนาสิ่งใหม่ การแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน พร้อมกับพิจารณาว่ามีความจำเป็นต้องใช้ข้อมูลใดบ้างเพื่อการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงนั้น โดยระบุวิธีการเก็บข้อมูลให้ชัดเจน และต้องวิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมได้แล้วกำหนดทางเลือกที่ต้องการปรับปรุงดังกล่าวการวางแผนยัง ช่วยให้เราสามารถคาดการณ์สิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคต และช่วยลดความสูญเสียต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้นได้ทั้งในด้านแรงงาน วัสดุดิบ ชั่วโมงในการทำงาน เงิน เวลา ฯลฯ โดยสรุปแล้ว การวางแผนช่วยให้รับรู้สภาพปัจจุบัน พร้อมกับกำหนดสภาพที่ต้องการให้เกิดขึ้นในอนาคตด้วยการผสมผสานประสบการณ์ ความรู้ และทักษะอย่างลงตัวโดยทั่วไปการวางแผนมีอยู่ 2 ประเภท หลักๆ ดังนี้

ประเภทที่ 1 การวางแผนเพื่ออนาคตเป็นการวางแผนสำหรับสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคตหรือกำลังจะเกิดขึ้น บางอย่างเราไม่สามารถควบคุมสิ่งนั้นได้เลย แต่เป็นการเตรียมความพร้อมของเรา

ประเภทที่ 2 การวางแผนเพื่อการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง ซึ่งเป็นการวางแผนเพื่อเปลี่ยนแปลงสภาพที่เกิดขึ้นในปัจจุบันเพื่อสภาพที่ดีขึ้น เราสามารถควบคุมผลที่เกิดขึ้นในอนาคตได้ด้วยการเริ่มต้นเปลี่ยนแปลงตั้งแต่ปัจจุบัน

ขั้นตอนการปฏิบัติ (DO) ขั้นตอนการปฏิบัติ คือ การลงมือปรับปรุงเปลี่ยนแปลงตามทางเลือกที่ได้กำหนดไว้ในขั้นตอน การวางแผน ในขั้นนี้ต้องตรวจสอบระหว่างปฏิบัติด้วยว่าได้ดำเนินการไปในทิศทางที่ตั้งใจหรือไม่ พร้อมกับสื่อสารให้ผู้ที่เกี่ยวข้องรับทราบด้วย เราไม่ควรปล่อยให้ถึงวินาทีสุดท้ายเพื่อดูความคืบหน้าที่เกิดขึ้น หากเป็นการปรับปรุงในหน่วยงานผู้บริหารย่อมต้องการทราบความคืบหน้าอย่างแน่นอน เพื่อจะได้มั่นใจว่าโครงการปรับปรุงเกิดความผิดพลาดน้อยที่สุด

ขั้นตอนการตรวจสอบ (Check) ขั้นตอนการตรวจสอบ คือ การประเมินผลที่ได้รับจากการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง แต่ขั้นตอนนี้มักจะถูกมองข้ามเสมอการตรวจสอบทำให้เราทราบว่า การปฏิบัติ

ในขั้นที่ 2 สามารถบรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้หรือไม่ สิ่งที่สำคัญก็คือ เราต้องรู้ว่า จะตรวจสอบอะไรบ้างและบ่อยครั้งแค่ไหน ข้อมูลที่ได้จากการตรวจสอบจะเป็นประโยชน์สำหรับขั้นตอนนี้

ขั้นตอนการดำเนินการให้เหมาะสม (Act) ขั้นการดำเนินงานให้เหมาะสมจะพิจารณาผลที่ได้จากการตรวจสอบ ซึ่งมีอยู่ 2 กรณี คือผลที่เกิดขึ้นเป็นไปตามแผนที่วางไว้ หรือไม่เป็นไปตามแผนที่วางไว้ หากเป็นกรณีแรก ก็ให้นำแนวทางหรือกระบวนการมาจัดทำให้เป็นมาตรฐานพร้อมทั้งหาวิธีการที่จะปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้นไปอีกอาจหมายถึงสามารถบรรลุเป้าหมายได้เร็วกว่าเดิมหรืออย่างน้อยกว่าเดิม หรือทำให้คุณภาพดียิ่งขึ้น แต่ถ้าหากเป็นกรณีที่ 2 ซึ่งก็คือผลที่ได้ไม่บรรลุวัตถุประสงค์ เช่นมองหาทางเลือกใหม่ที่หน้าจะเป็นไปได้ ใ้ความพยายามให้มากขึ้นกว่าเดิม ขอความช่วยเหลือจากผู้รู้หรือเปลี่ยนเป้าหมายใหม่

วิทยาลัยเทคนิควิมลบริหารธุรกิจ (2550, ย่อหน้า 3) ได้กล่าวถึงความหมายของวงจรคุณภาพ

เดมมิง (Deming Cycle) ไว้ว่า หมายถึง วงจรการบริหารคุณภาพ ประกอบด้วย

1. การวางแผนงานจากวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ได้กำหนดขึ้น (plan)
2. การปฏิบัติตามขั้นตอนในแผนงานที่ได้เขียนไว้อย่างเป็นระบบและมีความต่อเนื่อง (do)
3. การตรวจสอบผลการดำเนินงานในแต่ละขั้นตอนของแผนงานว่ามีปัญหาอะไรเกิดขึ้นจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงแก้ไขแผนการในขั้นตอนใด (check)
4. การปรับปรุงแก้ไขส่วนที่มีปัญหาหรือถ้าไม่มีปัญหาใดๆ ก็ยอมรับแนวทางการปฏิบัติตามแผนงานที่ได้ผลสำเร็จเพื่อนำไปใช้ในการทำงานครั้งต่อไป (action)

วิทยาลัยเทคนิคเลย (2550, ย่อหน้า 3) ได้ให้ความหมายของวงจรคุณภาพ (PDCA) ไว้ว่า เป็นกิจกรรมพื้นฐานในการพัฒนาประสิทธิภาพและคุณภาพของการดำเนินงานซึ่งประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ วางแผน ปฏิบัติ ตรวจสอบ ปรับปรุงการดำเนินกิจกรรม PDCA อย่างเป็นระบบให้ครบวงจรอย่างต่อเนื่องหมุนเวียนไปเรื่อยๆ ย่อมส่งผลให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพและมีคุณภาพเพิ่มขึ้นโดยตลอด

สรุปได้ว่า วงจรคุณภาพ (PDCA) เป็นกิจกรรมพื้นฐานในการพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพของงานประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ การวางแผน การปฏิบัติตามแผนการตรวจสอบ และการปรับปรุงการดำเนินงาน ซึ่งเมื่อระบบได้ดำเนินการหมุนเวียนไปเรื่อยๆ ย่อมส่งผลให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพและมีคุณภาพเพิ่มมากขึ้น

3. องค์ประกอบของวงจรคุณภาพ

ชนิกันต์ เจริญสูตร (2551) กล่าวว่า ขั้นตอนทั้ง 4 ขั้นตอนของวงจรพีดีซีเอ ประกอบด้วย “การวางแผน” อย่างรอบคอบเพื่อ “การปฏิบัติ” อย่างค่อยเป็นค่อยไปแล้วจึง “ตรวจสอบ” ผลที่เกิดขึ้น วิธีการปฏิบัติใดมีประสิทธิภาพผลที่สุดก็จะจัดให้เป็นมาตรฐาน หากไม่สามารถบรรลุเป้าหมายได้ก็ต้องมองหาวิธีการปฏิบัติใหม่หรือใช้ความพยายามให้มากขึ้นกว่าเดิม

ขั้นตอนการวางแผน (Plan) ครอบคลุมถึงการกำหนดกรอบหัวข้อที่ต้องการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงซึ่งรวมถึงการพัฒนาสิ่งใหม่ๆ การแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน เป็นต้น พร้อมกับพิจารณาว่า มีความจำเป็นต้องใช้ข้อมูลใดบ้างเพื่อการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงนั้น โดยระบุวิธีการเก็บข้อมูลให้ชัดเจน นอกจากนี้จะต้องวิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมได้ แล้วกำหนดทางเลือกในการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงดัง กล่าว การวางแผนช่วยให้เราสามารถคาดการณ์สิ่งที่เกิดขึ้นในอนาคตและช่วยลดความเสี่ยงต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้นได้ทั้ง ในด้านแรงงาน วัสดุดิบ ชั่วโหมง การทำงาน เงินเวลา เป็นต้น โดยสรุปแล้ว การวางแผนช่วยให้รับรู้สภาพปัจจุบัน พร้อมกับ กำหนดสภาพที่ต้องการให้เกิดขึ้นในอนาคต ด้วยการผสมผสานประสบการณ์ความรู้และทักษะอย่างลงตัวโดยทั่วไปการวางแผนมีอยู่ด้วยกัน 2 ประเภทหลักๆ ดังนี้

ประเภทที่ 1 การวางแผนเพื่ออนาคต เป็นการวางแผนสำหรับสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคตหรือกำลัง จะเกิดขึ้นบางอย่าง เราไม่สามารถควบคุมสิ่งนั้นได้เลย แต่เป็นการเตรียมความพร้อมของเราสำหรับสิ่งนั้น

ประเภทที่ 2 การวางแผนเพื่อการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง เป็นการวางแผนเพื่อเปลี่ยนแปลงสภาพที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน เพื่อสภาพที่ดีขึ้น ซึ่งเราสามารถควบคุมผลที่เกิดขึ้นในอนาคตได้ด้วยการเริ่มต้น เปลี่ยนแปลงตั้งแต่ปัจจุบัน

ขั้นตอนการปฏิบัติ (DO) ขั้นตอนการปฏิบัติ คือ การลงมือปรับปรุงเปลี่ยนแปลงตามทางเลือกที่ได้กำหนดไว้ในขั้นตอนการวางแผน ในขั้นนี้ต้องตรวจสอบระหว่างการปฏิบัติ ว่าได้ดำเนินไปในทิศทางที่ต้องการหรือไม่ พร้อมกับสื่อสารให้ผู้เกี่ยวข้องรับทราบด้วย เราไม่ควรปล่อยให้ถึงวินาทีสุดท้าย เพื่อดูความคืบหน้าที่เกิดขึ้น หากเป็นการปรับปรุงในหน่วยงานผู้บริหารย่อมต้องการทราบความคืบหน้าอย่างแน่นอน เพื่อจะได้มั่นใจว่าโครงการปรับปรุง เกิดความผิดพลาดน้อยที่สุด

ขั้นตอนการตรวจสอบ (Check) ขั้นตอนการตรวจสอบ คือ การประเมินผลที่ได้รับจากการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง แต่ขั้นตอนนี้มักจะถูกมองข้ามเสมอ การตรวจสอบทำให้เราทราบว่าการปฏิบัติในขั้นที่สองสามารถบรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ให้หรือไม่ สิ่งสำคัญก็คือ เราต้องรู้ว่า จะตรวจสอบอะไรบ้างและบ่อยครั้งแค่ไหน ข้อมูลที่ได้จากการตรวจสอบจะเป็นประโยชน์สำหรับขั้นตอนนี้

สุรัตน์ สุทธิชีवाल (2555, หน้า 16) ได้กล่าวว่า วงจรคุณภาพเดมมิง (PDCA) : plan do check act) คือ องค์ประกอบหลักของวงจรการจัดการคำว่า หมุนให้เร็ว หมุนให้ถูกต้อง ที่อยู่ทางด้านขวาของวงจรการจัดการนั้น คือ การหมุนวงจรอย่างถูกต้องตามขั้นตอน 1 รอบ จะส่งผลให้เกิดการปรับปรุงหรือแก้ไขปัญหาได้ 1 ระดับ การหมุนให้เร็วจะทำให้เกิดการปรับปรุงอย่างรวดเร็ว

P (Plan) คือ จะเริ่มนับจากการแสวงหาจุดที่เป็นปัญหา ระหว่างระดับความแตกต่าง จุดที่มุ่งหวังและสภาพที่เป็นจริง เมื่อพบกับจุดที่เป็นปัญหาได้แล้ว จัดทำแผนมาตรการในการแก้ไข แล้วจึงเข้าสู่ขั้นตอน

D (Do) คือ การปฏิบัติตามแผนมาตรการแก้ไขแผนใหม่ล่าสุด เพราะแผน คือ สิ่งที่ปรับปรุงแก้ไขได้อยู่เสมอ ต้องแน่ใจว่าแผนที่จะลงมือปฏิบัติ นั้น เป็นแผนที่ใหม่ล่าสุดจริงๆ

C (Check) คือ การเปรียบเทียบระหว่างผลลัพธ์กับ ค่าเป้าหมายเสมอ

A (Act) คือ การปฏิบัติหลังการตรวจสอบ ซึ่งเป็นไปได้หลายประการ ดังนี้

1. ในกรณีที่ผลลัพธ์ต่ำกว่าเป้าหมายจะต้องมีการทบทวนแผนของมาตรการแก้ไข แล้วตรวจสอบว่าสิ่งที่ยังคงเป็นปัญหาอยู่นั้นมีสิ่งใดที่ปฏิบัติได้ทันทีควรที่จะลงมือปฏิบัติเลย ส่วนสิ่งที่ปฏิบัติ ไม่ได้ทันทีให้สะท้อนสู่การแก้ไขเป้าหมายต่อไป

2. ในกรณีที่ผลลัพธ์ดีกว่า เป้าหมาย จะต้องมีการทบทวนการกำหนดเป้าหมายว่าต่ำเกินไปหรือไม่ ควรมีการปรับเป้าหมายให้ดีกว่าเดิมหรือไม่ ผลลัพธ์เหนือกว่าความคาดหวังโดยปัจจัยภายนอกอื่นๆ หรือไม่

3. ในกรณีที่ผลลัพธ์ได้ตรงตามเป้าหมายให้ทบทวนดูว่าได้มีการปฏิบัติตามแผน มาตรการแก้ไขครบถ้วนหรือไม่ ถ้าใช่ แสดงว่าแผนนั้นถูกต้องและควรกำหนดเป็นวิธีการปฏิบัติงาน มาตรฐานเพื่อรักษาให้ผลลัพธ์คงอยู่ในระดับที่ต้องการต่อไป

สุรรัตน์ สุทธิชีขวาล (2555, หน้า 23-24) ได้ กล่าวถึงแนวคิดของเดมมิง ว่าผู้บริหาร ระดับสูงมีบทบาทหลายด้าน และการจัดการคุณภาพที่ประสบความสำเร็จนั้นต้องอาศัยหลักการ ที่เรียกว่า วงจรคุณภาพเดมมิง (PDCA) แบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอน ได้แก่

ขั้นตอนที่ 1 การวางแผน (Plan) หมายถึง วางแผนโดยใช้ข้อมูลที่มีอยู่หรืออาจเก็บ รวบรวมขึ้นมาใหม่ นอกจากนั้นอาจทดสอบเพื่อเป็นการนาร่องก่อนก็ได้

ขั้นตอนที่ 2 การทำ (Do) หรือลงมือทำ หมายถึง ลงมือเอาแผนไปทำ ซึ่งอาจทำใน ขอบข่ายเล็กๆ เพื่อทดลองดูก่อน

ขั้นตอน ที่ 3 การตรวจสอบ (Check) หมายถึง การตรวจสอบหรือสังเกตสิ่งที่เกิดขึ้น ว่ามีการเปลี่ยนแปลงมากน้อยเพียงใดและเป็นไปในทางใด

ขั้นตอนที่ 4 การแก้ไข (Act) หรือลงมือแก้ไข (corrective action) หมายถึง หลังจาก ที่ได้ศึกษาผลลัพธ์ดูแล้วอาจไม่เป็นไปตามที่ต้องการหรือมีปัญหาที่ต้องแก้ไข ก็ต้องดำเนินการแก้ไข ตามที่จำเป็น หลังจากนั้น สรุปเป็นบทเรียนและพยากรณ์เพื่อเป็นพื้นฐานในการคิดหาวิธีการใหม่ๆ ต่อไปการลงมือปฏิบัติดัง กล่าวนั้นแสดงได้

องค์ประกอบของวงจรคุณภาพที่กล่าวข้างต้น พอสรุปได้ว่าวงจรคุณภาพ (PDCA) คือ การพัฒนาการทำงานในรูปของกระบวนการ ประกอบด้วย การวางแผน (Plan) การดำเนินการตามแผน

(Do) การตรวจสอบ (Check) และการปรับปรุงแก้ไข (Act) โดยการวางแผน การลงมือปฏิบัติตาม แผนการตรวจสอบผลลัพธ์ที่ได้ และหากไม่ได้ ผลลัพธ์ตามที่คาดหมายไว้ จะต้องทำการทบทวน แผนการโดยเริ่มต้นใหม่และทำตามวงจรคุณภาพซ้ำอีก ซึ่งหลักการดังกล่าว หากนำมาปรับใช้กับ สถานศึกษาจะช่วยพัฒนาบุคลากรและผู้เรียนให้มีคุณภาพได้

4. ประโยชน์ของวงจรคุณภาพ

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับประโยชน์วงจรคุณภาพมีดังนี้สถาบันเพิ่มผลผลิต แห่งชาติ (2552, ย่อหน้า 4) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของ PDCA ไว้ดังนี้

1. เพื่อป้องกัน

1.1 การนำวงจร PDCA ไปใช้ ทำให้ผู้ปฏิบัติมีการวางแผน การวางแผนที่ดี ช่วยป้องกันปัญหาที่ไม่ควรเกิด ช่วยลดความสับสนในการทำงาน ลดการใช้ทรัพยากรมากหรือน้อยเกินความพอดีลดความสูญเสียในรูปแบบต่างๆ

1.2 การทำงานที่มีการตรวจสอบเป็นระยะ ทำให้การปฏิบัติงานมีความรัดกุมขึ้น และแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้อย่างรวดเร็วก่อนจะลุกลาม

1.3 การตรวจสอบที่นำไปสู่การแก้ไขปรับปรุง ทำให้ปัญหาที่เกิดขึ้นแล้วไม่เกิดขึ้น และมาเกิดซ้ำหรือลดความรุนแรงของปัญหา ถือเป็น การนำความผิดพลาดมาใช้ให้เกิดประโยชน์

2. เพื่อแก้ไขปัญหา

2.1 ถ้าเราประสบสิ่งที่ไม่เหมาะสม ไม่สะอาด ไม่สะดวก ไม่มีประสิทธิภาพ ไม่ประหยัด เราควรแก้ปัญหา

2.2 การใช้ PDCA เพื่อการแก้ปัญหา ด้วยการตรวจสอบว่ามีอะไรบ้างที่เป็น ปัญหา เมื่อหาปัญหาได้ก็นำมาวางแผนดำเนินการตามวงจร PDCA ต่อไป

3. เพื่อปรับปรุง

PDCA เพื่อการปรับปรุง คือ ไม่ต้องรอให้เกิดปัญหา แต่เราต้องเสาะแสวงหาสิ่ง ต่างๆ หรือวิธีการที่ดีกว่าเดิมอยู่เสมอ เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตและสังคม เมื่อเราคิดว่าจะปรับปรุง อะไรก็ได้ ใช้วงจร PDCA เป็นขั้นตอนในการปรับปรุง ข้อสำคัญ ต้องเริ่ม PDCA ที่ตัวเองก่อนมุ่งไปที่ คนอื่น PDCA คือ วงจรที่พัฒนาจากวงจรที่คิดค้นโดย ชิวฮาร์ท (Shewhart) ผู้บุกเบิกการใช้สถิติ สำหรับวงการอุตสาหกรรมและต่อมาวงจรนี้เริ่มเป็นที่รู้จักกันมากขึ้นเมื่อ เดมมิ่ง (Demming) ปรมาจารย์ด้านการบริหารคุณภาพเผยแผ่ให้เป็นเครื่องมือสำหรับการปรับปรุงกระบวนการทำงาน ของพนักงานภายในโรงงานให้ดียิ่งขึ้นและช่วยค้นหาปัญหาอุปสรรคในแต่ละขั้นตอนการผลิตโดย พนักงานเอง จนวงจรนี้เป็นที่รู้จักกันในอีกชื่อว่า “วงจรเดมมิ่ง” ต่อมาพบว่า แนวคิดในการใช้วงจร PDCA นั้นสามารถนำมาใช้ได้กับทุกกิจกรรม จึงทำให้เป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลายมากขึ้นทั่วโลก PDCA เป็นตัวอักษรนำของศัพท์ภาษาอังกฤษ 4 คำ คือ

P : Plan = วางแผน

D : DO = ปฏิบัติตามแผน

C : Check = ตรวจสอบ/ประเมินผลและนำผลประเมินมาวิเคราะห์

A : Action = ปรับปรุงดำเนินการให้เหมาะสมตามผลประเมิน

3.1 การวางแผน (Plan : P) เป็นส่วนประกอบของวงจรที่มีความสำคัญ เนื่องจากการวางแผน เป็นจุดเริ่มต้นของงานและเป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้การทำงานในส่วนอื่น เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ การวางแผนในวงจรเดมมิง เป็นองค์ประกอบของปัญหา โดยการระดมความคิด การหาสาเหตุของปัญหา การหาวิธีแก้ปัญห การจัดทำตารางปฏิบัติงาน การกำหนดวิธีการดำเนินงาน การกำหนดวิธีการตรวจสอบ และประเมินผล ในขั้นตอนนี้มี การดำเนินการ ดังนี้

3.1.1 ตระหนักและกำหนดปัญหาที่ต้องการแก้ไข หรือปรับปรุงให้ดีขึ้น โดยสมาชิกแต่ละคนให้ความร่วมมือและประสานกันอย่างใกล้ชิด ในการระบุปัญหาที่เกิดขึ้น ในการดำเนินงาน เพื่อที่จะร่วมกันทำการศึกษาและวิเคราะห์หาแนวทางแก้ไขต่อไป

3.1.2 เก็บรวบรวมข้อมูล สำหรับการวิเคราะห์และสำรวจการดำเนินงาน หรือหาสาเหตุของปัญหาเพื่อใช้ในการปรับปรุง หรือแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น ซึ่งควรจะวางแผนและดำเนินการเก็บข้อมูลให้เป็นระบบระเบียบ เข้าใจง่าย และสะดวกต่อการใช้งาน เช่น ตารางตรวจสอบ แผนภูมิ แผนภาพ หรือแบบสอบถาม เป็นต้น

3.1.3 อธิบายปัญหาและกำหนดทางเลือก วิเคราะห์ปัญหา เพื่อใช้กำหนดสาเหตุ ของความบกพร่อง ตลอดจนแสดงสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น ซึ่งนิยมใช้ วิธีการเขียนและวิเคราะห์แผนภูมิหรือแผนภาพ เช่น แผนภูมิแกงปลา แผนภูมิพาเรโต และแผนภูมิการควบคุม เป็นต้นเพื่อให้สมาชิกทุกคน ในทีมงานคุณภาพเกิดความเข้าใจในสาเหตุและปัญหาอย่างชัดเจนแล้ว ร่วมกันระดมความคิด (Brainstrom) ในการแก้ปัญหา โดยสร้างทางเลือกต่างๆ ที่เป็นไปได้ในการตัดสินใจแก้ปัญหา เพื่อมาทำการวิเคราะห์และตัดสินใจเลือกที่เหมาะสมที่สุดมาดำเนินงาน

3.1.4 เลือกวิธีการแก้ปัญหาหรือปรับปรุงการดำเนินงาน โดยร่วมกัน วิเคราะห์ และวิจารณ์ทางเลือกต่างๆ ผ่านการระดมความคิด และการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของสมาชิก เพื่อตัดสินใจเลือกวิธีการแก้ไขปัญหาที่เหมาะสม ที่สุดในการดำเนินงาน ให้สามารถบรรลุตามเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งอาจจะเป็นในการแก้ปัญหาได้มากกว่าเดิม

3.2 การปฏิบัติงานตามแผน (Do : D) เป็นการลงมือปฏิบัติตามแผนที่กำหนดไว้ในตารางการปฏิบัติงาน ทั้งนี้ สมาชิกกลุ่มต้องมีความเข้าใจถึงความสำคัญและความจำเป็นในแผนนั้นๆ ความสำเร็จของการนำแผนงานมาปฏิบัติต้องอาศัยการทำงานด้วยความร่วมมือเป็นอย่างดี จากสมาชิกตลอดจนการจัดการทรัพยากรที่จำเป็นต้องใช้ในการปฏิบัติงานตามแผนนั้นๆ ในขั้นตอนนี้

ขณะที่ลงมือปฏิบัติจะมีการตรวจสอบไปด้วย หากไม่เป็นไปตามแผนจะต้องมีการปรับแผนใหม่และเมื่อแผนนั้นใช้งานได้อีกก็นำไปเป็นแผนและถือปฏิบัติต่อไป

3.3 การตรวจสอบ (Check : C) หมายถึง การตรวจสอบดูว่าเมื่อปฏิบัติงานตามแผน หรือการแก้ปัญหาตามแผนแล้ว ผลลัพธ์เป็นอย่างไร สภาพปัญหาได้รับการแก้ไขตรงตามเป้าหมายที่กลุ่มตั้งใจหรือไม่ การไม่ประสบผลสำเร็จอาจจะเกิดจากสาเหตุหลายประการ เช่น ไม่ปฏิบัติตามแผน ความไม่เหมาะสมของแผนงาน การเลือกใช้เทคนิคที่มาเหมาะสม เป็นต้น

3.4 การดำเนินการให้เหมาะสม (Action : A) เป็นการกระทำภายหลังจากที่กระบวนการ 3 ขั้นตอน ตามวงจรได้ดำเนินการเสร็จแล้ว ขั้นตอนการนำเอาผลจากขั้นการตรวจสอบ (C) มาดำเนินการให้เหมาะสมต่อไป

สรุปได้ว่า ประโยชน์ของ PDCA คือการนำข้อควรบกพร่องที่เกิดขึ้นในขณะปฏิบัติงานตามขั้นตอนมาแก้ไขให้ดีขึ้นและสามารถนำมาปรับปรุงปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5. การบริหารตามวงจรคุณภาพ PDCA

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการบริหารการบริการตามวงจรคุณภาพ PDCA ดังนี้

อนันต์ นามตันทอง (2553, หน้า 74) ได้กล่าวว่า การบริหารตามวงจรคุณภาพ PDCA นั้น แต่ละขั้นตอนจะมีความต่อเนื่องกันตลอดแนวตั้งแต่ขั้นตอนแรกถึงขั้นตอนสุดท้าย หากผู้บริหารสถานศึกษาได้นำไปใช้ปฏิบัติงานจะทำให้บรรลุผลในการดำเนินงานตามเป้าหมายได้เนื่องจากจะทำให้ไม่เกิดช่องว่างผู้บริหารกับผู้บริหารปฏิบัติหรือทีมงาน ทุกขั้นตอนตั้งแต่ การวางแผน การดำเนินงานจะมีระบบสัมพันธ์กันไปอย่างต่อเนื่อง หมุนเวียนเป็นวัฏจักรในการดำเนินงานทำให้มั่นใจได้ว่าผลงานที่ดีแล้วจะได้รับการพัฒนา ปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้น ได้โดยการนำผลการปฏิบัติกลับไปทบทวนหรือเริ่มใหม่อีกครั้งหนึ่งโดยใช้ข้อมูลสารสนเทศจากขั้นนำผลการประเมินมาปรับปรุงงานไปเป็นกระบวนการในการแสวงหาแนวทางปรับปรุงพัฒนาหรือวางแผนอีกครั้งหนึ่งต่อไปและโดยความหมายของวงจรบริหารคุณภาพ คือ 1) การวางแผนการปฏิบัติงาน (P) หมายถึง การกำหนดเป้าหมาย กำหนดทางเลือก กำหนดวิธีการดำเนินงาน กำหนดกิจกรรม งบประมาณ แหล่งทรัพยากร และอื่นๆ ในการส่งเสริม สนับสนุนและประสานงานกับครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ครูสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนบรรลุผลสำเร็จ ผู้เรียนมีคุณภาพตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ 2) การดำเนินงานตามแผน (D) หมายถึง

การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก การคัดเลือกและสนับสนุนทรัพยากร การกำกับติดตามการให้คำปรึกษา การพัฒนาการนิเทศตลอดจนจัดกิจกรรมส่งเสริมและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้บริหารสถานศึกษาและครูเพื่อให้ครูสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล 3) การตรวจสอบประเมินผล (C) หมายถึง การวางกรอบการประเมินผลการปฏิบัติการ

จัดหาหรือจัดทำเครื่องมือตรวจสอบผลการดำเนินงานของครูการเก็บรวบรวมข้อมูลการจัดการเรียนรู้ การตรวจสอบผลการดำเนินงานเพื่อช่วยให้ครูมีรูปแบบการทำงานหรือวิธีการทำงานอย่างเป็นระบบ สามารถใช้ข้อมูลสารสนเทศด้านต่างๆ มาประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ทำให้ผู้เรียนรู้ได้อย่างรวดเร็วประหยัดเวลาและทรัพยากรต่างๆ ด้าน 4) การนำผลการประเมินปรับปรุงงาน (A) หมายถึง การวางแผนระยะต่อไป รวมถึงการจัดทำข้อมูลสารสนเทศ รวบรวมผลงาน การเขียน รายงานและการเผยแพร่ผลการดำเนินงานร่วมกับครู เพื่อให้ครูสามารถดำเนินงานพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการผู้เรียนและชุมชน

PDCA คือ วงจรที่พัฒนามาจากวงจรที่คิดค้นโดย ชิฮวาร์ล (Shewhart) ผู้บุกเบิกการใช้สถิติสำหรับวงจรการอุตสาหกรรมและต่อมาวงจรมันนี่ เริ่มเป็นที่รู้จักกันมากขึ้นเมื่อ เดมมิ่ง (Deming) ปรมาจารย์ด้านการบริหารคุณภาพเผยแพร่ให้เป็นเครื่องมือสำหรับการปรับปรุงกระบวนการทำงานภายในโรงงานให้ดียิ่งขึ้น และช่วยค้นหาปัญหาอุปสรรคในแต่ละขั้นตอนการผลิตโดยพนักงานเอง จนวงจรมันนี่ เป็นที่รู้จักกันในอีกชื่อหนึ่งว่า “วงจรเดมมิ่ง” ต่อมาพบว่าแนวคิดในการใช้วงจร PDCA นั้นสามารถนำมาใช้ได้กับทุกกิจกรรม จึงทำให้เป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลายมากขึ้นทั่วโลก PDCA เป็นอักษรนำของศัพท์ภาษาอังกฤษ 4 คำ คือ

P : Plan = วางแผน

D : DO = ปฏิบัติตามแผน

C : Check = ตรวจสอบ/ประเมินผลและนำผลประเมินมาวิเคราะห์

A : Aciton = ปรับปรุงดำเนินการให้เหมาะสมตามผลการประเมิน

1. การวางแผน (Plan : P) เป็นส่วนประกอบของวงจรที่มีความสำคัญ เนื่องจากการวางแผนเป็นจุดเริ่มต้นของงานส่วนสำคัญที่จะทำให้การทำงานในส่วนอื่น เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ การวางแผนในวงจรเดมมิ่ง เป็นการหาค่าประกอบของปัญหา โดยวิธีการระดมความคิด การหาสาเหตุของปัญหา การหาวิธีแก้ปัญห การจัดทำตารางการปฏิบัติงาน การกำหนดวิธีดำเนินการ การกำหนดวิธีการตรวจสอบ และประเมินผล ในขั้นตอนนี้ มีการดำเนินการดังนี้

1.1 ตระหนักและกำหนดปัญหาที่ต้องการแก้ไข หรือปรับปรุงให้ดีขึ้น โดยสมาชิกแต่ละคนร่วมมือและประสานกันอย่างใกล้ชิด ในการระบุปัญหาที่เกิดขึ้น ในการดำเนินงาน เพื่อที่จะร่วมกันทำการศึกษาและวิเคราะห์หาแนวทางแก้ไขต่อไป

1.2 เก็บรวบรวมข้อมูล สำหรับการวิเคราะห์และตรวจสอบการดำเนินงาน หรือหาสาเหตุ ของปัญหา เพื่อใช้ในการปรับปรุง หรือแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น ซึ่งควรจะวางแผนและดำเนินการเก็บข้อมูลให้เป็นระบบระเบียบ เข้าใจง่าย และสะดวกต่อการใช้งาน เช่น ตารางตรวจสอบแผนภูมิ แผนภาพ หรือแบบสอบถาม เป็นต้น

1.3 อธิบายปัญหาและกำหนดทางเลือกวิเคราะห์ปัญหา เพื่อใช้กำหนดสาเหตุของความบกพร่อง ตลอดจนแสดงสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น ซึ่งนิยมใช้วิธีการเขียนและวิเคราะห์แผนภูมิหรือแผนภาพ เช่น แผนภูมิแกงปลา แผนภูมิพาเรโต และแผนภูมิการควบคุม เป็นต้น เพื่อให้สมาชิกทุกคน ในทีมงานคุณภาพเกิดความเข้าใจในสาเหตุและปัญหาอย่างชัดเจน แล้วร่วมกันระดมความคิด (Brainstorm) ในการแก้ปัญหา โดยสร้างทางเลือกต่างๆ ที่เป็นไปได้ ในการตัดสินใจแก้ปัญหาเพื่อมาทำการวิเคราะห์และตัดสินใจเลือกที่เหมาะสมที่สุดมาดำเนินการ

1.4 เลือกวิธีการแก้ปัญหา หรือปรับปรุงการดำเนินงาน โดยร่วมกันวิเคราะห์ และวิจารณ์ทางเลือกต่างๆ ผ่านการระดมความคิด และการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของสมาชิก เพื่อตัดสินใจเลือกวิธีการแก้ไขปัญหาที่เหมาะสมที่สุดในการดำเนินงาน ให้สามารถบรรลุตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งอาจจะต้องทำวิจัยและหาข้อมูลเพิ่มเติม หรือกำหนดทางเลือกใหม่ที่มีความน่าจะเป็นในการแก้ปัญหาได้มากกว่าเดิม

2. การปฏิบัติตามแผน (Do : D) เป็นการลงมือปฏิบัติตามแผนที่กำหนดไว้ในตารางการปฏิบัติงาน ทั้งนี้ สมาชิกกลุ่มต้องมีความเข้าใจถึงความสำคัญและความจำเป็นในแผนนั้นๆ ความสำเร็จของการนำแผนมาปฏิบัติต้องอาศัยการทำงานด้วยความร่วมมือเป็นอย่างดี จากสมาชิก ตลอดจนการจัดการทรัพยากรที่จำเป็นต้องใช้ในการปฏิบัติงานตามแผนนั้นๆ ในขั้นตอนนี้ ขณะลงมือปฏิบัติจะมีการตรวจสอบไปด้วย หากไม่เป็นไปตามแผนอาจจะต้องมีการปรับแผนใหม่และเมื่อแผนนั้นใช้งานได้ก็นำไปใช้เป็นแผนและถือปฏิบัติ

3. การตรวจสอบ (Check : C) หมายถึง การตรวจสอบดูว่าเมื่อปฏิบัติงานตามแผน หรือการแก้ปัญหางานตามแผนแล้ว ผลลัพธ์เป็นอย่างไร สภาพปัญหาได้รับการแก้ไขตรงตามเป้าหมายที่กลุ่มตั้งใจหรือไม่ การไม่ประสบผลสำเร็จอาจจะเกิดจากสาเหตุหลายประการ เช่น ไม่ปฏิบัติตามแผน ความไม่เหมาะสมของแผน การเลือกใช้เทคนิคที่ไม่เหมาะสม เป็นต้น

4. การดำเนินการให้เหมาะสม (Action : A) เป็นการกระทำภาพหลังที่กระบวนการที่ 3 ขั้นตอน ตามวงจรได้ดำเนินการเสร็จแล้ว ขั้นตอนนี้เป็น การนำเอาผลจากขั้นการตรวจสอบ (C) มาดำเนินการให้เหมาะสมต่อไป เดมมิ่ง (Deming) ได้เสนอแนวทางใหม่เพื่อการพัฒนาคุณภาพให้เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องในองค์กรธุรกิจอุตสาหกรรมเพื่อความอยู่รอดและสามารถแข่งขันในตลาดได้โดยเสนอหลักการบริหารคุณภาพ 14 ข้อ ที่รู้จักกันดีว่า “เดมมิ่ง 14 ข้อ” (Deming’s Fourteen Points) การศึกษาหลักการบริหารคุณภาพของเดมมิ่ง 14 ข้อ ให้เข้าใจจึงเป็นพื้นฐานสำคัญของการสร้างคุณภาพในองค์กร การสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้อย่างเหมาะสมจะทำให้องค์กรมีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จได้อย่างยั่งยืนหลักการบริหารคุณภาพของเดมมิ่ง 14 ข้อ ได้แก่

4.1 จงสร้างปณิธานอันแน่วแน่ในการปรับปรุงคุณภาพของสินค้าหรือบริการ ผู้บริหารต้องมีความมุ่งมั่นในเรื่องของการสร้างคุณภาพ ต้องมีการวางแผนทั้งระยะสั้นและระยะยาว

อย่างชัดเจน ต้องผูกพันในเป้าหมายอย่างต่อเนื่องและจริงจัง โดยมีความอดทนเพียงพอที่จะรอผลลัพธ์ให้เกิดขึ้นด้วยการตั้งปณิธานอย่างมุ่งมั่นแน่วแน่นี้ควรจะมุ่งเน้นไปใน 4 เป้าหมายหลัก คือ นวัตกรรม (Innovation) การวิจัยและพัฒนา (Research and Development) การปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง (continuous improvement) และการบำรุงรักษาเชิงป้องกัน (preventive maintenance)

4.2 จงยอมรับปรัชญาใหม่ๆ ของการบริหาร ผู้บริหารจะต้องยอมรับ “วัฒนธรรมแห่งคุณภาพ” เสมือนหนึ่งปรัชญาการดำเนินชีวิตหรือลัทธิศาสนา โดยจะต้องทำให้คุณภาพเป็นส่วนหนึ่งของงานให้ได้ เพราะคุณภาพจะเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ในพนักงานทุกคนจากการทำงานตามสั่งกลายเป็นคูแลร์รับผิดชอบในผลงานของตัวเอง

4.3 จงยุติการควบคุมคุณภาพโดยอาศัยแต่การตรวจสอบ การควบคุมคุณภาพจะต้อง มุ่งที่การควบคุม “กระบวนการผลิต” เป็นสำคัญไม่ใช่อาศัยการตรวจสอบที่ตัวสินค้าที่ผลิตเสร็จแล้วเท่านั้น เพราะการตรวจสอบขั้นสุดท้ายไม่ได้เป็นการป้องกันความผิดพลาดไม่ให้เกิดขึ้น

4.4 จงยุติวิธีการดำเนินธุรกิจโดยการตัดสินกันด้วยราคาขายเพียงอย่างเดียว การใช้ราคาขายต่ำสุดเป็นเกณฑ์ในการดำเนินธุรกิจเป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้อง เพราะราคาขายของสินค้าจะไม่มีคามหมายใดๆ หากธุรกิจไม่มีมาตรการที่เชื่อถือได้ในการกำหนดมาตรฐานคุณภาพของสินค้านั้น

4.5 จงปรับปรุงระบบการผลิตและระบบการให้บริการอย่างต่อเนื่อง การเสริมสร้างคุณภาพให้เกิดขึ้น ไม่ใช่กิจกรรมที่ทำครั้งเดียวเสร็จ แต่เป็นงานที่จะต้องทำการพัฒนาและปรับปรุงอย่างต่อเนื่องตลอดไปด้วยการใช้หลักการทำงานแบบวงจรของเดมมิ่ง (PDCA Deming Cycle) ซึ่งประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ

P: Plan คือการวางแผนและการกำหนดวัตถุประสงค์ของการทำงาน

D : Do คือการทำตามแผนนั้นๆ

C : Check คือการตรวจสอบผลการปฏิบัติตามแผน

A : Act คือการดำเนินการปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้ผลการปฏิบัติงานเป็นไปตาม

แผนที่วางไว้

4.6 จงทำการฝึกอบรมอย่างสม่ำเสมอ องค์กรจะต้องจัดทำแผนการฝึกอบรมและให้การศึกษาแก่พนักงานทุกคนในเรื่องของคุณภาพและการบริหารจัดการคุณภาพโดยเฉพาะเรื่องของ “การควบคุมคุณภาพเชิงสถิติ” และ “เครื่องมือแห่งคุณภาพ” ประเภทต่างๆ การฝึกอบรมจะตั้งองค์การอย่างสม่ำเสมอตลอดไป

4.7 จงสร้างภาวะผู้นำขึ้น ผู้นำเป็นพื้นฐานที่สำคัญยิ่งของการสร้างวัฒนธรรมแห่งคุณภาพให้เกิดขึ้นในองค์กรเพราะผู้นำจะเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการสร้างแรงจูงใจให้พนักงานใน

ทุกระดับขององค์กรเห็นถึงความจำเป็นในการปรับกระบวนการทำงานเพื่อให้งานสินค้าหรือบริการพัฒนาไปสู่ความมีคุณภาพ

4.8 จงกำจัดความกลัวให้หมดไป องค์กรและผู้บริหารจะต้องสร้างบรรยากาศของการเรียนรู้หัวหน้างานและพนักงานจะต้องกล้าที่จะสอบถามในสิ่งที่ตัวเองไม่รู้หรือไม่เข้าใจโดยไม่ต้องกลัว ผู้บริหารจะต้องเปิดโอกาสและกระตุ้นให้พนักงานกล้าแสดงออก เพื่อเสนอแนะวิธีการปรับปรุงคุณภาพให้ดีขึ้น

4.9 จงฟังกำแพงขวางกั้นระหว่างหน่วยงานต่างๆ ผู้บริหารจะต้องทำลายโครงสร้างที่เป็นอุปสรรค หรือกำแพงที่ขวางกั้นการติดต่อและประสานงานอย่างมีประสิทธิภาพระหว่างหน่วยงานต่างๆ ให้หมดสิ้นไป เพื่อให้พนักงานที่ต่างหน่วยงานแต่มีงานเกี่ยวเนื่องกันสามารถร่วมมือกันได้อย่างเต็มที่

4.10 จงกำจัดคำขวัญและเป้าหมายคำขวัญและเป้าหมายอาจจะไม่มีความหมายเลยหากปราศจากแนวทางที่ปฏิบัติที่ชัดเจน ดังนั้น การใช้คำขวัญและเป้าหมายเพื่อการจูงใจหรือกระตุ้นเตือนนั้น ผู้บริหารจะต้องมั่นใจว่าได้เสนอแนะวิธีปฏิบัติที่จะทำให้สามารถบรรลุคำขวัญหรือเป้าหมายนั้นๆ ด้วย

4.11 จงกำจัดเป้าหมายที่เน้นเพียงเชิงปริมาณ การกำหนดโควตาการผลิต มักจะทำให้พนักงานในฝ่ายผลิตมุ่งสนใจในปริมาณมากกว่าคุณภาพของผลผลิตผู้บริหารจึงไม่ควรใช้โควตาการผลิตที่เป็นจำนวนตัวเลขขึ้นต่อการวัดผลงานของพนักงานเพียงอย่างเดียว

4.12 จงจำกัดสิ่งกีดขวางความภาคภูมิใจของพนักงาน การมุ่งเน้นที่เป้าหมายหรือโควตาการผลิตมากกว่าการมุ่งเน้นที่คุณภาพจะทำให้พนักงานในผลงานของตนเองลดน้อยลง เพราะไม่ได้มีส่วนร่วมในการปรับปรุงคุณภาพ การมีส่วนร่วมจะทำให้เกิดความภาคภูมิใจและความพอใจในงานมากขึ้น

4.13 จงจัดแผนการศึกษาและทำการฝึกอบรมอย่างสม่ำเสมอ แผนการศึกษาและฝึกอบรมเป็นปัจจัยสำคัญที่จะรองรับโครงการพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพอย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากเทคโนโลยีการผลิตเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา การฝึกอบรมจึงเป็นการพัฒนาพนักงานและเป็นการลงทุนระยะยาวที่จะมีผลต่อความสำเร็จและความอยู่รอดขององค์กร

4.14 จงลงมือปฏิบัติเพื่อบรรลุผลสำเร็จของการเปลี่ยนแปลงผู้บริหารจะต้องนำตนเองเข้าสู่กระบวนการเปลี่ยนแปลงเพื่อการปรับปรุงคุณภาพโดยร่วมลงมือปฏิบัติ ในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของทีมงาน และเรียนรู้ร่วมกันอย่างต่อเนื่อง ซึ่งผู้บริหารต้องยึดมั่นผู้พันในคุณภาพอย่างจริงจัง และต้องเป็นการผู้พันในระยะยาว มิใช่การเฝ้าดูผลสำเร็จในระยะสั้นแต่เพียงอย่างเดียว หลักการบริหารคุณภาพของเดมมิ่งทั้ง 14 ข้อ ข้างต้นจึงเป็นเรื่องที่ธุรกิจอุตสาหกรรมควรยึดถือ

ปฏิบัติ เพื่อการพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพของสินค้าหรือบริการของตนเองให้สามารถแข่งขันในตลาดได้

ภูธฤทธิ์ วิทยานุรักษ์รักษาศิริ (2556 ,หน้า 2-6) ได้กล่าวถึงวงจร Demming ว่าสามารถประยุกต์ได้กับทุกกระบวนการในการดำเนินงานบริหารการบริการ จะถูกขับเคลื่อนผ่านกลไกในการทำงานที่เรียกกันว่าวงจร PDCA ซึ่งมาจากคำว่า Plan (การวางแผน) Do (การลงมือทำ) Check (การตรวจสอบ) และ Act (การปรับปรุง) จากภาพจะแสดงให้เห็นถึงวงจร PDCA และความสัมพันธ์กับองค์ประกอบต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหาร โดยวงจร PDCA สำหรับการบริหารงานบริการจะประกอบด้วย

การวางแผน (Plan) จะเป็นการกำหนดวัตถุประสงค์และกระบวนการที่จำเป็นเพื่อให้มั่นใจได้ว่าการให้บริการมีความสอดคล้องตามความต้องการทั้งของลูกค้า และนโยบายขององค์กร

การลงมือทำ (Do) จะเป็นการดำเนินงานของแต่ละกระบวนการตามที่ได้กำหนดขึ้นมา การตรวจสอบ (Check) จะเป็นการดำเนินการติดตาม และวัดกระบวนการต่างๆ รวมถึงทำการวัดเทียบกับนโยบายวัตถุประสงค์และข้อกำหนดต่างๆ ที่ได้กำหนดไว้รวมถึงการรายงานผลการดำเนินงานที่เกิดขึ้นด้วย-

การปรับปรุง (Act) จะเป็นการดำเนินการเพื่อปรับปรุงผลการดำเนินงานของกระบวนการต่างๆ อย่างต่อเนื่อง

PDCA เครื่องมือในการจัดคุณภาพ ในรอบสองสามศตวรรษที่ผ่านมาประเด็นเรื่องคุณภาพเป็นสิ่งที่มีการพูดถึงกันมากทั้งในวงการอุตสาหกรรมและวงการศึกษา ในวงการอุตสาหกรรมนั้นคุณภาพของผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมเกิดขึ้นเพราะมีการขยายตัวของการผลิตสินค้าต่างๆ อย่างกว้างขวางและมีผู้ผลิตสินค้าประเภทเดียวกันหรือคล้ายๆ กันมากทั้งในประเทศเดียวกันและในต่างประเทศ ด้วยเหตุนี้การแข่งขันในตลาดจึงเพิ่มความรุนแรงมากขึ้น บริษัทผู้ผลิตสินค้าต่างก็คิดหายุทธศาสตร์ในการแข่งขันกันในตลาดด้วยวิธีการต่างๆ ทั้งในแง่ของราคาและการให้บริการ แต่ยุทธศาสตร์ที่สำคัญประการหนึ่งที่บริษัทผู้ผลิตนำมาใช้คือการพัฒนาคุณภาพและการบริการของผลิตภัณฑ์ให้ดีขึ้นและดีกว่าผลิตภัณฑ์ของคู่แข่ง

อุทัย ดุลยเกษม (2552, หน้า 1) ด้วยเทคนิคและเครื่องมือหลากหลายประเภท Deming Cycle เป็นหนึ่งในเครื่องมือพื้นฐานที่มีความเหมาะสมอย่างยิ่งในการนำมาใช้ในการปรับปรุงคุณภาพภายในองค์กรทุกองค์กรด้วย PDCA ที่ประกอบด้วยการวางแผน ปฏิบัติ เรียนรู้และปฏิบัติตามความเหมาะสมหรือ PDCA ที่ประกอบด้วยการวางแผน ปฏิบัติ ตรวจสอบและปฏิบัติตามความเหมาะสม

สรุปได้ว่า กิจกรรมการปรับปรุงและการใช้หลักการบริหารเชิงคุณภาพ PDCA (Plan-Do-Check-Act) เป็นการบริหารอย่างมีระบบ ในการพัฒนาประสิทธิภาพและคุณภาพของ

การดำเนินงาน ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอน 4 ขั้น คือ วางแผน การนำแผนไปปฏิบัติ การตรวจสอบ และพัฒนาและแก้ไข ปรับปรุง ซึ่งผลจากการปฏิบัติงานถ้าหากกระบวนการบริหารหรือผลการปฏิบัติงานที่ได้ยังไม่บรรลุผลสำเร็จก็จะมีบททบทวนแผนการเริ่มต้นใหม่อีกครั้งหนึ่งหมุนเวียนไปเรื่อยๆ ย่อมส่งผลให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพและมีคุณภาพเพิ่มขึ้น

การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้วงจรคุณภาพ

กรมสุขภาพจิต สำนักพัฒนาสุขภาพจิต (2546, หน้า 5) ได้กำหนดว่า กระบวนการดำเนินงานตามกระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีองค์ประกอบที่สำคัญ 5 ประการ ได้แก่ 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) การคัดกรองนักเรียน 3) การส่งเสริมนักเรียน 4) การป้องกันและแก้ไขปัญหา และ 5) การส่งต่อ

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2552, หน้า 17-23) ได้กล่าวถึงกระบวนการและขั้นตอนของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนไว้ ดังนี้ ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นกระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่าง เป็นระบบ มีขั้นตอน มีครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงาน โดยการมีส่วนร่วมของ บุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและนอกสถานศึกษา ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน ผู้บริหาร และครูทุกคน มีวิธีการและเครื่องมือที่ชัดเจน มีมาตรฐานคุณภาพ และมีหลักฐานการทำงานที่ตรวจสอบได้ กระบวนการและขั้นตอนของระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียน มีองค์ประกอบสำคัญ 5 ประการ ดังนี้ 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) การคัดกรองนักเรียน 3) การป้องกันและแก้ไขปัญหา 4) การพัฒนาและส่งเสริมนักเรียน และ 5) การส่งต่อ

สรุปได้ว่าการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้วงจรคุณภาพ คือ การวางแผนการดำเนินงาน การนำแผนงานไปสู่การปฏิบัติ และการประเมินผลระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา ซึ่งประกอบไปด้วย 5 องค์ประกอบ คือ

1. การรู้จักนักเรียนรายบุคคล

กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2547, หน้า 12) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล คือ การรู้ข้อมูลที่จำเป็นเกี่ยวกับตัวนักเรียนที่จะช่วยให้ครูประจำชั้นหรือครูที่ปรึกษา มีความเข้าใจนักเรียนดีขึ้น สามารถนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อการคัดกรองนักเรียน เป็นประโยชน์ ในการพัฒนา การป้องกัน แก้ไข และช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างถูกต้อง ซึ่งเป็นข้อมูลเชิงประจักษ์ มิใช่การใช้ความรู้สึก หรือการคาดเดา โดยเฉพาะในการแก้ไขปัญหา นักเรียน ซึ่งจะทำให้ไม่เกิด ข้อผิดพลาดต่อการช่วยเหลือ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547, หน้า 6) เนื่องจากความแตกต่างของนักเรียนแต่ละคนที่มีพื้นฐานความเป็นมาของชีวิตที่ไม่เหมือนกัน หล่อหลอมให้เกิดพฤติกรรม

หลากหลายรูปแบบ ทั้งด้านบวกและด้านลบ ดังนั้นการรู้ข้อมูลที่จำเป็นเกี่ยวกับตัวนักเรียนนั้นจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้ครูที่ปรึกษามีความเข้าใจนักเรียนมากขึ้น สามารถนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อการคัดกรองนักเรียน เป็นประโยชน์ในการส่งเสริมการป้องกันและแก้ไขปัญหาได้อย่างถูกต้อง ซึ่งเป็นข้อมูลเชิงประจักษ์ที่มีใช้การ ใช้ความรู้สึกหรือการคาดเดา โดยเฉพาะในการแก้ไขปัญหา นักเรียน ซึ่งจะทำให้ไม่เกิดข้อผิดพลาดต่อการช่วยเหลือนักเรียนหรือเกิดข้อผิดพลาดน้อยที่สุดโดยใช้ข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนเป็นสำคัญ ซึ่งครูที่ปรึกษาควรมีข้อมูลเกี่ยวกับตัวนักเรียนอย่างน้อย 3 ด้าน คือ ด้านแรก ด้านความสามารถ ประกอบด้วย ด้านการเรียน ซึ่งมีรายละเอียดข้อมูลพื้นฐานที่ควรทราบ คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในแต่ละวิชา ผลการเรียนรู้ในแต่ละภาคเรียน พฤติกรรมการเรียนในห้องเรียนที่มีผลการเรียนรู้ต่อนักเรียน เช่น ไม่ตั้งใจเรียน ขาดเรียน เป็นต้น ด้านความสามารถอย่างอื่น อาทิ บทบาทหน้าที่พิเศษในโรงเรียน ความสามารถพิเศษ การเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียน

ด้านที่สองเป็นข้อมูลเกี่ยวกับด้านสุขภาพ ประกอบด้วยสุขภาพด้านร่างกาย ส่วนสูง น้ำหนัก โรคประจำตัว ความบกพร่องด้านร่างกาย เช่น การได้ยิน การมองเห็น เป็นต้น นอกจากนี้ยังต้องคำนึงถึงสุขภาพด้านจิตใจและพฤติกรรมที่แสดงออก เช่น อารมณ์ซึมเศร้า วิตกกังวล ความประพฤติ พฤติกรรมอยู่ไม่นิ่ง สมาธิสั้น บุคลิกภาพเก็บตัว และขี้อาย เป็นต้น

ด้านที่สามด้านครอบครัว แยกเป็นด้านเศรษฐกิจ โดยต้องรู้ข้อมูลเกี่ยวกับรายได้ของบิดา มารดา หรือผู้ปกครอง อาชีพของผู้ปกครอง ค่าใช้จ่ายที่นักเรียนได้รับในการมาโรงเรียน และด้านการคุ้มครองนักเรียน จะต้องรู้ข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนพี่น้อง บุคคลในครอบครัว สถานภาพของบิดา มารดา บุคคลที่ดูแลรับผิดชอบนักเรียน ความสัมพันธ์ของบุคคลในครอบครัว ลักษณะที่อยู่อาศัย และสิ่งแวดล้อม ความเจ็บป่วยของบุคคลในครอบครัว หรือการใช้สารเสพติด การติดสุรา การพนัน เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีข้อมูลด้านอื่นๆ ของนักเรียนที่ครู-อาจารย์ พบเพิ่มเติมซึ่งมีความสำคัญหรือเกี่ยวข้องกับการดูแลช่วยเหลือนักเรียน มาใช้พิจารณาประกอบอีกด้วย วิธีการและเครื่องมือในการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลนั้น ครูที่ปรึกษาควรรู้วิธีการและเครื่องมือที่หลากหลาย เพื่อให้ได้ข้อมูลนักเรียนที่ครอบคลุมทั้งด้านความสามารถ ด้านสุขภาพ และด้านครอบครัว หรือข้อมูลด้านอื่นๆ ที่สำคัญ คือ ระเบียบสะสม แบบประเมินพฤติกรรมเด็ก (SDQ) วิธีการและเครื่องมืออื่นๆ เช่น การสัมภาษณ์นักเรียน การศึกษาจากแฟ้ม

จัวร์ตัน มีพันธ์ (2553, หน้า 13) ได้กล่าวถึงการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ดังนี้ จัดครูให้เหมาะสมกับนักเรียนแต่ละกลุ่มในสัดส่วน ครู: นักเรียน คือ 1: 20-25 คน โดยมีทีมประสาน กำหนดวิธีการและเครื่องมือรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล มีทีมอบรมวิธีการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล และมอบหมายให้ครูไปดำเนินการรวบรวมข้อมูลนักเรียนรายบุคคล หากข้อมูลที่ได้จากการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลมีครบถ้วนต่อการนำไปใช้ในการคัดกรองนักเรียน ให้ดำเนินผลการสรุปรายงาน

ผลไปตามลำดับขั้น หากข้อมูลไม่ครบถ้วนเพียงพอสำหรับการคัดกรองนักเรียน ให้ทบทวนและปรับวิธีการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลเพิ่มเติม โดยกำหนดวิธีการและเครื่องมือในการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านความสามารถ ด้านสุขภาพ และด้านครอบครัว

มธุริน แผลงจันทิก (2554, หน้า 25) สรุปว่า การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล หมายถึง การศึกษาพฤติกรรมของนักเรียนเป็นรายบุคคล ทางด้านความสามารถ ด้านสุขภาพ และด้านครอบครัวเพื่อการส่งเสริมการป้องกันและการแก้ปัญหา

จุฑามณี เกษสุวรรณ (2555, หน้า 31) กล่าวว่า การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล หมายถึง การรวบรวมข้อมูลที่เป็นเกี่ยวกับตัวนักเรียนเพื่อช่วยให้ครูที่ปรึกษามีความเข้าใจนักเรียนมากขึ้น รู้จักนักเรียนอย่างแท้จริงและครอบคลุมในทุกๆ ด้าน ทราบถึงจุดแข็ง จุดอ่อนของนักเรียนแต่ละคน โดยใช้เครื่องมือและเทคนิควิธีการที่หลากหลายตามความเหมาะสม ทำให้สามารถนำข้อมูลมาใช้วิเคราะห์เพื่อการคัดกรองนักเรียน การส่งเสริม การป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนได้ต่อไป

นฤบล กองทรัพย์ (2556, หน้า 18) กล่าวว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล หมายถึง การดำเนินการในการดูแลนักเรียนในขั้นตอนของการศึกษาข้อมูลของนักเรียนอย่างละเอียดทุกด้าน โดยการสอบถาม สัมภาษณ์ การเยี่ยมบ้าน เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาพิจารณาการแก้ไขปัญหา หรือส่งเสริมเกี่ยวกับการเรียนรู้ของนักเรียน

แมนพงศ์ กิจจานนท์ (2556, หน้า 35) กล่าวว่า การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลเป็นวิธีการสำคัญที่จะช่วยให้ครูทราบถึงจุดแข็ง จุดอ่อนของนักเรียนแต่ละคนโดยใช้เครื่องมือที่หลากหลาย ซึ่งต้องเลือกวิธีการและเครื่องมือหรือเทคนิคต่างๆ เพื่อประสิทธิผลในการเรียนรู้แต่ละคนได้อย่างเหมาะสม ซึ่งเป็นข้อมูลเชิงประจักษ์มิใช่การใช้ความรู้สึกหรือการคาดเดา โดยเฉพาะการแก้ไขปัญหานักเรียน ซึ่งจะทำให้ไม่เกิดข้อผิดพลาดต่อการช่วยเหลือนักเรียนหรือเกิดได้น้อยที่สุด

สรุปได้ว่า การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล หมายถึง วิธีการสำคัญที่เริ่มตั้งแต่การพิจารณาวางแผนกำหนดนโยบาย หน้าที่กรอบการดำเนินงาน ไปถึงการดำเนินงานปฏิบัติตามแผนที่ จะช่วยให้ครูทราบถึงจุดแข็งและจุดอ่อนของนักเรียนแต่ละคน โดยใช้วิธีการที่หลากหลาย เช่น การสังเกตการสัมภาษณ์ การเยี่ยมบ้าน การศึกษาข้อมูล และการทดสอบ เพื่อให้สามารถนำไปวางแผนในการป้องกันช่วยเหลือและส่งเสริมพัฒนาการของผู้เรียนแต่ละคนได้อย่างเหมาะสม โดยข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนที่ควรทราบและรวบรวมไว้ ได้แก่ ด้านความสามารถ ด้านสุขภาพ ด้านครอบครัว ด้านสารเสพติด ด้านความปลอดภัย พฤติกรรมทางเพศ และด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยมีกระบวนการจากผู้ที่เกี่ยวข้อง และมีการกำกับดูแลข้อมูล ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล รวมไปถึงการประเมิน สรุปผลการดำเนินงานและนำปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นมาพิจารณาปรับปรุงแก้ไขเพื่อนำข้อมูลที่ได้ทำเป็นสารสนเทศต่อไป

2. การคัดกรองนักเรียน

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2549, หน้า 43-44) กล่าวถึงการคัดกรองนักเรียนว่าเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดที่ได้จากการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลแล้วนำผลที่ได้มาจำแนกตามเกณฑ์การคัดกรองที่สถานศึกษาได้จัดทำขึ้น ซึ่งสถานศึกษาควรมีการประชุมครูกำหนดเกณฑ์การคัดกรอง เพื่อจัดกลุ่มนักเรียนร่วมกันให้เป็นที่ยอมรับของครูในสถานศึกษาและสอดคล้องกับ สภาพความเป็นจริง รวมทั้ง ให้มีการกำหนดเกณฑ์ว่า ความรุนแรงหรือความถี่เท่าไรจึงจัดอยู่ในกลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มมีปัญหา ทั้งนี้การจัด กลุ่มนักเรียนให้ถือเป็นความลับ การคัดกรองนักเรียนจะแบ่งนักเรียนเป็น 3 กลุ่ม

กลุ่มปกติ หมายถึง นักเรียนที่ไม่มีพฤติกรรมที่เป็นปัญหาและส่งผลกระทบต่อชีวิตประจำวันของตนเองหรือสังคมส่วนรวมในด้านลบ

กลุ่มเสี่ยง หมายถึง นักเรียนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนไปจากปกติ เช่น เก็บตัว แสดงออกเกินขอบเขต การปรับตัวทางเพศไม่เหมาะสม ทดลองสิ่งเสพติด ผลการเรียนเปลี่ยนแปลงไปในทางลบ

กลุ่มมีปัญหา หมายถึง นักเรียนที่มีพฤติกรรมที่เป็นปัญหาชัดเจนมีผลกระทบต่อวิถีชีวิตประจำวันของตนเองหรือสังคมส่วนรวมในด้านลบ

กรรณิการ์ นิละพันธ์ (2555, หน้า 26) กล่าวว่า การคัดกรองนักเรียน เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดที่ได้จากการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลเพื่อนำผลที่ได้มาจัดกลุ่มนักเรียนตามเกณฑ์การคัดกรองที่โรงเรียนได้จัดทำขึ้น การจัดกลุ่มนักเรียนจะช่วยให้ครูประจำชั้น สามารถหาวิธีการเพื่อดูแลช่วยเหลือนักเรียน และมีความรวดเร็วในการแก้ปัญหายิ่งขึ้น เพราะมีข้อมูลของนักเรียนทุกๆ ด้านที่เป็นปัจจุบัน ผลการคัดกรองนักเรียน ครูประจำชั้นจำเป็นต้องระมัดระวังอย่างยิ่งที่จะไม่ทำให้นักเรียนรู้ตัวตนเองถูกจัดอยู่ในกลุ่มใด ครูต้องเก็บผลการคัดกรองไว้เป็นความลับ

วิชัย อินทราม (2556, หน้า 21) กล่าวว่า การคัดกรองนักเรียนที่ดีจะต้องแยกให้ชัดเจนว่าคนไหนควรจัดอยู่ในกลุ่มใด โดยครูที่ปรึกษาจัดแบ่งตามข้อมูลที่มีอยู่ คือ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหาและจะต้องคอยติดตามดูแลสอดส่องพฤติกรรมนักเรียนในกลุ่มนั้นๆ อย่างใกล้ชิดเพื่อป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้น

สรุปได้ว่า การคัดกรองนักเรียน หมายถึง การดำเนินการพิจารณาวางแผน กำหนดหน้าที่และกรอบการดำเนินการจำแนกนักเรียนตามเกณฑ์ที่กำหนด มีการออกแบบเครื่องมือคัดกรอง การวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดที่ได้จากการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล แล้วนำผลที่ได้มาจำแนกตามเกณฑ์การคัดกรอง ซึ่งเป็นการจัดแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มตามพฤติกรรม ซึ่งแบ่งเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา ที่สถานศึกษาได้กำหนด ให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง และความรุนแรงและความถี่ของปัญหา โดยในการดำเนินการคัดกรองนักเรียน สถานศึกษามีการประชุมครู กำหนดเกณฑ์ การคัดกรองเพื่อจัดกลุ่มนักเรียนร่วมกันให้เป็นที่ยอมรับของครูในสถานศึกษาและ

สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง ตลอดจนมีการกำกับดูแลตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล รวมไปถึงถึงสรุปผลการคัดกรอง มีการจัดทำรายงานผลการคัดกรองนักเรียน และนำผลการคัดกรองนักเรียน มาจัดทำสารสนเทศเพื่อวางแผนการดำเนินงานในขั้นตอนการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนต่อไป

3. การป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547, หน้า 49-50) กล่าวว่า มาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนมีหลายวิธี ได้แก่ การให้คำปรึกษาเบื้องต้น การจัดกิจกรรมเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน และการติดตามดูแลช่วยเหลือ ครูควรจัดกิจกรรมป้องกันและช่วยเหลือให้นักเรียนในกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหา โดยใช้เครื่องมือ คือ แบบบันทึกการให้คำปรึกษา แบบบันทึกผลการประสานและช่วยเหลือนักเรียน แบบบันทึกการติดตามดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นต้น การแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของนักเรียนเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง และจะต้องได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน รวมทั้งผู้ปกครองอย่างใกล้ชิด แนวทางในการแก้ไขพฤติกรรมนักเรียนทำได้หลายรูปแบบ ซึ่งอาจใช้วิธีการลงโทษเพื่อให้นักเรียนตระหนักถึงความผิดที่ได้กระทำไป หรืออาจใช้วิธีการเห็นอกเห็นใจประนีประนอมให้กำลังใจหรือเสริมแรง เพื่อให้เห็นว่าพฤติกรรมที่ไม่ดีเหล่านั้น นักเรียนต้องเลิกประพฤติปฏิบัติด้วยความเต็มใจ จึงจะสามารถแก้ไขพฤติกรรมนั้นได้อย่างยั่งยืน การพิจารณาเลือกใช้กิจกรรมครูที่ปรึกษาจะต้องคำนึงถึงความเหมาะสมสอดคล้องกับลักษณะปัญหา บุคลิกลักษณะของนักเรียนแต่ละคนสภาพของชั้นเรียน โรงเรียนและชุมชนด้วยและข้อมูลที่ครูที่ปรึกษาพึงตระหนักอย่างยิ่งคือ การรักษาความลับของนักเรียน เรื่องราวข้อมูลของนักเรียน ที่ให้การช่วยเหลือต้องไม่นำไปเปิดเผยเว้นแต่เพื่อขอความร่วมมือในการช่วยเหลือนักเรียน จากบุคคลที่เกี่ยวข้อง โดยต้องไม่ระบุชื่อ-สกุลจริงของนักเรียน และการเปิดเผยควรเป็นลักษณะ ที่ให้เกียรตินักเรียน

ปิยะพร ป้อมเกษตร (2559, หน้า 56) ในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ครูควรให้ความเอาใจใส่กับนักเรียนทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน แต่สำหรับนักเรียนกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหานั้น จำเป็นอย่างมากที่ต้องให้ความดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิดและหาวิธีการช่วยเหลือทั้งการป้องกัน และการแก้ไขปัญหานักเรียน โดยไม่ปล่อยปละละเลยนักเรียนจนกลายเป็นปัญหาของสังคม การสร้างภูมิคุ้มกัน การป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน จึงเป็นภาระงานที่ยิ่งใหญ่และมีคุณค่าอย่างมาก ในการพัฒนาให้นักเรียนเติบโตเป็นบุคคลที่มีคุณภาพของสังคมต่อไป การป้องกันและการแก้ไขปัญหานักเรียนให้นักเรียนนั้นมีหลายเทคนิค วิธีการ แต่สิ่งที่ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษา จำเป็นต้องดำเนินการมีอย่างน้อย 2 ประการ คือ 1) การให้คำปรึกษา เบื้องต้น 2) การจัดกิจกรรมเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน

สมศักดิ์ วรรณศิริ (2550, หน้า 33-34) ได้กล่าวว่า การป้องกันและการแก้ไขปัญหานักเรียน หมายถึง การป้องกันและการแก้ไขปัญหานักเรียนมีหลากหลายเทคนิค วิธีการ แต่สิ่งที่ครูที่ปรึกษาจำเป็นต้องดำเนินการมี 2 ประการ คือ

1. การให้การปรึกษาเบื้องต้น
2. การจัดกิจกรรมเพื่อป้องกันและช่วยเหลือแก้ไขปัญหานักเรียน

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2552, หน้า 13) ได้ให้ความหมายของการป้องกันและแก้ปัญหาว่าหมายถึง การให้คำปรึกษาเบื้องต้นกับนักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหาเพื่อการป้องกัน และการแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ให้กับนักเรียนที่ครูที่ปรึกษาจำเป็นต้องดำเนินการมี 2 ประการ คือ การให้คำปรึกษาในเบื้องต้น และการจัดกิจกรรมเพื่อป้องกันและแก้ไข

ปรีศนียา วณิชสัมบัญ (2555, หน้า 34) กล่าวว่า ในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ครูที่ปรึกษาควรให้ความเอาใจใส่กับนักเรียนทุกคนเท่าเทียมกัน แต่สำหรับนักเรียนกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหานั้น จำเป็นอย่างมากที่ต้องให้การดูแลช่วยเหลือเอาใจใส่อย่างใกล้ชิดและหาวิธีการช่วยเหลือทั้งการป้องกันและการแก้ไขปัญหานักเรียน จึงเป็นภาระงานที่ยิ่งใหญ่และมีคุณค่าอย่างมากในการพัฒนาให้นักเรียนเติบโตเป็นบุคคลที่มีคุณภาพของสังคมต่อไป เทคนิควิธีการที่ครูที่ปรึกษาจำเป็นต้องดำเนินการมี 2 ประการ คือ 1) การให้การปรึกษาเบื้องต้น และ 2) การจัดกิจกรรมเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา

โชคชัย อาษาสนา (2555, หน้า 36) กล่าวว่า ในการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนนั้น ครูที่ปรึกษาจะต้องทราบถึงสาเหตุของปัญหาให้ครบถ้วน และต้องยอมรับในความแตกต่างระหว่างบุคคล และใช้เทคนิควิธีการเพื่อแก้ไขปัญหาให้ตรงกับสาเหตุของปัญหา ซึ่งการให้คำแนะนำให้คำปรึกษาจึงไม่มีวิธีการช่วยเหลือที่แน่นอน เพียงแต่มีแนวทางกระบวนการ หรือทักษะการช่วยเหลือที่ครูที่ปรึกษาแต่ละคนสามารถเรียนรู้ ฝึกฝน เพื่อนำไปใช้ให้เหมาะสมกับการแก้ไขปัญหแต่ละปัญหาในนักเรียนแต่ละคนต่อไป

ชูวิทย์ สิงห์โท (2556, ย่อหน้า 2) กล่าวว่า การป้องกันและแก้ปัญหานักเรียน หมายถึง การป้องกันและช่วยเหลือนักเรียน ในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ครูที่ปรึกษาได้ให้ความเอาใจใส่ดูแลนักเรียนในความรับผิดชอบของตนเองทุกคนอยู่แล้ว

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2556, หน้า 167) ได้ให้ความหมายของการป้องกันและแก้ปัญหาว่าหมายถึง การไม่ปล่อยปละละเลยนักเรียนจนกลายเป็นปัญหาของสังคม สำหรับนักเรียนกลุ่มเสี่ยง มีปัญหานั้น จะต้องเอาใจใส่ ดูแลอย่างใกล้ชิดและหาวิธีการช่วยเหลือ ทั้งการป้องกันและการแก้ไขปัญหา การป้องกันและการแก้ไขปัญหให้กับนักเรียนมีหลาย

เทคนิควิธี เช่น การให้คำปรึกษาเบื้องต้น การจัดกิจกรรมเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญห การติดตามดูแลช่วยเหลือ

แม็กวิลเลียม (McWilliams, 2010, pp.33-34) กล่าวว่า การป้องกันและแก้ไขปัญห หมายถึง การให้คำปรึกษา หรือการจัดกิจกรรม เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหในด้านความสามารถ ด้านสุขภาพ และด้านครอบครัว ได้แก่ การให้คำปรึกษาเบื้องต้น จัดช่วงเวลาให้คำปรึกษานักเรียน การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาพฤติกรรมนักเรียนเพื่อป้องกันและช่วยเหลือแก้ไขปัญหของนักเรียน การให้ผู้ปกครองและชุมชนร่วมมือกับนักเรียนทำกิจกรรมต่างๆเพื่อพัฒนาพฤติกรรมของนักเรียน

สรุปได้ว่า การป้องกันและแก้ไขปัญห หมายถึง การดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญห ของนักเรียน ที่มีการวางแผน กำหนดกรอบการทำงาน และดำเนินการปฏิบัติตามแผนอย่างชัดเจน ประชุมเพื่อสร้างและพัฒนาความร่วมมือจากผู้ปกครองและจัดกิจกรรมเพื่อการดูแลเอาใจใส่และช่วยเหลือนักเรียนทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน โดยเฉพาะนักเรียนกลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มที่มีปัญหจำเป็นต้อง ได้รับการดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิด และหาวิธีการช่วยเหลือโดยใช้รูปแบบที่หลากหลาย ได้แก่การให้ คำปรึกษาเบื้องต้น กิจกรรมในชั้นเรียน การสื่อสารกับผู้ปกครอง กิจกรรมเสริมหลักสูตรและการเยี่ยม บ้านนักเรียน อีกทั้งยังมีการติดตามผลหลังจากจัดกิจกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญห ดำเนินการ ประเมินผลและติดตามผลการดำเนินงานเพื่อจัดทำรายงานเป็นข้อมูล นำมาปรับปรุงการดำเนินงาน การป้องกันและแก้ไขปัญหอย่างสม่ำเสมอ

4. การพัฒนาและส่งเสริมนักเรียน

กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักวิชาการ และมาตรฐานการศึกษา (2547, หน้า 45) กล่าวว่า การส่งเสริมนักเรียนเป็นการสนับสนุนให้นักเรียน ทุกคนอยู่ในความดูแลของครูที่ปรึกษาไม่ว่าจะเป็นนักเรียนในกลุ่มปกติหรือกลุ่มเสี่ยงให้มีคุณภาพ มากขึ้น มีความภาคภูมิใจในตัวเอง ในด้านต่างๆ ซึ่งจะช่วยให้นักเรียนที่อยู่ในกลุ่มปกติไม่กลายเป็น นักเรียนในกลุ่มเสี่ยง และเป็นการช่วยเหลือให้นักเรียนกลุ่มเสี่ยงกลับมาเป็นนักเรียนกลุ่มปกติและมีคุณภาพตามที่โรงเรียนหรือชุมชนคาดหวังต่อไป การส่งเสริมนักเรียนมีหลายวิธีที่โรงเรียนสามารถ พิจารณาดำเนินการได้ แต่มีกิจกรรม หลักสำคัญที่โรงเรียนต้องดำเนินการ คือ 1) การจัดกิจกรรมโฮม รูม (homeroom) 2) การจัดประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน (classroom meeting)

จุฑาภรณ์ นาคประวัตติ (2553, หน้า 22) กล่าวว่า การส่งเสริมนักเรียนเป็นการ สนับสนุน ให้นักเรียนที่อยู่ในความดูแลของครูที่ปรึกษาไม่ว่าจะเป็นกลุ่มปกติหรือกลุ่มเสี่ยงให้มีความ ภาคภูมิใจในตนเองมากขึ้นและมีคุณภาพตามเป้าหมายของโรงเรียนหรือชุมชนที่คาดหวัง

สุมาลี ทองงาม (2555, หน้า 34) ด้านการส่งเสริมและพัฒนา นักเรียน การส่งเสริม นักเรียนเป็นการสนับสนุนให้นักเรียนทุกคนที่อยู่ในความดูแลรับผิดชอบของครูที่ปรึกษาไม่ว่าจะเป็น นักเรียนกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง หรือกลุ่มมีปัญหา ให้มีคุณภาพมากขึ้น มีความภาคภูมิใจ ในตนเองใน

ด้านต่างๆ ซึ่งจะช่วยป้องกันมิให้นักเรียนที่อยู่ ในกลุ่มปกติกลายเป็นนักเรียนกลุ่มเสี่ยง หรือมีปัญหา และเป็นการช่วยให้นักเรียนกลุ่มเสี่ยงหรือมีปัญหา ได้กลับมาเป็นนักเรียนกลุ่มปกติ และมีคุณภาพ ตามที่โรงเรียนหรือชุมชนคาดหวังต่อไป วิธีการและเครื่องมือเพื่อการส่งเสริม นักเรียนมีหลายวิธีที่ โรงเรียนสามารถพิจารณาดำเนินการได้ แต่มีกิจกรรมหลักสำคัญที่โรงเรียน ต้องดำเนินการ คือ 1) การจัดกิจกรรมโฮมรูม (homeroom) 2) การจัดกิจกรรมประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน (classroom meeting)

ทงศักดิ์ บุญมี (2555, หน้า 20-21) กล่าวว่า การส่งเสริมนักเรียนเป็นการสนับสนุน ให้นักเรียนที่อยู่ในความดูแลของครูที่ปรึกษาไม่ว่าจะเป็นกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหาให้ สามารถพัฒนาเป็นบุคคลที่มีคุณภาพสูงสุดตามศักยภาพของนักเรียนแต่ละคน โดยครูที่ปรึกษาต้อง คำนึงถึงความแตกต่างของนักเรียนในแต่ละคน ให้นักเรียนมีคุณภาพและมีความภาคภูมิใจตนเอง ในด้านต่างๆ มากขึ้น

จริยา เนียมสวัสดิ์ (2557, หน้า 19) การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน เป็นการสนับสนุน ให้นักเรียนทุกคนที่อยู่ในความดูแลของครูประจำชั้น/ ครูที่ปรึกษา ให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพ มีความภาคภูมิใจในตนเอง ซึ่งจะช่วยป้องกันมิให้นักเรียนที่อยู่ในกลุ่มปกติกลายเป็นนักเรียน กลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มมีปัญหา และเป็นการช่วยให้นักเรียนกลุ่มเสี่ยง/ กลุ่มมีปัญหา กลับมามีพฤติกรรม ที่ดีขึ้นตามที่สถานศึกษาหรือชุมชนคาดหวัง

ปิยะพร ป้อมเกษตร (2559, หน้า 56) การพัฒนาและส่งเสริมนักเรียนเป็นการสนับสนุน ให้นักเรียนทุกคนไม่ว่าจะเป็น นักเรียนกลุ่มปกติหรือกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา กลุ่มความสามารถพิเศษ ให้มี คุณภาพมากขึ้น ได้พัฒนาเต็มศักยภาพ มีความภาคภูมิใจในตนเองในด้านต่างๆ ซึ่งจะช่วยป้องกันมิให้ นักเรียนที่อยู่ในกลุ่มปกติและกลุ่มพิเศษกลายเป็นนักเรียนกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา และเป็นการช่วยให้ นักเรียนกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา กลับมาเป็นนักเรียนกลุ่มปกติและมีคุณภาพตามมาตรฐานที่โรงเรียนหรือ ชุมชนคาดหวังต่อไป การส่งเสริมพัฒนานักเรียนมีหลายวิธีที่โรงเรียนสามารถพิจารณาดำเนินการได้ แต่มีกิจกรรมหลักสำคัญที่โรงเรียนต้องดำเนินการ คือ 1) การจัดกิจกรรมโฮมรูม 2) การเยี่ยมบ้าน 3) การจัดประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน (classroom meeting) 4) การจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะ การดำรงชีวิตและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

สรุปได้ว่า การส่งเสริมนักเรียน หมายถึง ขั้นตอนการดำเนินการวางแผนการดำเนินการ ส่งเสริมและพัฒนานักเรียน กำหนดกรอบหน้าที่การดำเนินงาน ตามปฏิทินการดำเนินงานประชุม สร้างความเข้าใจเพื่อพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือ จัดกิจกรรมการสนับสนุน อำนวยความสะดวก ในด้านต่างๆ เพื่อให้เกิดการปฏิบัติงานด้านการส่งเสริมให้นักเรียนทุกคนที่อยู่ในความดูแลได้เรียนรู้ และพัฒนาให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์มีความภาคภูมิใจในตนเอง สามารถปรับตัวเผชิญกับปัญหาและดำรงตนได้เหมาะสมตามวัยโดยใช้รูปแบบที่หลากหลายตาม

สภาพและความเหมาะสม ได้แก่ การจัดกิจกรรมโฮมรูมการประชุมผู้ปกครองนักเรียน กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โครงการพิเศษต่างๆ และมีการติดตามตรวจสอบผลที่เกิดกับผู้เรียนหลังจากดำเนินการรวมไปถึงประเมินผลติดตามผลการดำเนินงานที่ได้วิเคราะห์ข้อมูล เพื่อสรุปจัดทำรายงานเปรียบเทียบผลที่เกิดขึ้นกับนักเรียนและนำรายงานการสรุปมาปรับปรุงการดำเนินงานในลำดับต่อไป

5. การส่งต่อนักเรียน

กรมสุขภาพจิต (2551, หน้า 21) สรุปว่าในการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน โดยครูที่ปรึกษาตามกระบวนการที่กล่าวมานั้น อาจมีบางกรณีที่ปัญหาที่ความยากต่อการช่วยเหลือหรือช่วยเหลือแล้วนักเรียนมีพฤติกรรมไม่ดีขึ้นก็ควรส่งต่อไปยัง ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านต่อไป เพื่อให้ปัญหาของนักเรียนได้รับการช่วยเหลืออย่างถูกต้อง และรวดเร็วขึ้น หากปล่อยให้เป็นบทบาทหน้าที่ของครูที่ปรึกษา หรือครูคนใดคนหนึ่งเพียงลำพัง ความยุ่งยากของปัญหาอาจมีมากขึ้นหรือลุกลามจนเป็นปัญหาใหญ่โดยยากต่อการแก้ไข ซึ่งครู ที่ปรึกษาสามารถดำเนินงานได้ตั้งแต่กระบวนการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล หรือคัดกรองนักเรียนก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะของปัญหาของนักเรียนในแต่ละกรณี

การส่งต่อนักเรียน แบ่งออกเป็น คือ 1) การส่งต่อภายใน ครูที่ปรึกษาส่งต่อไปยัง ครูที่สามารถให้การช่วยเหลือนักเรียนได้ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะของปัญหา เช่น ครูแนะแนว ครูพยาบาล ครูประจำวิชาหรือฝ่ายปกครอง เป็นต้น 2) การส่งต่อภายนอก ครู แนะแนวหรือฝ่ายปกครองเป็นผู้ดำเนินงานส่งต่อไปยังผู้เชี่ยวชาญภายนอกสำหรับการส่งต่อภายใน หากส่งต่อไปยัง ครูแนะแนว หรือฝ่ายปกครองจะเป็นการแก้ไขปัญหายากต่อการช่วยเหลือของครูที่ปรึกษา เช่น ปัญหาเกี่ยวกับ จิตใจ ความรู้สึก ปัญหาพฤติกรรมที่ซับซ้อนหรือรุนแรง เป็นต้น ครูที่รับต้องมีการช่วยเหลืออย่างเป็นระบบ และประสานงานกับผู้เกี่ยวข้อง เพื่อการช่วยเหลือที่มีประสิทธิภาพ หากเกิดกรณียากต่อการช่วยเหลืออีก ก็ต้องส่งต่อผู้เชี่ยวชาญภายนอกเช่นกัน

กรมสุขภาพจิต (2551, หน้า 23) แนวทางการส่งต่อนักเรียน ไว้ดังนี้

1. ครูที่ปรึกษาประสานงานกับ ครูที่จะช่วยเหลือนักเรียน เพื่อให้ทราบล่วงหน้าก่อน
2. สรุปข้อมูลส่วนตัวของนักเรียนที่เกี่ยวข้องกับการช่วยเหลือและวิธีการช่วยเหลือที่ผ่านมา รวมทั้งผลที่เกิดขึ้นจากการช่วยเหลือนั้น ให้ผู้ที่รับการช่วยเหลือนักเรียนทราบโดยมีแบบบันทึกส่งต่อหรือแบบประสานงานขอความร่วมมือจากผู้ที่เกี่ยวข้อง

3. ครูที่ปรึกษาควรชี้แจงให้นักเรียนเข้าใจความจำเป็นในการส่งต่อโดยใช้คำพูดที่สร้างสรรค์ ระมัดระวัง มิให้นักเรียนเกิดความรู้สึกผิด กังวลหรือโกรธ เป็นต้น เพื่อให้ให้นักเรียนมีความรู้สึกที่ดีต่อการส่งต่อ และยินดีที่จะพบครูที่จะช่วยเหลือตามแต่กรณีที่ครูที่ปรึกษาพิจารณาว่าเหมาะสม

4. ครูที่ปรึกษานัดวัน เวลา สถานที่นัดพบครูที่ช่วยเหลือนักเรียนและส่งต่อ

5. ติดตามผลการช่วยเหลือนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ

สุมาลี ทองงาม (2555, หน้า 6) กล่าวว่า การส่งต่อนักเรียน เป็นกระบวนการส่งนักเรียนที่ต้องการความช่วยเหลือและครูที่ปรึกษาได้แก้ไขปัญหาโดยวิธีการต่างๆ แล้ว แต่นักเรียนพฤติกรรมไม่ดีขึ้น จึงต้องดำเนินการส่งต่อไปยังผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านต่อไป เพื่อให้ปัญหาของนักเรียนได้รับการช่วยเหลืออย่างถูกต้องและรวดเร็วขึ้น หากปล่อยให้ปัญหานี้ของครูที่ปรึกษาหรือครูคนใดคนหนึ่งนั้น ความยุ่งยากของปัญหาอาจมีมากขึ้นหรือลุกลามกลายเป็นปัญหาใหญ่โตจนยากต่อการแก้ไขการส่งต่อนักเรียน แบ่งออกเป็น 2 แบบ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2556, หน้า 167) ได้ให้ความหมายของการส่งต่อว่าหมายถึง กระบวนการดำเนินการกับนักเรียนที่มีปัญหา ซึ่งยากต่อการช่วยเหลือ หรือช่วยเหลือแล้วนักเรียนมีพฤติกรรมไม่ดีขึ้น ต้องส่งต่อไปยังผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านต่อไป การส่งต่อแบ่งเป็น 2 แบบ คือ การส่งต่อภายใน และการส่งต่อภายนอก

คมกฤษ ทองนพคุณ (2556, หน้า 7) กล่าวว่า การส่งต่อนักเรียน เป็นการดำเนินการให้นักเรียนกลุ่มที่มีปัญหารุนแรงซึ่งครูที่ปรึกษาไม่สามารถดำเนินการแก้ไขได้โดยลำพัง ปัญหาของนักเรียนมีความยากต่อการช่วยเหลือหรือช่วยเหลือแล้วนักเรียนมีพฤติกรรมไม่ดีขึ้น จำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนจากผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในและนอกโรงเรียน เช่น งานแนะแนว งานปกครองและวินัยนักเรียน งานวิชาการ นักสังคมสงเคราะห์ จิตแพทย์ ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาของนักเรียนที่เกิดขึ้น

ปิยะพร ป้อมเกษตร (2559, หน้า 56) ในการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนโดยครูที่ปรึกษา อาจมีกรณีที่บางปัญหา มีความยากต่อการช่วยเหลือ หรือช่วยเหลือแล้วนักเรียนมีพฤติกรรมไม่ดีขึ้นก็ควรดำเนินการส่งต่อไปยังผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านต่อไป เพื่อให้ปัญหาของนักเรียนได้รับการช่วยเหลืออย่างถูกต้องและรวดเร็วขึ้น หากปล่อยให้ปัญหานี้ของครูที่ปรึกษาหรือครูคนใดคนหนึ่งเพียงลำพังความยุ่งยากของ ปัญหาอาจมีมากขึ้น หรือลุกลามกลายเป็นปัญหาใหญ่โตจนยากต่อการแก้ไข ซึ่งครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษาสามารถดำเนินการได้ตั้งแต่กระบวนการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล หรือการคัดกรองนักเรียน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะปัญหาของนักเรียนในแต่ละกรณี การส่งต่อแบ่งเป็น 2 แบบ คือ 1) การส่งต่อภายใน ครูที่ปรึกษาส่งต่อไปยังครูที่สามารถให้การช่วยเหลือนักเรียนได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะปัญหา เช่น ส่งต่อครูแนะแนว ครูพยาบาล ครูประจำวิชา หรือฝ่ายปกครอง 2) การส่งต่อภายนอก ครูแนะแนวหรือฝ่ายปกครองเป็นผู้ดำเนินการส่งต่อไปยัง ผู้เชี่ยวชาญภายนอก หากพิจารณาเห็นว่าเป็นกรณีปัญหาที่มีความยากเกินกว่าศักยภาพของโรงเรียน จะดูแลช่วยเหลือได้

สรุปได้ว่า การส่งต่อ หมายถึง การดำเนินงานตามกรอบการดำเนินงาน ปฏิบัติงานตามแผนการส่งต่อนักเรียน โดยจัดให้มีการวิเคราะห์ผู้เรียนในการช่วยเหลือนักเรียนในกรณีที่มี

ปัญหายากต่อการช่วยเหลือ หรือช่วยเหลือแล้วแต่นักเรียนมีพฤติกรรมไม่ดีขึ้น หรือกรณีที่เด็กมีความสามารถพิเศษ เด็กที่มีความต้องการพิเศษ เด็กด้อยโอกาส มีการสร้างความเข้าใจและการยอมรับแก่นักเรียนและผู้ปกครอง ก็ควรส่งต่อผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ นักเรียนได้รับการส่งเสริมพัฒนาและช่วยเหลืออย่างเหมาะสมต่อไป โดยการส่งต่อมี 2 ลักษณะคือ การส่งต่อภายในและการส่งต่อภายนอก และมีการรายงานและประเมินผลด้านการส่งต่อเพื่อนำไปสู่ การพัฒนากระบวนการส่งต่อนักเรียน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในประเทศ

ธนิษฐา ศรีจุฬารวัฒน์ (2551, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการดำเนินงานในระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการระบบการดูแลช่วยเหลือสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 ผลการวิจัย พบว่า 1) คณะกรรมการในระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานในระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก 2) การเปรียบเทียบความคิดเห็นของคณะกรรมการในระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนต่อสภาพการดำเนินงานในระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 ที่มีตำแหน่งต่างกันประเภทสถานศึกษาต่างกัน และขนาดของโรงเรียนต่างกัน พบว่ามีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

สาอวาง มั่งคั่ง (2551, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 ผลการวิจัย พบว่า 1) ครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 มีความคิดเห็นว่าการบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 ที่มีสถานภาพในการปฏิบัติงานต่างกัน มีความคิดเห็นว่าการบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ครูในสถานศึกษาที่เปิดสอนระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นว่าการบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการดำเนินงานตามแผนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ครูที่อยู่ในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นว่าการบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

หทัยวัน เพชรซ้อน (2553, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการปฏิบัติงานระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียนในโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดปัตตานี ผลการวิจัย พบว่า ระดับการปฏิบัติงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนระดับการศึกษา ขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดปัตตานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทั้ง 5 ด้าน ผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติงาน ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดปัตตานี เมื่อจำแนกตามสถานภาพ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนกับครูผู้รับผิดชอบงานระบบ การดูแลช่วยเหลือนักเรียน ที่มีวุฒิการศึกษาความรู้เกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนแตกต่างกัน มีการปฏิบัติงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ส่วนผู้บริหาร โรงเรียนกับครูผู้รับผิดชอบงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีประสบการณ์ในการทำงาน แตกต่างกัน มีการปฏิบัติงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 และพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนกับครูผู้รับผิดชอบงานระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียนที่อยู่ในโรงเรียนขนาดแตกต่างกัน มีการปฏิบัติงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยรวม ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาแตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

นริศรา จุแย้ม (2553, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน จังหวัดระยอง ผลการวิจัยพบว่า 1) การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูผู้สอนในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน จังหวัดระยอง โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก ทั้งหมด 2) การวิเคราะห์เปรียบเทียบการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตามความ คิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน จังหวัดระยอง ที่จำแนกตามเพศ ประสบการณ์ในการทำงาน ตำแหน่งการทำงาน และขนาดโรงเรียน มีความคิดเห็น ไม่แตกต่างกัน

พรชัย เชาวงชุตริตน์ (2553, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการปฏิบัติงานระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียนของผู้บริหารครูที่ปรึกษา และครูแนะแนว ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ตราด ผลการวิจัย พบว่า 1) การปฏิบัติงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหาร ครูที่ปรึกษา และครูแนะแนว ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตราด ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ด้านการส่งเสริม นักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาให้นักเรียน และด้านการคัดกรองนักเรียน 2) ผลการวิเคราะห์ เปรียบเทียบการปฏิบัติงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหาร ครูที่ปรึกษาและครูแนะแนว ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตราด จำแนกตามเพศ ขนาดของโรงเรียน และ สถานภาพ โดยรวมและรายด้านทุกด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ดวงใจ สุดใจ (2553, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 1 ผลการวิจัย พบว่า 1) การบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) ผลการเปรียบเทียบการบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 1 ที่มีสถานภาพการดำรงตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการกำหนดมาตรฐานงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และด้านการสรุปผลและเผยแพร่ประชาสัมพันธ์งานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นไม่แตกต่างกัน 3) ผลการเปรียบเทียบการบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 1 ที่มีประสบการณ์ทำงานและขนาดสถานศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นโดยรวมละรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สำหรับที่มีประสบการณ์ทำงาน แตกต่างกันเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการวางแผนงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการนิเทศ กำกับติดตามงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการประเมินผลงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และด้านการสรุปผลและเผยแพร่ประชาสัมพันธ์งานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านอื่นไม่แตกต่างกัน

นฤติยา จูมแพง (2554, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนของโรงเรียนมารดาตฤณีรักษ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 ผลการศึกษาพบว่า สภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนมารดาตฤณีรักษ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ การป้องกันช่วยเหลือและแก้ไขปัญหา การคัดกรองนักเรียน และการส่งต่อ

กฤติยา พลอยเรียง (2554, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนขนาดเล็ก ในเขตอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ผลการวิจัย พบว่า 1) การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนขนาดเล็กในเขตอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ในด้านรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการส่งเสริมพัฒนานักเรียน

ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา และด้านการส่งต่อ ในรวมอยู่ในระดับมาก 2) การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนขนาดเล็กในเขตอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1 ตามความคิดเห็นของครูและนักเรียน โดยรวม ไม่แตกต่างกัน 3) การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนขนาดเล็กในเขตอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1 จำแนกตามระดับชั้นที่ศึกษาตามความคิดเห็นของนักเรียน โดยรวม ไม่แตกต่างกัน

สรารุณี แก้วจรรย์ (2555, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 ผลการวิจัย พบว่า 1) การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 โดยรวมและรายด้าน มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนรองลงมา คือ ด้านการส่งต่อ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการส่งเสริมและพัฒนาพฤติกรรมนักเรียน ด้านการคัดกรองนักเรียน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านการป้องกันแก้ไขปัญหาที่นักเรียน ตามลำดับ 2) ผู้บริหารสถานศึกษา และครูที่ปรึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง และขนาดของโรงเรียนไม่แตกต่างกัน 3) ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ปรึกษาที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและด้านการป้องกันแก้ไขปัญหาที่นักเรียน ไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านอื่นๆ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 4) ผู้บริหารสถานศึกษา และครูที่ปรึกษาที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

ณรงค์ โคตรเพ็ง (2559, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ระดับการปฏิบัติและระดับปัญหาของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า 1) ระดับการปฏิบัติและระดับปัญหาของการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครู พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.97$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่การส่งเสริมนักเรียน ($\bar{X}=4.13$) การป้องกันและแก้ไขปัญหา ($\bar{X}=4.10$) การส่งต่อ ($\bar{X}=4.09$) การคัดกรอง

นักเรียน ($\bar{X}=4.04$) และการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ($\bar{X}=3.98$) 2) การเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติและระดับปัญหาของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามการรับรู้ของ ผู้บริหารและครู จำแนกตามประสบการณ์ทำงานและขนาดสถานศึกษาพบว่าผู้บริหารและครูที่มีประสบการณ์ทำงานและขนาดสถานศึกษาแตกต่างกันมีสภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการส่งเสริมนักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา และด้านการส่งต่อ โดยสรุประดับการปฏิบัติและระดับปัญหาของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 จังหวัดกาฬสินธุ์ตามการรับรู้ของ ผู้บริหารและครู จำแนกตามประสบการณ์ทำงานและขนาดสถานศึกษาพบว่า ผู้บริหารและครูที่มีประสบการณ์ทำงานและขนาดสถานศึกษาแตกต่างกันมีสภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

วารวุฒิ เหล่าจินดา (2559, หน้า 122) ได้ทำการวิจัยเรื่อง สภาพปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยม เขต 32 พบว่า 1) สภาพปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) การเปรียบเทียบสภาพปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยม เขต 32 ตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการส่งต่อแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน 3) การเปรียบเทียบสภาพปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยม เขต 32 ตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา และด้านการส่งต่อ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน 4) การเปรียบเทียบสภาพปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยม เขต 32 ตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการส่งเสริมนักเรียน และด้านการส่งต่อ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน

สุภัทสร สุริยะ (2562, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า 1) การดำเนินงานระบบ

ดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาส โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน มีค่าเฉลี่ยเรียงตามลำดับดังนี้ ด้านที่มากที่สุด คือ ด้านการคัดกรองนักเรียน รองลงมา คือ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ด้านการป้องกันและช่วยเหลือนักเรียน และด้านที่มีข้อเจ็ลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการส่งต่อนักเรียน 2) การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูตามขนาดของโรงเรียนต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างพบว่าไม่แตกต่างกัน

2. งานวิจัยต่างประเทศ

เวห์เลจ (Wehlage, 2009, p.123) ได้ศึกษาโครงการต่างๆที่โรงเรียนมัธยมในสหรัฐอเมริกา 14 แห่ง นำไปใช้เพื่อป้องกันการออกกลางคันของนักเรียนที่อยู่ในกลุ่มเสี่ยงซึ่งนิยามว่าเป็นนักเรียนที่ขาดเรียน 21 ครั้ง หรือมากกว่าในปีที่ผ่านมา กลุ่มเสี่ยงนี้มีความหลากหลายในสถานะทางสังคมและเศรษฐกิจ สภาพครอบครัวและปัญหาส่วนตัว งานชิ้นนี้พยายามตอบคำถามว่าเพราะเหตุใดนักเรียนเหล่านี้จึงออกกลางคัน โรงเรียนมีแนวทางทางปฏิบัติอย่างไรในด้านวิธีการสอนและหลักสูตรและนักเรียนมีการตอบสนองอย่างไรต่อ งานวิจัยชิ้นนี้ได้สรุปว่า มีปัจจัย 3 กลุ่มที่มีความสัมพันธ์กับการออกกลางคันได้แก่ปัจจัยด้านสังคมและภูมิหลังของครอบครัว เช่น ความยากจน ผู้ปกครองมีการศึกษาน้อย ขาดการสนับสนุนจากผู้ปกครองการย้ายถิ่นของครอบครัว การที่มีผู้ปกครองคนเดียว (single parent) เป็นต้น ปัจจัยที่สอง คือ ปัญหาส่วนตัวของนักเรียน เช่น ปัญหาทางสุขภาพทั้งทางกายและจิตใจ การติดยาเสพติด ปัญหาทางกฎหมาย การกระทบกระเทือนจากการหย่าร้างหรือเสียชีวิตของผู้ปกครองการตั้งครรรค์ความสามารถในการเรียนรู้ต่ำ เป็นต้นปัจจัยที่สามคือ ปัจจัยทางด้านโรงเรียน ซึ่งเป็นสาเหตุของการออกกลางคันที่ใกล้ตัวและระบบการศึกษาสามารถแก้ไขปัญหาได้โดยตรง ปัจจัยทั้งสามนี้มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน มีผลกระทบต่อนักเรียนแต่ละคนแตกต่างกันไปจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สามารถสรุปประเด็นที่สำคัญได้ คือ ปัญหาด้านวินัยนักเรียน การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ความต้องการของนักเรียนที่สำคัญ ได้แก่ การจัดองค์กร กระบวนการบริหารจัดการภายในโรงเรียนให้เป็นระบบที่สามารถแก้ไขปัญหาคได้ เป็นที่ยอมรับของผู้เกี่ยวข้อง วางกรอบปฏิบัติที่ชัดเจน เป็นการส่งเสริมสนับสนุนให้แก้ไขตามพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม มีกฎระเบียบในการลงโทษนักเรียนในเชิงบวก ไม่ใช่จับผิดแต่เป็นการช่วยเหลือสนับสนุนให้นักเรียนได้แก้ไขตามพฤติกรรมของตนเอง ปัจจัยที่สำคัญอีกอย่างหนึ่ง ได้แก่ พ่อแม่ผู้ปกครอง ไม่เป็นแบบอย่างที่ดี มีส่วนทำให้พฤติกรรมของนักเรียนเปลี่ยนแปลง

กู๊ดแมน (Goodman, 2003, p.1178, อ้างถึงใน นฤมล กอบแก้ว, 2559, หน้า 82) ได้ศึกษาการใช้แบบคัดกรองนักเรียนเป็นรายบุคคล (SDQ) เพื่อคัดกรองนักเรียนที่มีความผิดปกติทางจิตใจเยาวชน ในชุมชนที่รวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามจากผู้ปกครอง ครูเพื่อนเยาวชน พบว่าทุกกลุ่มให้ความเห็นว่าเป็นความผิดปกติทางจิตใจที่เกิดขึ้นเฉพาะบุคคลและเป็นความแปรปรวนของ

บุคคล โดยมีเหตุมาจากพฤติกรรม ส่วนบุคคลพฤติกรรมอยู่ไม่เป็นสุข อยู่ไม่นิ่ง พวกซึมเศร้า และพวก มีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์อื่นๆ ความกลัวสิ่งของหรือสัตว์เฉพาะบุคคลที่ถูกทิ้งในวัยเด็กและ พฤติกรรมการกินที่ไม่เหมาะสม ทำให้การคัดกรองเยาวชนที่ผิดปกติทางจิตใจ มีความแม่นยำและ สามารถแก้ปัญหาดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพเหมาะสมมากกว่าการเก็บข้อมูลจากครูและเยาวชน เพียงอย่างเดียว

ฮาร์ดวิก (Hardwicke, 2006, pp.68-70) ได้ศึกษาระบบการช่วยเหลือนักเรียนให้มี พฤติกรรมที่พึงประสงค์ โดยการสังเกตเพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมระหว่างกลุ่มนักเรียนทั่วไปกับกลุ่ม ตัวอย่างนักเรียนที่เข้าร่วมการใช้ระบบช่วยเหลือนักเรียน พบว่านักเรียนในกลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมที่ เปลี่ยนแปลงไปโดยการให้ความร่วมมือเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ และปฏิบัติตามระเบียบวินัยของ โรงเรียนเพิ่มขึ้น โดยระบบการช่วยเหลือนักเรียนนี้ยังส่งผลให้นักเรียนมีแนวโน้มทางการเรียนรู้ ห่างไกลจากการใช้ยาเสพติดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การใช้ความรุนแรงในวัยรุ่น พฤติกรรมทางเพศ และการฆ่าตัวตายโดยอาศัยคณะครูและเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติงานที่มีความตระหนักถึงความสำคัญ ของการช่วยเหลือนักเรียน มีการประสานทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน และมีการประเมินงาน บันทึกลงเป็นข้อมูล เพื่อใช้ในการปรับปรุงระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้ครอบคลุมรอบด้านและมี ประสิทธิภาพ

ไชลด์ (Childs, 2013, p.50) ได้ศึกษาผลสำเร็จในการจัดการศึกษาโดยใช้ระบบ การให้บริการสนับสนุนนักเรียน (SSS: Student Support Service) พบว่า ระบบการให้บริการ สนับสนุนดังกล่าวเป็นการดำเนินงานที่ช่วยส่งเสริมให้นักเรียนได้รับการพัฒนาจนสามารถประสบ ความสำเร็จด้านการศึกษา พิจารณาได้จากคะแนน GPA และจำนวนนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาที่ เพิ่มขึ้น โดยต้องมีการศึกษาข้อมูลส่วนตัว ลักษณะเฉพาะความต้องการ ความสามารถพิเศษของ นักเรียนเป็นข้อมูลเบื้องต้น ร่วมกับปัจจัยแวดล้อมที่ช่วยให้การดำเนินงานบรรลุผลสำเร็จอย่างมี ประสิทธิภาพตามที่คาดหวัง ประกอบด้วย มีหลักสูตรที่เหมาะสมกับความต้องการ บุคลากร เจ้าหน้าที่ภายในหน่วยงานมีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างกัน ร่วมกลุ่มกันทำงานเป็นเครือข่ายเพื่อให้มี ประสิทธิภาพมากขึ้น จัดการศึกษาด้วยความเสมอภาค มีสื่อและสิ่งอำนวยความสะดวกหรือ ทรัพยากรทางการศึกษาต่างๆ ที่ส่งเสริมทักษะการเรียนรู้และทักษะการจัดการเรียนรู้ในห้องเรียน โดยร่วมมือกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยในฐานะที่มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงในการดูแลส่งเสริมป้องกันและแก้ไขพฤติกรรม นักเรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ จึงสนใจที่จะศึกษา ประสิทธิภาพการดำเนินงานระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 ตาม การรับรู้ของผู้ปกครองในกระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ใน 5 ด้าน คือ 1) ด้านการรู้จักนักเรียน เป็นรายบุคคล 2) ด้านการคัดกรองนักเรียน 3) ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน 4) ด้านการ

ป้องกันและแก้ไขปัญหา 5) ด้านการส่งต่อ เพื่อเป็นข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 และนำไปปรับปรุงพัฒนา งานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ ทำให้ผู้วิจัยทราบว่าระดับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่คัดสรรจากงานวิจัยของนักวิจัยและนักการศึกษาส่วนมาก พบว่า ระดับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ก เป็นการบริหารที่ผู้บริหารร่วมมือกับบุคลากรในโรงเรียนในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยอาศัยหลักการบริหารจัดการที่สำคัญ คือ การวางแผน การจัดองค์การ ภาวะผู้นำ และการควบคุมเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายของการจัดการศึกษา และปัจจัยทางการบริหารที่คัดสรรเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่ทำให้เกิดความสำเร็จในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนซึ่งมีองค์ประกอบหลักๆ 4 ด้าน คือ คนหรือบุคคล (man) เงิน (money) วัสดุสิ่งของ (material) และการบริหารจัดการ (management) และในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบของการวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยทางการบริหารที่คัดสรร ครบคลุมทั้ง 4 ด้าน และแยกย่อยออกไป ดังนี้

- 1) ด้านภาวะผู้นำ
- 2) ด้านการพัฒนาบุคลากร
- 3) ด้านความร่วมมือของผู้ปกครองและชุมชน
- 4) งบประมาณและทรัพยากรทางการศึกษา
- 5) ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ
- 6) ด้านการทำงานเป็นทีม
- 7) ด้านการบริหารจัดการ ซึ่งปัจจัยทางการบริหารที่คัดสรรเหล่านี้ อาจส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพราะการดำเนินงานระบบช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน เป็นผลสำเร็จของการจัดการศึกษาของโรงเรียนที่เกิดจากความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนในการทำงานร่วมกัน เพื่อให้งานด้านการจัดการศึกษา การส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพผู้เรียนในทุกๆ ด้าน ประสบผลสำเร็จ บรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา การส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพผู้เรียน ตามมาตรฐานการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้วิจัยได้กำหนดกรอบเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน 5 ด้าน คือ

- 1) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล
- 2) ด้านการคัดกรองนักเรียน
- 3) ด้านการส่งเสริมพัฒนา
- นักเรียน
- 4) การป้องกันและแก้ไขปัญห
- และ
- 5) ด้านการส่งต่อนักเรียน เพื่อเป็นแนวทางในการนำปัจจัยทางการบริหารที่คัดสรรมาใช้ในการบริหารงานโรงเรียนที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนต่อไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้เป็นการศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 เพื่อให้การวิจัยเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ผู้วิจัยได้มีวิธีดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ
4. การหาคุณภาพของเครื่องมือ
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลความหมายของข้อมูล
7. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 จำนวนทั้งสิ้น 1,483 คน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 141 คน และ ครู 1,342 คน (กลุ่มบริหารงานบุคคล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ข้อมูล ณ วันที่ 26 ธันวาคม 2566)

2. กลุ่มตัวอย่าง

2.1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 (กลุ่มบริหารงานบุคคล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ข้อมูล ณ วันที่ 26 ธันวาคม 2566) แต่เนื่องจากประชากรมีจำนวนที่แน่นอน (finite population) การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของผู้วิจัยจึงใช้สูตรของทาโรยามาเน่ (Taro Yamane) ความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ยอมให้มีความคลาดเคลื่อน .05 ในการคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (Yamane, 1973, p.1089) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 316 คน

2.2 ทำการสุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (stratified random sampling) ตามสัดส่วนประชากรจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา และใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (simple random

sampling) ซึ่งสามารถคำนวณหากลุ่มตัวอย่างในแต่ละขนาดของสถานศึกษาโดยใช้วิธีเทียบบัญญัติไตรยางศ์

2.2.1 ผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 76 คน สถานศึกษาขนาดกลาง จำนวน 49 คน และผู้บริหารสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ จำนวน 1 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 126 คน

2.2.2 ครู ประกอบด้วย ครูสถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 50 คน ครูสถานศึกษาขนาดกลาง จำนวน 114 คน และครูสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ จำนวน 26 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 190 คน ดังรายละเอียดปรากฏในตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 ปีงบประมาณ 2567 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

ขนาดของสถานศึกษา	ประชากร(N)			กลุ่มตัวอย่าง(n)		
	ผู้บริหาร	ครู	รวม	ผู้บริหาร	ครู	รวม
เล็ก	87	339	426	76	50	126
กลาง	60	800	860	49	114	162
ใหญ่/ใหญ่พิเศษ	10	187	197	1	26	27
รวม	157	1,326	1,483	126	190	316

(ข้อมูล ณ วันที่ 26 ธันวาคม 2566)

ที่มา : กลุ่มบริหารงานบุคคล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยได้จัดทำเครื่องมือเป็นแบบสอบถามประเภทปลายปิด (close – ended questionnaire) แบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) มี 5 ระดับ ซึ่งผู้วิจัยได้จัดสร้างขึ้นเกี่ยวกับการศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับ ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list) จำนวน 3 ข้อ ประกอบด้วย ตำแหน่งในการปฏิบัติงาน ประสบการณ์ทำงาน และขนาดของโรงเรียน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 โดยมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Numerical Rating Scale) โดยกำหนดค่าน้ำหนักของคะแนนเป็น 5 ระดับ ซึ่งมีรายละเอียดระดับคะแนนที่ให้ความหมาย ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง	การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	อยู่ในระดับมากที่สุด
ระดับ 4 หมายถึง	การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	อยู่ในระดับมาก
ระดับ 3 หมายถึง	การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	อยู่ในระดับปานกลาง
ระดับ 2 หมายถึง	การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	อยู่ในระดับน้อย
ระดับ 1 หมายถึง	การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	อยู่ในระดับน้อยที่สุด

โดยจัดเรียงเนื้อหาข้อคำถาม ตามลำดับขององค์ประกอบที่นำมาศึกษา จำแนกเป็น 5 ด้าน จำนวน 45 ข้อ ดังนี้

1. ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	จำนวน	10	ข้อ
2. ด้านการคัดกรองนักเรียน	จำนวน	9	ข้อ
3. ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา	จำนวน	11	ข้อ
4. ด้านการพัฒนาและส่งเสริมนักเรียน	จำนวน	8	ข้อ
5. ด้านการส่งต่อนักเรียน	จำนวน	7	ข้อ

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าตำราเอกสาร แนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อรวบรวมข้อมูลนำมาวิเคราะห์และนำมาใช้เป็นกรอบแนวคิดในการกำหนดตัวแปรและประเด็นในการตั้งคำถาม

2. นำข้อมูลที่ได้มาประมวล วิเคราะห์ สังเคราะห์ กำหนดขอบเขตของเนื้อหา สร้างค่านิยามเชิงปฏิบัติการ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างข้อคำถามของแบบสอบถาม ให้ครอบคลุมประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) ด้านการคัดกรองนักเรียน 3) ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา 4) ด้านการพัฒนาและส่งเสริมนักเรียน 5) ด้านการส่งต่อนักเรียน

3. ร่างแบบสอบถาม ตามกรอบแนวคิดและวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยผู้วิจัยกำหนดประเด็นให้ครอบคลุมตามขอบเขตเนื้อหาจากกรอบแนวคิดที่ได้จากการสังเคราะห์ ประกอบด้วยคำถามเป็นรายข้อ เป็นแบบแบบสำรวจรายการ (check list) และแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การหาคุณภาพของเครื่องมือ

ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ ผู้ศึกษาได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. นำร่างแบบสอบถามเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อขอคำแนะนำและทำการตรวจสอบเครื่องมือที่ร่างขึ้นเบื้องต้น พิจารณาปรับปรุงแก้ไขให้สอดคล้อง เหมาะสมกับขอบเขตเนื้อหาที่กำหนด ให้แบบสอบถามมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

2. นำร่างแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ (subject matter specialists) จำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (content validity) ของเครื่องมือ โดยให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาเนื้อหาสาระและโครงสร้างของแบบสอบถาม ตลอดจนภาษาที่ใช้ในแบบสอบถาม ลงความเห็นและให้คะแนน ว่าข้อคำถามแต่ละข้อ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเนื้อหาหรือไม่ ซึ่งกำหนดเกณฑ์การพิจารณา ดังนี้

ให้คะแนน +1 แน่ใจว่าสอดคล้องวัตถุประสงค์และเนื้อหา

ให้คะแนน 0 ไม่แน่ใจว่าสอดคล้องวัตถุประสงค์และเนื้อหา

ให้คะแนน -1 แน่ใจว่าไม่สอดคล้องวัตถุประสงค์และเนื้อหา

จากนั้นวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามแต่ละข้อและเนื้อหา (Index of Item - Objective Congruence : IOC) พบว่าได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง อยู่ระหว่าง 0.80 – 1.00

3. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว นำไปทดลองใช้ (try out) กับกลุ่มทดลองที่เป็นข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 30 คน

4. นำแบบสอบถามที่ทดลองใช้ทุกฉบับมาหาความเชื่อมั่น (reliability) ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (alpha coefficient method) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach, 1970, p.160) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.864

5. นำแบบสอบถามที่ผ่านการหาความเชื่อมั่น และได้ปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อขอความเห็นชอบและจัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อใช้เก็บรวบรวมข้อมูลในการค้นคว้าอิสระต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูลตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ขอนหนังสือจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ถึงผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 สำหรับแนะนำตัวผู้วิจัยและขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างเพื่อการวิจัย

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ใส่รหัสกำกับแล้วพร้อมสำเนาหนังสือขอความร่วมมือในการทำวิจัย จำนวน 316 ชุด จัดส่งสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 เพื่อขอความร่วมมือไปถึงกลุ่มตัวอย่างทุกคน ตอบแบบสอบถามด้วยตนเองและขอรับแบบสอบถามคืนภายใน 1 เดือน โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดส่งด้วยตนเอง

3. ผู้วิจัยดำเนินการติดตามเก็บรวบรวมรับแบบสอบถามกลับคืนด้วยตนเอง นำแบบสอบถามทั้งหมดมาทำการตรวจนับ ตรวจสอบความถูกต้องอย่างครบถ้วนสมบูรณ์ แยกจัดหมวดหมู่และดำเนินการตามขั้นตอนการศึกษา เพื่อนำไปข้อมูลไปวิเคราะห์ต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลความหมายของข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตรวจสอบความสมบูรณ์ ความถูกต้องในการตอบแบบสอบถามของแบบสอบถามทั้งหมดทุกฉบับ แล้วนำมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นแบบสอบถามชนิดเลือกตอบ (check list) วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (frequency) และหาค่าร้อยละ (percentage) แล้วนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปตารางประกอบความเรียงคำอธิบาย

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 ซึ่งเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ วิเคราะห์ภาพรวมและรายด้านโดยใช้ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ การหาค่าเฉลี่ย (mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การแปลความหมาย และการจัดอันดับ นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปตารางประกอบความเรียง ซึ่งมีเกณฑ์การแปลผลความหมายการให้คะแนนจากค่าเฉลี่ย (mean) ตามหลักเกณฑ์ของช่วงระดับคะแนน (class interval) 5 ระดับ ดังนี้

4.51 - 5.00 หมายถึงมีการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด

3.51 - 4.50 หมายถึงมีการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับมาก

2.51 - 3.50 หมายถึงมีการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับปานกลาง

1.51 - 2.50 หมายถึงมีการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับน้อย

1.00 - 1.50 หมายถึงมีการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ข้อมูลการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 จำแนกตามตำแหน่งในการปฏิบัติงาน ประสบการณ์การทำงาน ขนาดของโรงเรียน โดยใช้สถิติทดสอบค่าที (t-test) เมื่อจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของสถานศึกษา ใช้สถิติทดสอบค่าเอฟ

(F-test) วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one - way ANOVA) กรณีเมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's method) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยโดยใช้สถิติต่างๆ ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1. การหาขนาดของกลุ่มตัวอย่าง เป็นตัวแทนของประชากร เนื่องจากทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน จึงคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของทาโร ยามานะ (Taro Yamane) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 (Yamane, 1973, p.1089)

$$n = \frac{N}{1+Ne^2}$$

เมื่อ	n	แทน	ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
	N	แทน	จำนวนประชากร
	e	แทน	ความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับให้เกิดขึ้น

2. การหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item - Objective Congruence : IOC) เพื่อวัดความเที่ยงตรง (Validity) (สุวริย์ ศิริโกคาภิรมย์, 2553, หน้า 90)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IOC	แทน	ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหาตามความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
	R	แทน	คะแนนความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญแต่ละคน
	$\sum R$	แทน	ผลรวมของคะแนนของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด
	N	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

3. การหาค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถาม โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค
คำนวณจากสูตร (Cronbach's alpha coefficient) (Cronbach, 1970, p.160)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right\}$$

เมื่อ	α	แทน	สัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น
	n	แทน	จำนวนข้อคำถาม
	S_i^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนในแต่ละข้อ
	S_t^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนทั้งฉบับ

4. การหาค่าร้อยละ (percentage) (สุวรีย์ ศิริโกศาภิรมย์, 2553, หน้า 90)

$$P = \frac{f}{n} \times 100$$

เมื่อ	P	แทน	ร้อยละ
	f	แทน	ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นร้อยละ
	n	แทน	จำนวนความถี่ทั้งหมด

5. การหาค่าเฉลี่ย (mean) (บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์, 2542, หน้า 227)

$$\bar{x} = \frac{\sum x}{n}$$

เมื่อ	\bar{x}	แทน	คะแนนเฉลี่ย
	$\sum x$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	n	แทน	จำนวนหน่วยในกลุ่มตัวอย่าง

6. การหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) (บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์, 2542, หน้า 281)

$$S.D. = \sqrt{\frac{n\sum X^2 - (\sum X)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ	S.D.	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	X	แทน	คะแนนแต่ละข้อ
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	n	แทน	จำนวนหน่วยในกลุ่มตัวอย่าง

7. การทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ที่เป็นอิสระต่อกัน (independent sample) (สุวริย์ ศิริโกคาภิรมย์, 2553, หน้า 95)

$$F = \frac{S_1^2}{S_2^2}$$

$$df_1 = n_1 - 1, df_2 = n_2 - 1, S_1^2 > S_2^2$$

เมื่อ	S_1^2	แทน	ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่มีค่ามาก
	S_2^2	แทน	ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่มีค่าน้อย

7.1 ในกรณีที่กลุ่มตัวอย่างทั้งสองมาจากประชากรที่มีความแปรปรวนเท่ากัน $\sigma_1^2 = \sigma_2^2$ คำนวณจากสูตร

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{(n_1-1)S_1^2 + (n_2-1)S_2^2}{n_1 + n_2 - 2} \left[\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right]}}, df = n_1 + n_2 - 2$$

เมื่อ	t	แทน	สถิติทดสอบที (t-test)
	\bar{X}_1	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่ 1

\bar{X}_1	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่ 2
S_1^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของกลุ่มที่ 1
S_2^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของกลุ่มที่ 2
n_1	แทน	จำนวนหน่วยในกลุ่มที่ 1
n_2	แทน	จำนวนหน่วยในกลุ่มที่ 2
df	แทน	องศาแห่งความเป็นอิสระ

7.2 ในกรณีที่กลุ่มตัวอย่างทั้งสองมาจากประชากรที่มีความแปรปรวนไม่เท่ากัน $\sigma_1^2 \neq \sigma_2^2$ คำนวณจากสูตร

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}}$$

$$df = \frac{\left[\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}\right]^2}{\frac{\left[\frac{S_1^2}{n_1}\right]^2}{n_1 - 1} + \frac{\left[\frac{S_2^2}{n_2}\right]^2}{n_2 - 1}}$$

8. การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one - way analysis of variance) (กานดา พูนลาภทวี, 2539, หน้า 228-230)

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

เมื่อ	F	แทน	ค่าสถิติทดสอบเอฟ (f-test)
	MS_b	แทน	ความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม (mean of sum squares Between groups)
	MS_w	แทน	ความแปรปรวนภายในกลุ่ม (mean of sum squares within groups)

9. การทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่ม ด้วยวิธี S-method ของเซฟเฟ (Scheffe)
(กานดา พูนลาภทวี, 2539, หน้า 228-230)

$$F_1 = \frac{(\bar{X}_1 - \bar{X}_2)}{MS_w \left(\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right) (k-1)}$$

$$F_1 = n_1 + n_2 - 2$$

เมื่อ	F_1	แทน	ค่าสถิติเซฟเฟ
	\bar{X}_1	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 1
	\bar{X}_2	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2
	k	แทน	จำนวนกลุ่ม
	n_1	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 1
	n_2	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 1
	MS_w	แทน	ความแปรปรวนภายในกลุ่ม

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 มีสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์

n	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	แทน	ค่าสถิติทดสอบที
P	แทน	ระดับนัยสำคัญทางสถิติ
F	แทน	ค่าสถิติทดสอบเอฟ
SS	แทน	ค่าผลบวกกำลังสองของข้อมูล (sum of squares)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยผลบวกกำลังสองของข้อมูล (means squares)
df	แทน	ชั้นแห่งความเป็นอิสระ (degree of freedom)
*p < .05	แทน	ค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
p ≥ .05	แทน	ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย ผู้วิจัยได้นำเสนอตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามโดยการแจกแจงความถี่ (frequency) และการหาค่าร้อยละ (percentage)

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์แบบสอบถามการศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 โดยการหาค่าเฉลี่ย (mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)

ตอนที่ 3 ผลการทดสอบสมมติฐาน

1. การเปรียบเทียบการศึกษาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 โดยใช้สถิติทดสอบที (t-test)

2. การเปรียบเทียบการศึกษาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one-way ANOVA) และเมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ต่อไป

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตาราง 3 จำนวนและร้อยละข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน(n=316)	ร้อยละ
1. ตำแหน่งในการปฏิบัติงาน		
ผู้บริหารสถานศึกษา	126.00	39.90
ครู	90.00	60.10
2. ประสบการณ์ในการทำงาน		
น้อยกว่า 10 ปี	178.00	56.30
10 – 20 ปี	103.00	32.60
มากกว่า 20 ปี	35.00	11.10
3. ขนาดของสถานศึกษา		
ขนาดเล็ก	127.00	40.20
ขนาดกลาง	163.00	51.60
ขนาดใหญ่	26.00	8.20

จากตาราง 3 จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 316 คน ส่วนใหญ่เป็นครู คิดเป็นร้อยละ 60.10 มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 56.30 และขนาดของสถานศึกษาที่มีขนาดกลาง ร้อยละ 51.60

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์แบบสอบถามการศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ
นักเรียนตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ศึกษาลพบุรี เขต 1

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับผลการวิเคราะห์แบบสอบถามการศึกษาการ
ดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศึกษาลพบุรี เขต 1 ด้านการรู้จักนักเรียนเป็น
รายบุคคล

	การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1	มีการพิจารณา วางแผน/กำหนดนโยบาย/โครงการ กำหนด หน้าที่และกรอบการดำเนินงานด้านการรู้จักนักเรียนเป็น รายบุคคลอย่างชัดเจน	4.48	0.50	มาก
2	มีการประชุมมอบนโยบายสร้างความเข้าใจการดำเนินงาน และการใช้เครื่องมือในการรู้จักนักเรียนรายบุคคล	4.54	0.50	มากที่สุด
3	มีการดำเนินการตามแผนปฏิบัติงานเกี่ยวกับการรู้จักนักเรียน เป็นรายบุคคลโดยได้รับความร่วมมือจากบุคลากรใน สถานศึกษา	4.49	0.56	มาก
4	สนับสนุนการจัดทำข้อมูลการวิเคราะห์การรู้จักนักเรียน รายบุคคลในภาพรวมของโรงเรียนอย่างเหมาะสมกับบริบท และสม่ำเสมอ	4.61	0.49	มากที่สุด
5	มีการประสานงาน ขอข้อมูลนักเรียนจากผู้ปกครองนักเรียน และผู้เชี่ยวชาญทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา	4.63	0.53	มากที่สุด
6	มีการกำกับดูแล ตรวจสอบความถูกต้องข้อมูลพื้นฐาน นักเรียนรายบุคคลในระเบียบสะสมโดยสามารถนำไป ช่วยเหลือได้อย่างจริงจัง	4.56	0.52	มากที่สุด
7	มีการจัดเก็บข้อมูลพื้นฐานนักเรียนทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ ด้าน ความสามารถ ด้านสุขภาพ ด้านครอบครัว ด้านสารเสพติด ด้านความปลอดภัย และด้านอื่นๆ	4.32	0.59	มาก

ตาราง 4 (ต่อ)

	การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	\bar{X}	S.D.	แปลผล
8	มีการประเมินและสรุปผลการดำเนินงานของคณะกรรมการดำเนินงานด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	4.53	0.55	มากที่สุด
9	มีการนำปัญหาอุปสรรคการดำเนินงานเกี่ยวกับการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลมาปรับปรุงแก้ไข	4.64	0.51	มากที่สุด
10	มีการนำข้อมูลเพื่อใช้เป็นสารสนเทศในการคัดกรองนักเรียน	4.56	0.57	มากที่สุด
	รวมเฉลี่ย	4.53	0.19	มากที่สุด

จากตาราง 4 พบว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}= 4.53$, S.D.=0.19) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ มีการนำปัญหาอุปสรรคการดำเนินงานเกี่ยวกับการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลมาปรับปรุงแก้ไข ($\bar{X}= 4.64$, S.D.=0.51) มีการประสานงานขอข้อมูลนักเรียนจากผู้ปกครองนักเรียนและผู้เชี่ยวชาญทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ($\bar{X}= 4.63$, S.D.=0.53) สนับสนุนการจัดทำข้อมูลการวิเคราะห์การรู้จักนักเรียนรายบุคคลในภาพรวมของโรงเรียนอย่างเหมาะสมกับบริบทและสม่ำเสมอ ($\bar{X}= 4.61$, S.D.=0.49) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ มีการจัดเก็บข้อมูลพื้นฐานนักเรียนทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ ด้านความสามารถ ด้านสุขภาพ ด้านครอบครัว ด้านสารสนเทศ ด้านความปลอดภัย และด้านอื่นๆ ($\bar{X}= 4.32$, S.D.=0.59)

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับผลการวิเคราะห์แบบสอบถามการศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 ด้านการคัดกรองนักเรียน

	การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1	มีการพิจารณา วางแผน/กำหนดนโยบาย/โครงการ กำหนดหน้าที่และกรอบการดำเนินงานด้านการคัดกรองนักเรียน	4.48	0.57	มาก

ตาราง 5 (ต่อ)

	การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	\bar{X}	S.D.	แปลผล
2	มีการแต่งตั้งคณะกรรมการ การดำเนินงานด้านการคัดกรองนักเรียนอย่างเหมาะสมกำหนดหน้าที่และกรอบการดำเนินงานอย่างชัดเจน	4.51	0.53	มากที่สุด
3	มีการประชุมพิจารณาเกณฑ์การจัดกลุ่มนักเรียน กำหนดมาตรฐาน การคัดกรองและวางแผนการคัดกรองนักเรียนโดยจัดประชุมชี้แจงให้ผู้ปกครองทราบเกณฑ์ดังกล่าว	4.47	0.52	มาก
4	มีการออกแบบและใช้เครื่องมือคัดกรองนักเรียนที่หลากหลายตามเกณฑ์ การคัดกรองนักเรียน โดยมีการเก็บรักษาข้อมูลนักเรียนเป็นความลับ	4.45	0.57	มาก
5	มีการวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียนจากเครื่องมือ เช่น ระเบียบสะสม แบบประเมินพฤติกรรมแหล่งข้อมูลภายในโรงเรียนเช่น ครู เพื่อนนักเรียน เป็นต้น	4.60	0.56	มากที่สุด
6	มีการกำกับดูแล ตรวจสอบความถูกต้องของผลการวิเคราะห์พฤติกรรมนักเรียนเพื่อคัดกรองแบ่งกลุ่มนักเรียน	4.57	0.54	มากที่สุด
7	มีการสรุปผลการคัดกรองกลุ่มต่างๆ ในภาพรวมของโรงเรียนจัดทำเป็นข้อมูลสารสนเทศอย่างเป็นระบบ	4.55	0.56	มากที่สุด
8	มีการจัดทำรายงานผลการคัดกรองนักเรียนให้ผู้ปกครองทราบด้วยวิธีการสื่อสารที่เหมาะสม	4.33	0.64	มาก
9	มีการนำผลการคัดกรองมาจัดทำสารสนเทศเพื่อใช้ในการวางแผนด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน	4.63	0.50	มากที่สุด
	รวมเฉลี่ย	4.50	0.20	มาก

จากตาราง 5 พบว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามที่เสนอของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ด้านการคัดกรองนักเรียน ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 4.50, S.D.=0.20) โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ มีการนำผลการคัดกรองมาจัดทำสารสนเทศเพื่อใช้ในการวางแผนด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน (\bar{X} = 4.63, S.D.=0.50) มีการวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียนจากเครื่องมือ เช่น ระเบียบ

สะสม แบบประเมินพฤติกรรมแหล่งข้อมูลภายในโรงเรียนเช่น ครู เพื่อนนักเรียน เป็นต้น (\bar{X} = 4.60, S.D.=0.56) และ มีการกำกับดูแล ตรวจสอบความถูกต้องของผลการวิเคราะห์พฤติกรรมนักเรียนเพื่อ คัดกรองแบ่งกลุ่มนักเรียน (\bar{X} = 4.57, S.D.=0.54) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ มีการจัดทำ รายงานผลการคัดกรองนักเรียนให้ผู้ปกครองทราบ ด้วยวิธีการสื่อสารที่เหมาะสม (\bar{X} = 4.33, S.D.=0.64)

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับผลการวิเคราะห์แบบสอบถามการศึกษาการ ดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามทัศนคติของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา

	การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1	มีการแต่งตั้งคณะกรรมการ การดำเนินงานด้านการป้องกันและ แก้ไขปัญหาอย่างเหมาะสมกับหน้าที่และกรอบการดำเนินงาน อย่างชัดเจน	4.47	0.57	มาก
2	มีแผนงานโครงการ ปฏิทินปฏิบัติงานตามแผนและจัดทำคู่มือการ ปฏิบัติงานป้องกันและแก้ไขปัญหาตามระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียน	4.43	0.58	มาก
3	มีการประชุมสร้างความเข้าใจ ผูกอบรมทักษะในการดำเนินงาน	4.49	0.58	มาก
4	มีการสร้างและพัฒนาความร่วมมือของผู้ปกครองนักเรียนในการ ป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน	4.33	0.57	มาก
5	มีการจัดกิจกรรมเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาที่ หลากหลายสอดคล้องกับปัญหาของนักเรียน	4.35	0.60	มาก
6	มีการให้คำปรึกษาและช่วยเหลือนักเรียนทุกกลุ่มด้วยหาที่เป็น มิตรและเก็บรักษาข้อมูลนักเรียนเป็นความลับ	4.45	0.60	มาก
7	มีการติดตามผลหลังจากการให้คำปรึกษาหรือหลังการจัดกิจกรรม ป้องกันและแก้ไขปัญหาที่นักเรียนทุกครั้ง	4.38	0.61	มาก
8	มีการประเมินและติดตามผลการดำเนินงานป้องกันและแก้ไข ปัญหาที่นักเรียนโดยแจ้งให้ผู้ปกครองทราบเพื่อให้มีส่วนร่วมในการ ป้องกันและแก้ไขปัญหาที่นักเรียน	4.36	0.61	มาก

ตาราง 6 (ต่อ)

	การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	\bar{X}	S.D.	แปลผล
9	มีการวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียนเพื่อแยกประเภทการส่งต่อนักเรียน ภายในหรือภายนอกสถานศึกษาอย่างชัดเจน โดยจัดทำเป็นข้อมูลสารสนเทศ	4.47	0.60	มาก
10	มีการประชุมสรุปปัญหาจัดทำรายงานการป้องกันและแก้ไข ปัญหาให้นักเรียนเพื่อเป็นข้อมูลในการดำเนินงานขั้นต่อไป	4.38	0.66	มาก
11	มีการปรับปรุงการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน อย่างสม่ำเสมอ	4.41	0.62	มาก
	รวมเฉลี่ย	4.40	0.31	มาก

จากตาราง 6 พบว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.40$, S.D.=0.31) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ มีการประชุมสร้างความเข้าใจ ฝึกอบรมทักษะในการดำเนินงาน ($\bar{X}=4.49$, S.D.=0.58) มีการแต่งตั้งคณะกรรมการ การดำเนินงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาย่างเหมาะสมกับหน้าที่และกรอบการดำเนินงานอย่างชัดเจน ($\bar{X}=4.47$, S.D.=0.57) และมีการวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียนเพื่อแยกประเภทการส่งต่อนักเรียน ภายในหรือภายนอกสถานศึกษาอย่างชัดเจนโดยจัดทำเป็นข้อมูลสารสนเทศ ($\bar{X}=4.47$, S.D.=0.60) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ มีการสร้างและพัฒนาความร่วมมือของผู้ปกครองนักเรียนในการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน ($\bar{X}=4.33$, S.D.=0.57)

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับผลการวิเคราะห์แบบสอบถามการศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 ด้านการพัฒนาและส่งเสริมนักเรียน

	การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1	มีการแต่งตั้งคณะกรรมการ การดำเนินงานด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียนอย่างเหมาะสมกับหน้าที่และกรอบการดำเนินงานอย่างชัดเจน	4.30	0.70	มาก
2	มีแผนงานโครงการ ปฏิทินปฏิบัติงานตามแผนและจัดทำคู่มือการปฏิบัติการส่งเสริมและพัฒนานักเรียนตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน	4.38	0.68	มาก
3	มีการดำเนินการติดตาม ชี้แนะให้ นักเรียน ปรับปรุง แก้ไข ข้อบกพร่องหรือพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม	4.30	0.69	มาก
4	มีการจัดกิจกรรมประชุมผู้ปกครองนักเรียน เพื่อหาแนวทางและสร้างการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน	4.22	0.60	มาก
5	มีการพิจารณาเปรียบเทียบก่อน-หลัง จัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนานักเรียน	4.14	0.70	มาก
6	มีการอำนวยความสะดวก สนับสนุนเครื่องมือ งบประมาณ และบุคลากรในการจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนานักเรียนอย่างเหมาะสม	4.47	0.65	มาก
7	มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการดำเนินการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน	4.27	0.66	มาก
8	มีการสรุปผลการจัดกิจกรรมเพื่อใช้ในการจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนานักเรียนและเพื่อเป็นข้อมูลดำเนินการในการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน	4.35	0.60	มาก
	รวมเฉลี่ย	4.30	0.29	มาก

จากตาราง 7 การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 ด้านการพัฒนาและ

ส่งเสริมนักเรียน ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.30$, S.D.=0.29) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ มีการอำนวยความสะดวก สนับสนุนเครื่องมืองบประมาณ และบุคคลากรในการจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนานักเรียนอย่างเหมาะสม ($\bar{X}=4.47$, S.D.=0.65) มีแผนงานโครงการ ปฏิทินปฏิบัติงานตามแผนและจัดทำคู่มือการปฏิบัติการส่งเสริมและพัฒนาการเรียนตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ($\bar{X}=4.38$, S.D.=0.68) และมีการสรุปผลการจัดกิจกรรมเพื่อใช้ในการจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนานักเรียนและเพื่อเป็นข้อมูลดำเนินการในการป้องกันและแก้ไขปัญหา นักเรียน ($\bar{X}=4.35$, S.D.=0.60) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ มีการพิจารณาเปรียบเทียบก่อน-หลัง จัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ($\bar{X}=4.14$, S.D.=0.70)

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับผลการวิเคราะห์แบบสอบถามการศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 ด้านการส่งต่อนักเรียน

	การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1	มีการแต่งตั้งคณะกรรมการ การดำเนินงานด้านการส่งต่อนักเรียนอย่างเหมาะสมกับบทบาทหน้าที่และกรอบการดำเนินงานอย่างชัดเจน	4.28	0.66	มาก
2	แผนงานโครงการ ปฏิทินปฏิบัติงานตามแผนและจัดทำคู่มือการปฏิบัติการส่งต่อนักเรียนตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน	4.33	0.63	มาก
3	มีการวิเคราะห์ผู้เรียนกลุ่มที่มีปัญหาเพื่อส่งต่อไปรับการช่วยเหลือจากเครือข่ายภายนอกเป็นรายกรณี	4.22	0.62	มาก
4	มีการสร้างความเข้าใจและการยอมรับแก่นักเรียนและผู้ปกครองด้วยวิธีการที่เหมาะสมกรณีมีการส่งต่อนักเรียน	4.11	0.60	มาก
5	มีระบบการส่งต่อนักเรียนกลุ่มที่มีปัญหาไปให้ผู้เชี่ยวชาญภายนอกอย่างเป็นขั้นตอน	4.06	0.67	มาก
6	โรงเรียนมีการจัดตั้งเครือข่ายการส่งต่อนักเรียนภายนอกโรงเรียน มีการประชุมสร้างแนวทาง กระบวนการทำงานร่วมกัน	4.09	0.70	มาก
7	มีการรายงานและประเมินผลด้านการส่งต่อนักเรียนเพื่อนำไปสู่การพัฒนากระบวนการส่งต่อนักเรียนกลุ่มที่มีปัญหา	3.97	0.71	มาก
	รวมเฉลี่ย	4.15	0.31	มาก

จากตาราง 8 พบว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ด้านการส่งต่อนักเรียน ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.15$, S.D.= 0.31) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ แผนงานโครงการ ปฏิทินปฏิบัติงานตามแผนและจัดทำคู่มือการปฏิบัติการส่งต่อนักเรียนตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ($\bar{X}=4.33$, S.D.= 0.63) มีการแต่งตั้งคณะกรรมการ การดำเนินงานด้านการส่งต่อนักเรียนอย่างเหมาะสมกับบทบาทหน้าที่และกรอบการดำเนินงานอย่างชัดเจน ($\bar{X}=4.28$, S.D.= 0.66) และ มีการวิเคราะห์ผู้เรียนกลุ่มที่มีปัญหาเพื่อส่งต่อไปรับการช่วยเหลือจากเครือข่ายภายนอกเป็นรายกรณี ($\bar{X}=4.22$, S.D.= 0.62) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ มีการรายงานและประเมินผลด้านการส่งต่อนักเรียนเพื่อนำไปสู่การพัฒนาระบบการส่งต่อนักเรียนกลุ่มที่มีปัญหา ($\bar{X}=3.97$, S.D.= 0.71)

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับผลการวิเคราะห์แบบสอบถามการศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ภาพรวม

	การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1	การรู้จักนักเรียนรายบุคคล	4.53	0.19	มากที่สุด
2	การคัดกรองนักเรียน	4.50	0.20	มาก
3	การป้องกันและแก้ไขปัญหา	4.30	0.29	มาก
4	การพัฒนาและส่งเสริมนักเรียน	4.40	0.31	มาก
5	การส่งต่อนักเรียน	4.15	0.31	มาก
	ภาพรวม	4.38	0.16	มาก

จากตาราง 9 พบว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.22$, S.D.= 0.62) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ได้พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการรู้จักนักเรียนรายบุคคล ($\bar{X}=4.53$, S.D.= 0.19) ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ ด้านการส่งต่อนักเรียน ($\bar{X}=4.15$, S.D.= 0.31)

ตอนที่ 3 การทดสอบสมมติฐาน

การทดสอบสมมติฐานเป็นการเปรียบเทียบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 ดังนี้

ตาราง 10 การเปรียบเทียบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 จำแนกตามตำแหน่งในการปฏิบัติงาน

การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ	ผู้บริหารสถานศึกษา		ครู		t	p
	นักเรียน	นักเรียน	ครู	ครู		
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1. การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	4.54	0.18	4.53	0.20	0.057	0.954
2. การคัดกรองนักเรียน	4.54	0.20	4.49	0.21	2.087	0.038*
3. การป้องกันและแก้ไขปัญหา	4.40	0.23	4.41	0.31	-0.390	0.697
4. การพัฒนาและส่งเสริมนักเรียน	4.45	0.30	4.20	0.28	8.238	0.000*
5. การส่งต่อนักเรียน	4.14	0.27	4.15	0.34	-0.172	0.863
ภาพรวม	4.41	0.16	4.36	0.16	2.979	0.003*

* $p < .05$

จากตาราง 10 การเปรียบเทียบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 จำแนกตามตำแหน่งในการปฏิบัติงาน ในภาพรวม พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่ามีความแตกต่างรายด้านจำนวน 2 ด้าน ได้แก่ ด้านคัดกรองนักเรียนและการพัฒนาและส่งเสริมนักเรียน ส่วนด้านอื่นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 11 การเปรียบเทียบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
1. การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	ระหว่างกลุ่ม	0.003	2	0.001	0.038	0.693
	ภายในกลุ่ม	11.243	313	0.036		
	รวม	11.246	315			
2. การคัดกรองนักเรียน	ระหว่างกลุ่ม	0.47	2	0.024	0.554	0.575
	ภายในกลุ่ม	13.420	313	0.043		
	รวม	13.467	315			
3. การป้องกันและแก้ไขปัญหา	ระหว่างกลุ่ม	0.832	2	0.059	4.413	0.013*
	ภายในกลุ่ม	29.507	313	0.083		
	รวม	30.339	315			
4. การพัฒนาและส่งเสริมนักเรียน	ระหว่างกลุ่ม	0.117	2	0.416	0.711	0.492
	ภายในกลุ่ม	25.849	313	0.094		
	รวม	25.697	315			
5. การส่งต่อนักเรียน	ระหว่างกลุ่ม	1.732	2	0.866	9.069	0.000*
	ภายในกลุ่ม	29.880	313	0.095		
	รวม	31.612	315			
ภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	0.270	2	0.135	5.151	0.006*
	ภายในกลุ่ม	8.216	313	0.026		
	รวม	8.486	315			

* $p < .05$

จากตาราง 11 ผลการเปรียบเทียบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ พบว่า ในภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่ามีจำนวน 2 ด้านที่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา และด้านการส่งต่อนักเรียน และพบว่ามี 3 ด้านที่ไม่แตกต่างกันคือ ด้านการรู้จัก

นักเรียนรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน และการพัฒนาและส่งเสริมนักเรียน ทั้งนี้เมื่อพบความแตกต่างจึงดำเนินการทดสอบรายคู่ด้วยการทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่ม ด้วยวิธี S-method ของเซฟเฟ (Scheffe) ดังตาราง 12-14

ตาราง 12 การทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามทัศนคติของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ด้านการป้องกันและแก้ไข้ปัญหา

ด้านการป้องกันและ		น้อยกว่า 10 ปี	10 - 20 ปี	มากกว่า 20 ปี
แก้ไข้ปัญหา	\bar{X}	4.47	4.35	4.38
น้อยกว่า 10 ปี	4.47	-	0.12*	0.09
10 - 20 ปี	4.35	-	-	0.03
มากกว่า 20 ปี	4.38	-	-	-

* $p < .05$

จากตาราง 12 การทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามทัศนคติของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ด้านการป้องกันและแก้ไข้ปัญหา พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 1 คู่ คือ กลุ่มที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 10 ปี กับ กลุ่มที่มีประสบการณ์การทำงาน 10 – 20 ปี

ตาราง 13 การทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามทัศนคติของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ด้านการส่งต่อนักเรียน

ด้านการส่งต่อ		น้อยกว่า 10 ปี	10 - 20 ปี	มากกว่า 20 ปี
นักเรียน	\bar{X}	4.24	4.09	4.08
น้อยกว่า 10 ปี	4.24	-	0.15*	0.16*
10 - 20 ปี	4.09	-	-	0.01
มากกว่า 20 ปี	4.08	-	-	-

* $p < .05$

จากตาราง 13 การทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ด้านการคัดกรองนักเรียน พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 2 คู่ คือ กลุ่มที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 10 ปี กับกลุ่มที่มีประสบการณ์การทำงาน 10 – 20 ปี และกลุ่มที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 10 ปี กับกลุ่มที่มีประสบการณ์มากกว่า 20 ปี

ตาราง 14 การทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ในภาพรวม

ด้านภาพรวม	\bar{X}	น้อยกว่า 10 ปี	10 - 20 ปี	มากกว่า 20 ปี
		4.41	4.36	4.36
น้อยกว่า 10 ปี	4.41	-	0.05*	0.05
10 - 20 ปี	4.36	-	-	0.00
มากกว่า 20 ปี	4.36	-	-	-

* $p < .05$

จากตาราง 14 การทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ในภาพรวม พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 1 คู่ คือ กลุ่มที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 10 ปี กับกลุ่มที่มีประสบการณ์การทำงาน 10 – 20 ปี

ตาราง 15 การเปรียบเทียบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน

การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
1. การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	ระหว่างกลุ่ม	0.005	2	0.002	0.068	0.934
	ภายในกลุ่ม	11.241	313	0.036		
	รวม	11.246	315			
2. การคัดกรองนักเรียน	ระหว่างกลุ่ม	0.202	2	0.101	2.386	0.094
	ภายในกลุ่ม	13.265	313	0.042		
	รวม	13.467	315			
3. การป้องกันและแก้ไขปัญหา	ระหว่างกลุ่ม	0.460	2	0.230	2.412	0.091
	ภายในกลุ่ม	29.878	313	0.095		
	รวม	30.339	315			
4. การพัฒนาและส่งเสริมนักเรียน	ระหว่างกลุ่ม	1.508	2	0.754	9.650	0.000*
	ภายในกลุ่ม	24.458	313	0.078		
	รวม	25.697	315			
5. การส่งต่อนักเรียน	ระหว่างกลุ่ม	2.242	2	1.121	11.949	0.000*
	ภายในกลุ่ม	29.369	313	0.094		
	รวม	31.612	315			
ภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	0.328	2	0.164	6.284	0.002*
	ภายในกลุ่ม	8.158	313	0.026		
	รวม	8.486	315			

*p< .05

จากตาราง 15 ผลการเปรียบเทียบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่า ในภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าในด้านการพัฒนาและส่งเสริมนักเรียนและด้านการส่งต่อนักเรียน

แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และในด้านอื่นไม่แตกต่างกัน และเมื่อพบความแตกต่างจึงดำเนินการทดสอบรายคู่ด้วยการทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่ม ด้วยวิธี S-method ของเซฟเฟ (Scheffe) ดังตาราง 16-18

ตาราง 16 การทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน ด้านการพัฒนาและส่งเสริมนักเรียน

ด้านการพัฒนาและ		ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่
ส่งเสริมนักเรียน	\bar{X}	4.43	4.38	4.50
ขนาดเล็ก	4.43	-	0.05*	0.07*
ขนาดกลาง	4.38	-	-	0.12
ขนาดใหญ่	4.50	-	-	-

*p < .05

จากตาราง 16 การทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน ด้านการพัฒนาและส่งเสริมนักเรียน พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 2 คู่ คือ โรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดใหญ่

ตาราง 17 การทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน ด้านการส่งต่อนักเรียน

ด้านการส่งต่อ		ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่
นักเรียน	\bar{X}	4.20	4.08	4.35
ขนาดเล็ก	4.20	-	0.12*	0.15
ขนาดกลาง	4.08	-	-	0.27*
ขนาดใหญ่	4.35	-	-	-

*p < .05

จากตาราง 17 การทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ลพบุรี เขต 1 จำแนกตามจำแนกตามขนาดของโรงเรียน ด้านการส่งต่อนักเรียน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 2 คู่ คือ โรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดกลาง และ โรงเรียนขนาดกลางกับโรงเรียนขนาดใหญ่

ตาราง 18 การทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามทัศนะ ของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ลพบุรี เขต 1 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน ในภาพรวม

ภาพรวม	\bar{X}	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่
		4.41	4.35	4.40
ขนาดเล็ก	4.41	-	0.06*	0.01
ขนาดกลาง	4.35	-	-	0.05
ขนาดใหญ่	4.40	-	-	-

* $p < .05$

จากตาราง 18 การทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ลพบุรี เขต 1 จำแนกตามจำแนกตามขนาดของโรงเรียน ด้านการรู้จักนักเรียนรายบุคคล พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 1 คู่ คือ 1โรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดกลาง

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การค้นคว้าอิสระ เรื่อง การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 ผู้วิจัยได้สรุปผลอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

1. วัตถุประสงค์ของการค้นคว้าอิสระ
2. สมมติฐานของการค้นคว้าอิสระ
3. วิธีดำเนินการค้นคว้าอิสระ
4. สรุปผล
5. อภิปรายผล
6. ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการค้นคว้าอิสระ

1. เพื่อศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1
2. เพื่อเปรียบเทียบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 จำแนกตามตำแหน่งการปฏิบัติงาน ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของโรงเรียน

สมมติฐานของการค้นคว้าอิสระ

การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 แตกต่างกันเมื่อจำแนกตามตำแหน่งในการปฏิบัติงาน ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของโรงเรียน

วิธีดำเนินการค้นคว้าอิสระ

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 จำนวนทั้งสิ้น 1,483 คน จำแนกเป็นผู้บริหาร

สถานศึกษา จำนวน 141 คน และ ครู 1,342 คน (กลุ่มบริหารงานบุคคล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 ข้อมูล ณ วันที่ 26 ธันวาคม 2566)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

1.2.1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 (กลุ่มบริหารงานบุคคล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 ข้อมูล ณ วันที่ 26 ธันวาคม 2566) แต่เนื่องจากประชากรมี จำนวนที่แน่นอน (finite population) การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของผู้วิจัยจึงใช้สูตรของทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) ความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ยอมให้มีความคลาดเคลื่อน .05 ในการคำนวณหา ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (Yamane, 1973, p. 1089) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 316 คน

1.2.2 ทำการสุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (stratified random sampling) ตามสัดส่วนประชากรจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา และใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling) ซึ่งสามารถคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างในแต่ละขนาดของสถานศึกษาโดยใช้วิธีเทียบบัญญัติไตรยางศ์

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยได้จัดทำเครื่องมือเป็นแบบสอบถาม ประเภทปลายปิด (close – ended questionnaire) แบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) มี 5 ระดับ ซึ่งผู้วิจัยได้จัดสร้างขึ้นเกี่ยวกับการศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับ ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยมีลักษณะ เป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list) จำนวน 3 ข้อ ประกอบด้วย ตำแหน่งในการปฏิบัติงาน ประสบการณ์ทำงาน และขนาดของสถานศึกษา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 โดยมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (numerical rating scale) โดยกำหนดค่าน้ำหนักของคะแนนเป็น 5 ระดับ ที่มีค่าความสอดคล้อง ระหว่าง 0.80 - 1.00 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.864

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตรวจสอบความสมบูรณ์ ความถูกต้อง ในการตอบแบบสอบถามของแบบสอบถามทั้งหมดทุกฉบับ แล้วนำมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปตั้งรายละเอียด ต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่ (frequency) และการหาค่าร้อยละ (percentage)

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์แบบสอบถามดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 โดยการหาค่าเฉลี่ย (mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)

ตอนที่ 3 ผลการทดสอบสมมติฐาน

1. ผลการศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 โดยใช้สถิติทดสอบที (t-test)

2. การเปรียบเทียบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one-way ANOVA) และกรณีเมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe's method) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05

สรุปผล

การวิจัย เรื่อง การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1

1. ผลการศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1

1.1 การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ มีการนำปัญหาอุปสรรคการดำเนินงานเกี่ยวกับการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลมาปรับปรุงแก้ไข มีการประสานงาน ขอข้อมูลนักเรียนจากผู้ปกครองนักเรียนและผู้เชี่ยวชาญทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา สนับสนุนการจัดทำข้อมูลการวิเคราะห์การรู้จักนักเรียนรายบุคคลในภาพรวมของโรงเรียนอย่างเหมาะสมกับบริบท และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ มีการจัดเก็บข้อมูลพื้นฐานนักเรียนทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ ด้านความสามารถ ด้านสุขภาพ ด้านครอบครัว ด้านสารเสพติด ด้านความปลอดภัย และด้านอื่นๆ

1.2 การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 ด้านการคัดกรองนักเรียน ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ มีการนำผลการคัดกรองมาจัดทำสารสนเทศเพื่อใช้ในการวางแผนด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่นักเรียน มีการวิเคราะห์

ข้อมูลนักเรียนจากเครื่องมือ เช่น ระเบียบสะสม แบบประเมินพฤติกรรมแหล่งข้อมูลภายในโรงเรียน เช่น ครู เพื่อนนักเรียน เป็นต้น และมีการกำกับดูแล ตรวจสอบความถูกต้องของผลการวิเคราะห์ พฤติกรรมนักเรียนเพื่อคัดกรองแบ่งกลุ่มนักเรียน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ มีการจัดทำ รายงานผลการคัดกรองนักเรียนให้ผู้ปกครองทราบ ด้วยวิธีการสื่อสารที่เหมาะสม

1.3 การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษา และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ มีการประชุมสร้างความเข้าใจ ผูกอบรมทักษะในการดำเนินงาน มีการแต่งตั้งคณะกรรมการ การดำเนินงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาอย่างเหมาะสมกับหน้าที่และกรอบการดำเนินงาน อย่างชัดเจน และมีการวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียนเพื่อแยกประเภทการส่งต่อนักเรียน ภายในหรือ ภายนอกสถานศึกษาอย่างชัดเจนโดยจัดทำเป็นข้อมูลสารสนเทศ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ มีการสร้างและพัฒนาความร่วมมือของผู้ปกครองนักเรียนในการป้องกันและแก้ปัญหานักเรียน

1.4 การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษา และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ด้านการพัฒนาและส่งเสริม นักเรียน ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ มีการอำนวยความสะดวก สนับสนุนเครื่องมือ งบประมาณ และบุคลากรในการจัด กิจกรรมส่งเสริมและพัฒนา นักเรียนอย่างเหมาะสม มีแผนงานโครงการ ปฏิทินปฏิบัติงานตามแผน และจัดทำคู่มือการปฏิบัติการส่งเสริมและพัฒนา นักเรียนตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และมีการสรุปผลการจัดกิจกรรมเพื่อใช้ในการจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนา นักเรียนและเพื่อเป็นข้อมูล ดำเนินการในการป้องกันและแก้ปัญหานักเรียน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ มีการพิจารณา เปรียบเทียบก่อน-หลัง จัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนา นักเรียน

1.5 การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษา และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ด้านการส่งต่อนักเรียน ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ แผนงานโครงการ ปฏิทินปฏิบัติงานตามแผนและจัดทำคู่มือการปฏิบัติการส่งต่อนักเรียนตามระบบ การดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีการแต่งตั้งคณะกรรมการ การดำเนินงานด้านการส่งต่อนักเรียนอย่าง เหมาะสมกับบทบาทหน้าที่และกรอบการดำเนินงานอย่างชัดเจน และมีการวิเคราะห์ผู้เรียนกลุ่มที่มี ปัญหาเพื่อส่งต่อไปรับการช่วยเหลือจากเครือข่ายภายนอกเป็นรายกรณี ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ มีการรายงานและประเมินผลด้านการส่งต่อนักเรียนเพื่อนำไปสู่การพัฒนาการส่งต่อนักเรียน กลุ่มที่มีปัญหา

1.6 การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษา และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการรู้จักนักเรียนรายบุคคล ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ การส่งต่อนักเรียน

2. ผลเปรียบเทียบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 จำแนกตามตำแหน่งการปฏิบัติงาน ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของโรงเรียน

2.1 การเปรียบเทียบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 จำแนกตามตำแหน่งในการปฏิบัติงาน ในภาพรวม พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่ามีความแตกต่างรายด้านจำนวน 2 ด้าน ได้แก่ ด้านคัดกรองนักเรียนและด้านการพัฒนาและส่งเสริมนักเรียน ส่วนด้านอื่นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2.2 ผลการเปรียบเทียบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน พบว่า ในภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่ามีจำนวน 2 ด้านที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา และด้านการส่งต่อนักเรียน และพบว่ามี 3 ด้านที่ไม่แตกต่างกัน คือ ด้านการรู้จักนักเรียนรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน และด้านการพัฒนาและส่งเสริมนักเรียน ทั้งนี้เมื่อพบความแตกต่างจึงดำเนินการทดสอบรายคู่ด้วยการทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มด้วยวิธี S-method ของเซฟเฟ้ (Scheffe)

2.2.1 การทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 1 คู่ คือ กลุ่มที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 10 ปี กับ กลุ่มที่มีประสบการณ์การทำงาน 10 – 20 ปี

2.2.2 การทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ด้านการส่งต่อนักเรียน พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 2 คู่ คือ กลุ่มที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 10 ปี กับ กลุ่มที่มีประสบการณ์การทำงาน 10 – 20 ปี และกลุ่มที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 10 ปี กับ กลุ่มที่มีประสบการณ์มากกว่า 20 ปี

2.2.3 การทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ลพบุรี เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ในภาพรวม พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 1 คู่ คือ กลุ่มที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 10 ปี กับ กลุ่มที่มี ประสบการณ์การทำงาน 10 – 20 ปี

2.3 ผลการเปรียบเทียบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามทัศนะของ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ลพบุรี เขต 1 จำแนกตาม ขนาดของโรงเรียน พบว่า ในภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าในด้านการพัฒนาและส่งเสริมนักเรียนและด้านการส่งต่อนักเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 และในด้านอื่นไม่แตกต่างกัน และเมื่อพบความแตกต่างจึงดำเนินการทดสอบ รายคู่ด้วยการทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่ม ด้วยวิธี S-method ของเซฟเฟ (Scheffe)

2.3.1 การทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ลพบุรีเขต 1 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน ด้านการพัฒนาและส่งเสริมนักเรียน พบว่าแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 2 คู่ คือ โรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดกลาง และ โรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดใหญ่

2.3.2 การทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ลพบุรี เขต 1 จำแนกตามจำแนกตามขนาดของโรงเรียน ด้านการส่งต่อนักเรียน พบว่า แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 2 คู่ คือ โรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดกลาง และ โรงเรียนขนาดกลางกับโรงเรียนขนาดใหญ่

2.3.3 การทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ลพบุรี เขต 1 จำแนกตามจำแนกตามขนาดของโรงเรียน ด้านการรู้จักนักเรียนรายบุคคล พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 1 คู่ คือ โรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดกลาง

อภิปรายผล

การวิจัย เรื่อง การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามทัศนะของผู้บริหาร สถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ลพบุรี เขต 1 ผู้วิจัยได้อภิปรายผล ตามความมุ่งหมายของการวิจัยที่ตั้งไว้ ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเกิดจากผู้บริหารสถานศึกษาและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 ให้ความสำคัญกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอีกทั้งยังได้เข้ารับการอบรมและพัฒนา รวมถึงนิเทศติดตาม การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา เป็นระบบตามหลักการพัฒนาระบบโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยและพัฒนา ทำให้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีความสมบูรณ์ ครบคลุม ในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน และผู้ใช้ระบบมีความพึงพอใจในระบบดังกล่าว จึงทำให้ผลการประเมินในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกนิษฐฎา แก้วจินดา (2556, หน้า 14) ได้ศึกษาการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนพิการเรียนร่วมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และด้านผลผลิต ผลการประเมินระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนพิการเรียนร่วม ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่พัฒนาขึ้นมีความเป็นไปได้ และมีประโยชน์ในการนำไปปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด และยังสอดคล้องกับ นันทรัตน์ เกื้อหนุน (2553, บทคัดย่อ) ศึกษาการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 โดยรวมมีระดับของผลที่เกิดจากการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา ทั้ง 5 ขั้นตอน อยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับ อินทิรา ฮวดเจริญ (2550, บทคัดย่อ) ซึ่งได้ทำการวิจัย เรื่อง การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรีตามกระบวนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5 องค์ประกอบ คือ 1) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) ด้านการคัดกรองนักเรียน 3) ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน 4) ด้านการป้องกันและช่วยเหลือนักเรียน 5) ด้านการส่งต่อนักเรียนตามตำแหน่ง ผลการวิจัย พบว่า ระดับการดำเนินงานในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ สำอาง มั่งคั่ง (2551, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรีเขต 2 ผลการวิจัย พบว่า ครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 มีความคิดเห็นว่ามีการบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้สะท้อนให้เห็นว่ามีความสอดคล้องในด้านทิศทางของผลการศึกษา คือ ไปในเชิงบวก

1.1 ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล คือ การที่บุคคลากรที่เกี่ยวข้องจัดเก็บข้อมูลนักเรียนด้วยวิธีการต่างๆ โดยใช้เครื่องมือที่หลากหลาย มีการจัดทำแฟ้มข้อมูลนักเรียนให้เป็นปัจจุบัน เนื่องจากครูประจำชั้น

ต้องมีข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลและทราบข้อมูลที่จำเป็นเกี่ยวกับข้อมูลของตัวนักเรียนเป็นสิ่งที่สำคัญที่จะให้ครูมีความเข้าใจในตัวนักเรียนมากขึ้น ดังนั้นการเอาใจใส่นักเรียนเป็นรายบุคคลจึงมีความจำเป็นที่ครูต้องปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอและเป็นปัจจุบัน เพื่อให้คณะทำงานสามารถ นำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อการคัดกรองนักเรียน ทำให้นำมาใช้เป็นประโยชน์ในการส่งเสริม การป้องกัน และการแก้ไขปัญหาให้นักเรียนได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม สอดคล้องกับ ดวงใจ สุดใจ (2553, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 1 ผลการวิจัย พบว่า การบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรีเขต 1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้แม้ผลการวิจัยครั้งนี้จะอยู่ในระดับมากที่สุด แต่สะท้อนให้เห็นผลการวิจัยที่มีผลไปทิศทางเดียวกันในเชิงบวก

1.2 ด้านการคัดกรองนักเรียน ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก เนื่องจากโรงเรียนมีการประชุมวางแผนสร้างเครื่องมือในการคัดกรองนักเรียนให้เป็นรูปแบบเดียวกันทั้งโรงเรียน มีการจัดอบรมให้ความรู้ในการคัดกรองให้กับครู นักเรียน และผู้ปกครอง ทราบแนวทางในการดำเนินการคัดกรองนักเรียน มีการติดตามผลการคัดกรองชัดเจนและต่อเนื่อง เป็นระบบ อีกทั้งยังเปิดโอกาสให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการปรับปรุงพัฒนารวมไปถึงกำหนดเป้าหมายในการปฏิบัติงานซึ่งสอดคล้องไปในเชิงบวกกับงานวิจัยของ พรชัย เสงวนชุตริตน์ (2553, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการปฏิบัติงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารครูที่ปรึกษา และครูแนะแนว ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตราดผลการวิจัย พบว่า การปฏิบัติงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหาร ครูที่ปรึกษา และครูแนะแนว ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตราด ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้มีความสอดคล้องในเชิงบวก

1.3 ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก เพราะว่าครูผู้รับผิดชอบ ให้ความสนใจกับนักเรียนทุกคนอย่างใกล้ชิดและหาวิธีช่วยเหลือทั้งการป้องกัน และการแก้ปัญหาโดยไม่ปล่อยปละละเลยนักเรียนจนกลายเป็นปัญหาสังคม การป้องกันและแก้ไขปัญหาเป็นการสร้างภูมิคุ้มกันให้กับนักเรียน แต่สิ่งที่ครูจำเป็นต้องดำเนินการมีอย่างน้อย 3 ประการ คือ การให้คำปรึกษาเบื้องต้นและการจัดให้มีกิจกรรมเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา การติดตามดูแลช่วยเหลือ ข้อมูลพื้นฐานที่ควรทราบ คือ 1) การรู้จักนักเรียนรายบุคคล 2) ข้อมูลการคัดกรอง 3) ข้อมูลจากผู้เกี่ยวข้องเพื่อให้ผู้เรียนมีจิตใจที่เข้มแข็งมีคุณภาพชีวิตที่ดี สอดคล้องกับงานวิจัยของ อภิญญา สงนุ้ย (2565, หน้า 83) ได้ศึกษาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุงผลการวิจัย พบว่า ด้านการป้องกันช่วยเหลือและแก้ไขระดับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตรในด้านการป้องกันช่วยเหลือและแก้ไขโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดและยังสอดคล้องกับ สำอาง มั่งคั่ง (2551, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 มีความคิดเห็นว่ามีการบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

1.4 ด้านการพัฒนาและส่งเสริมนักเรียน ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้โรงเรียนมีการส่งเสริมสนับสนุนให้นักเรียนทุกคนที่อยู่ในความดูแลของครูให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพ มีความภาคภูมิใจในตนเอง มีกิจกรรมที่ช่วยพัฒนาและส่งเสริมนักเรียน เช่น กิจกรรมโฮมรูม การเยี่ยมบ้านการจัดประชุมผู้ปกครอง จัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะการดำรงชีวิตและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ถ้านักเรียนได้รับการส่งเสริมและพัฒนาที่เหมาะสมกับสภาพปัญหาของเขาจะเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนเหล่านั้นสู่ความเป็นเลิศในด้านต่างๆ ได้สอดคล้องกับ รุ่งรัตน์ ทองมาลา (2558, หน้า 120) การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามทัศนะของผู้บริหารและครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี ด้านการส่งเสริมนักเรียน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1.5 ด้านการส่งต่อนักเรียน ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก เนื่องจากโรงเรียน ผู้บริหาร ครู นักเรียนและผู้ปกครองรู้จักกันเป็นอย่างดี การส่งต่อภายในจะกระทำได้ทุกโอกาส แนวทางในการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือด้านการส่งต่อนักเรียนเนื่องจากสภาพปัญหาของนักเรียนแต่ละคนมีความแตกต่างกัน จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งจะต้องให้ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านดูแลนอกเหนือจากครูประจำชั้น เพื่อให้เด็กนักเรียนมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้ อย่างปกติสุข ไม่เป็นภาระของผู้อื่น สอดคล้องกับธนนิษฐา ศรีจุฬารัตน์ (2551, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการดำเนินงานในระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการระบบการดูแลช่วยเหลือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 ผลการวิจัย พบว่า คณะกรรมการในระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานในระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก

1.6 การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการรู้จักนักเรียนรายบุคคล ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ การส่งต่อนักเรียน สำอาง มั่งคั่ง (2551, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 ผลการวิจัย พบว่า ครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี

เขต 2 มีความคิดเห็นว่ามีการบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2. ผลเปรียบเทียบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 จำแนกตามตำแหน่งการปฏิบัติงาน ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของโรงเรียน

2.1 ผลการเปรียบเทียบการศึกษาคำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 จำแนกตามตำแหน่งในการปฏิบัติงาน ในภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีความแตกต่างรายด้านจำนวน 2 ด้าน ได้แก่ ด้านคัดกรองนักเรียน และด้านการพัฒนาและส่งเสริม ส่วนด้านอื่นไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานของงานวิจัย ทั้งนี้เพราะว่าต่างก็มีความตระหนักและเห็นความสำคัญในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีเจตคติที่ดีต่อนักเรียน มีการปฏิบัติหน้าที่การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยตรง ในขณะที่ผู้บริหารเล็งเห็นว่าการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนจะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารโรงเรียน ทำให้ผู้บริหารรู้สึกสภาพของครูในการขับเคลื่อนให้เกิดการปฏิรูปการเรียนรู้ ทำให้ได้ข้อมูลพื้นฐานของนักเรียน เพื่อใช้ในการกำหนดแนวทางในการพัฒนาคุณภาพนักเรียน หลักสูตรและคุณภาพการจัดการศึกษา ซึ่งทั้งผู้บริหารและครูที่มีการศึกษาต่างกัน ต่างมีแนวทางในการปฏิบัติหน้าที่ของตนเองที่ต่างกันทำให้มีความมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนแตกต่างกัน ทั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชาญชัย ผิวงาม (2557, บทคัดย่อ) ได้ศึกษา เรื่อง การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนนักศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ ที่มีจำแนกตามตัวแปรประสบการณ์การทำงานที่มีผลการวิจัย พบว่า การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนนักศึกษาที่มีสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ เมื่อพิจารณารายด้านที่มี พบว่า ทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับที่มี.001

2.2 ผลการเปรียบเทียบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน พบว่า ในภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีจำนวน 3 ด้านที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา ด้านการพัฒนาและส่งเสริมนักเรียน และด้านการส่งต่อนักเรียน และพบว่า มี 2 ด้านที่ไม่แตกต่างกัน คือ ด้านการรู้จักนักเรียนรายบุคคล และด้านการคัดกรองนักเรียน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากที่มีโรงเรียนที่มีผู้บริหารและครูมีประสบการณ์การทำงานหลายปีที่มีอาจจะมีความรู้มีความเชี่ยวชาญในการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ดีกว่าโรงเรียนที่มีผู้บริหารที่มีและครูใหม่ที่มี ๆ หรือมีประสบการณ์การทำงานค่อนข้างน้อยจึงทำให้ผลการเปรียบเทียบ

แตกต่างกัน สอดคล้องกับ อภิญา สงนุ้ย (2565, หน้า 84) ได้ศึกษาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร พบว่า ผู้บริหารและครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกันอย่างมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

2.3 การเปรียบเทียบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามทัศนคติของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระดับมัธยมศึกษาพิจิตร เขต 1 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่า ในภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.5 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ในด้านการพัฒนาและส่งเสริมนักเรียนและด้านการส่งต่อนักเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และในด้านอื่นไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโดยผู้บริหารและครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดเล็กกับผู้บริหารและครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่าง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากด้านการส่งเสริมและพัฒนาเด็กเป็นด้านที่ผู้บริหารและครูของแต่ละโรงเรียนจะมีวิธีการส่งเสริมนักเรียนที่ต่างกันขึ้นอยู่กับความสนใจความสามารถของนักเรียนแต่ละโรงเรียน สอดคล้องกับ รัชพล เทียงดี (2563, หน้า 41) ศึกษาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 พบว่า การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ผู้บริหาร ควรส่งเสริมและสนับสนุนและให้ความสำคัญ การบันทึกข้อมูลพื้นฐานของครอบครัวนักเรียนในแต่ละคน ซึ่งครูที่ปรึกษาต้องมีการเยี่ยมบ้านเพื่อศึกษาข้อมูลจากผู้ปกครอง แล้วนำข้อมูลที่ได้มาร่วมแก้ไขปัญหานักเรียน

1.2 ด้านการคัดกรองนักเรียน โรงเรียนควรมีการคัดกรองนักเรียนทราบชัดเจนพัฒนาเครื่องมือในการคัดกรองนักเรียน กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา

1.3 ด้านการส่งเสริมนักเรียน ครูที่ปรึกษาควรให้ความสำคัญ การพบนักเรียนในการเข้าแถวเคารพธงชาติตอนเช้า และควรตัดกิจกรรมให้หลากหลาย เหมาะสมและสม่ำเสมอในการจัดการส่งเสริมนักเรียน เพื่อให้เด็กนักเรียนได้พัฒนาตนเองอย่างเต็มศักยภาพ

1.4 ด้านการป้องกันและการแก้ไขปัญหา ครูที่ปรึกษาควรมีทักษะในการให้คำปรึกษาแก่นักเรียน เสียสละเวลาเพื่อแก้ปัญหาของนักเรียนอย่างจริงจังให้ความสำคัญ การจัดสถานที่ ห้องหรือมุม สำหรับนักเรียนที่มีปัญหาเพื่อขอคำปรึกษา

1.5 ด้านการส่งต่อนักเรียน โรงเรียนต้องมีการประชุม ติดต่อประสานงานกับหน่วยงานภายในและภายนอกโรงเรียนเพื่อสร้างความเข้าใจและความร่วมมือระหว่างกันในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

1.6 ควรมีการติดต่อประสานงานระหว่างครูที่ปรึกษาและผู้ปกครองให้มากขึ้นเพื่อสร้างความเข้าใจและเห็นความสำคัญของการจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเพื่อให้บุคลากรทุกฝ่ายได้ร่วมกันดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมาย

1.7 ครูที่ปรึกษาควรพัฒนาตนเองให้มีความรู้ที่ทันสมัยทันเหตุการณ์มีความสามารถในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร อย่างรวดเร็ว เพื่อให้มีข้อมูลที่เป็นปัจจุบันเพื่อการจัดบริการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

2.2 ควรมีการศึกษาแนวทางในการส่งเสริมการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

บรรณานุกรม

- กนิษฐภัฏา แก้วจินดา. (2556). การพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนพิการเรียนร่วมใน
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ปริญญาคุุฎิบัณฑิต มหาวิทาลัยนเรศวร.
กรมสุขภาพจิต. (2551). คู่มือดูแลช่วยเหลือนักเรียน (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : ชุมชนสหกรณ์
การเกษตรแห่งประเทศไทย.
_____, กระทรวงสาธารณสุข. (2556). คู่มือการจัดกิจกรรม “ฝึกคิดแก้ปัญหาพัฒนา EQ”
สำหรับอาสาสมัครแกนนำศูนย์เพื่อนใจ To Be Number One ฉบับปรับปรุง ปี
2556. กรุงเทพฯ : ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
_____, สำนักพัฒนาสุขภาพจิต. (2546). คู่มือการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ช่วง
ชั้นที่ 3 - ช่วงชั้นที่ 4 (มัธยมศึกษาปีที่ 1-6). กรุงเทพฯ : สำนักงานกิจการโรงพิมพ์องค์
การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.
กรรณิการ์ นีละนนท์. (2555). การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนที่เปิด
สอนในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ชลบุรี เขต 3. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทาลัยบูรพา.
กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. สืบค้น มีนาคม 10, 2566, จาก <https://rb.gy/ttxmdt>.
_____. (2553). แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้น
พื้นฐานพุทธศักราช 2551 (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่ง
ประเทศไทย.
_____, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา.
(2547). แนวทางการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา.
กรุงเทพฯ : องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
กฤติยา พลอยเรียง. (2554). การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน
ขนาดเล็กในเขตอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี
เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง.
กษมา วรวรรณ ณ อยุธยา. (2550). ความเป็นมืออาชีพในการจัดและบริหารการศึกษายุคปฏิรูป
การศึกษา. กรุงเทพฯ : แอล.ที.เพรส.
กานดา พูนลาภทวี. (2539). สถิติเพื่อการวิจัย. กรุงเทพฯ : พิสิกส์เซ็นเตอร์.

- คมกฤษ ทองนพคุณ. (2556). ปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษา
โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษากลุ่มเมืองมัธยมศึกษาการศึกษาภาคบังคับ สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.
- จรรยา เนียมสวัสดิ. (2557). คู่มือการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สำนักงานเขต
พื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 13. ตรีง : สำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา
เขต 13.
- จุฑาภรณ์ นาคประวัตติ. (2553). ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ
นักเรียนของโรงเรียนในเขตอำเภอสอยดาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี
เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.
- จุฑามณี เกษสุวรรณ. (2555). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ
โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษาในเขต
กรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จตุกรณ์ นิสสัย. (2558). การศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน
บ้านหนองปรือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3.
วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.
- จรัสรัตน์ มีพันธ์. (2553). การศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเอกชน
ในเขตพื้นที่ศึกษาลำพูน เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัย
ราชภัฏลำปาง.
- ชนิกานต์ เจริญสูตร. (2551). ความหมายของวงจร. สืบค้น มีนาคม 10, 2566, จาก
[khttp://eduserv.ku.ac.th/km/index](http://eduserv.ku.ac.th/km/index).
- ชาญชัย ฝิวงาม. (2557). การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน นักศึกษา สังกัดอาชีวศึกษา
จังหวัดศรีสะเกษ. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ.
- ชูวิทย์ สิงห์โท. (2556). แนวคิดที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน.
สืบค้น มีนาคม 10, 2566, จาก [hmp://kcm.udnl.netiresearch/1251129750_Km.pdf1](http://kcm.udnl.netiresearch/1251129750_Km.pdf1).
- โชคชัย อาษาสนา. (2555). ปัญหาและแนวทางการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ
โรงเรียนทุ่งเหียงพิทยาคม จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 18. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.

- ณรงค์ โคตรเพ็ง. (2559). ระดับการปฏิบัติและระดับปัญหาของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ
นักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 จังหวัด
กาฬสินธุ์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ณัฐวีร์ อุดมกฤษณ์. (2555). กระบวนการ PDCA ในการพัฒนาการทำงาน. สืบค้น มีนาคม 10,
2566, จาก <http://th.wikipedia.org/wiki/PDCA>.
- ดวงใจ สุดใจ. (2553). การศึกษาการบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ
รำไพพรรณี.
- ทงศักดิ์ บุญมี. (2555). ปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนสังกัดองค์การ
บริหารส่วนจังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ธนัชฐา ศรีจุฬารวัฒน์. (2551). การดำเนินงานในระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา
ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการระบบการดูแลช่วยเหลือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาอุบลราชธานี เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ
อุบลราชธานี.
- นริศรา จูแย้ม. (2553). การศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตามความคิดเห็น
ของผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน จังหวัดระยอง. วิทยานิพนธ์
ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- นฤพล กองทรัพย์. (2556). การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3. สารนิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- นฤมล กอบแก้ว. (2559). ปัจจัยคัดสรรที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จังหวัด
พระนครศรีอยุธยา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล
ธัญบุรี.
- นัญติยา จูมแสง. (2554). สภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมารดา
ตฤณรัักษ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4.
การค้นคว้าอิสระปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- นันทรัตน์ เกื้อหนุน. (2553). การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาที่
ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์
เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.

- บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. (2542). เทคนิคการสร้างเครื่องมือรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัย (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ : เจริญดี.
- บุปผาชาติ เข็มวิชัย. (2558). การพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน : กรณีศึกษา โรงเรียนบ้านแม่ต๋อม อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- ประนอม แก้วสวัสดิ์. (2556). สภาพและปัญหาการดำเนินการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 18. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- ปรีศนียา วณิกสัมบัณ. (2555). ปัญหาการใช้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อลดการออกกลางคัน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- ปิยะพร ป้อมเกษตร์. (2559). การนำเสนอกลยุทธ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อ เสริมสร้างคุณภาพของนักเรียนมัธยมศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญยวีร์ ชัยสวัสดิ์. (2555). การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พรชัย เขวงชุตีรัตน์. (2553). การศึกษาการปฏิบัติงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ ผู้บริหารครูที่ปรึกษา และครูแนะแนวในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ตรด. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- เพลินพิศ สิงห์คำ (2560). การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ภูธฤทธิ์ วิทยานุรักษ์รักษาศิริ. (2556). การใช้วงจร PDCA กับงานบริการ. เพชรบุรี : มหาวิทยาลัย ศิลปากร วิทยาเขตสารสนเทศเพชรบุรี.
- มธุริน แผลงจันทิก. (2554). การศึกษาปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ.

- แมนพงศ์ กิจจานนท์. (2556). การศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ไขการดำเนินงานของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์และราชประชานุเคราะห์กลุ่ม 2 สังกัดสำนักบริหารการศึกษาศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.
- รองรัตน์ ทองมาลา. (2558). การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามทัศนะของผู้บริหารและครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- รัชพล เทียงดี. (2563). การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- โรงเรียนอนุบาลราชบุรี. (2554). Best Practice กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน. ราชบุรี : ผู้แต่ง.
- วราวุฒิ เหล่าจินดา. (2559). สภาพปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยม เขต 32. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- วิชัย อินทราม. (2556). ปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในอำเภอ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วิทยาลัยเทคนิคเลย. (2550). เอกสารประกอบการสอนเรื่องการวางแผน. สืบค้น มีนาคม 10, 2566, จาก <http://www.loeitech.ac.th>.
- วิทยาลัยเทคนิควิมลบริหารธุรกิจ. (2550). เอกสารประกอบการเรียนรู้การวางแผน. สืบค้น มีนาคม 10, 2566, จาก <http://wbac.ac.th>.
- วีรวิชัย เลิศไทยตระกูล. (2554). ปรัชญา วงจร PDCA. สืบค้น มีนาคม 10, 2566, จาก http://business.east.spu.ac.th/admin/waaa_file/A37322PDCA.pdf.
- วีระยุทธ ชาดะกาญจน์. (2551). เทคนิคการบริหาร สำหรับนักบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ. (2552). PDCA. สืบค้น มีนาคม 10, 2566, จาก http://youthm.ftpi.or.th/index.php?option=com_content&task=view&id=37&Itemid=42.
- สมศักดิ์ วรรณศิริ. (2550). การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนที่เปิดสอนในระดับช่วงชั้นที่ 3-4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

- สรารุติ แก้วจรัส. (2555). การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- สันติสุข สันติศาสนสุข. (2552). การประกันคุณภาพมุ่งสู่คุณภาพการศึกษา. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนา.
- สัมมา รัตนีย์. (2553). เอกสารคำสอน หลัก ทฤษฎีและปฏิบัติการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : แอล ที เพรส.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2547). การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสำหรับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ : องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- _____. (2551). ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน หลักการ แนวคิดและทิศทางในการดำเนินงาน. กรุงเทพฯ : ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- _____. (2552ก). กลยุทธ์สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ : องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- _____. (2552ข). หลักเกณฑ์และแนวทางการประเมินคุณภาพระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน (ระดับสถานศึกษาและเขตพื้นที่การศึกษา). กรุงเทพฯ : ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- _____. (2556). แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2557 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพฯ : ผู้แต่ง.
- _____. (2559). คู่มือการสรรหาและคัดเลือกสถานศึกษา และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อรับรางวัลระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประจำปี 2559. กรุงเทพฯ : ผู้แต่ง.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). คู่มือการประเมินผลภายในของสถานศึกษา ตามมาตรฐานการศึกษา : การออกแบบระบบการประกันคุณภาพภายใน (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : ผู้แต่ง.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2561). ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561 – 2580 ฉบับประกาศราชกิจจานุเบกษา. กรุงเทพฯ : ผู้แต่ง.
- _____. (2566). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 และยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580). กรุงเทพฯ : ผู้แต่ง.

- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2552). **ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หลักการแนวคิด และทิศทางการดำเนินงาน เอกสารสรุปองค์ความรู้สำหรับการพัฒนาทีมงานขับเคลื่อนระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อการก้าวอย่างยั่งยืน ปี 2552.**
กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- _____. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ. (2549). **แนวทางการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์.** กรุงเทพฯ : ผู้แต่ง.
- ลำอาง มั่งคั่ง. (2551). **การบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2.** วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.
- สุทัศน์ เอี่ยมแสง. (2558). **รายงานผลการดำเนินงาน โครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนบ้านแม่จูด อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่.** เชียงใหม่ : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5.
- สุภัสสร สุริยะ. (2562). **การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดกรุงเทพมหานคร.** วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสยาม.
- สุมาลี ทองงาม. (2555). **การศึกษาการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนวัดโคกนอน สำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร.** วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- สุรัตน์ สุทธิชีवाल. (2555). **รูปแบบการพัฒนาคุณภาพงานวิจัยในชั้นเรียน.** วิทยานิพนธ์ปริญญาดุขฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์.
- สุวรรีย์ ศิริโกคาภิรมย์. (2553). **วิทยากรวิจัย.** ลพบุรี : มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- หทัยวัน เพชรซ้อน. (2553). **การปฏิบัติงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดปัตตานี.** วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- อนันต์ นามตันทอง. (2553). **การพัฒนาตัวบ่งชี้สมรรถนะการบริหารจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.** วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- อภิญา สมน้อย. (2565). **การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง.** สารนิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.

- อรชุน กิตติโสภาคีลักษณ์. (2555). ปัญหาและข้อเสนอแนะการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือ
นักเรียนของครูที่ปรึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชลบุรี เขต 3. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อินทิรา ฮวดเจริญ. (2550). การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัย
ราชภัฏรำไพพรรณี.
- อุทัย ดุลยเกษม. (2552). การประกันคุณภาพกับการพัฒนาการศึกษา. มหาสารคาม : คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- Childs, S.R. (2013). **Impact of the student support service/Trio programming on persistence and academic achievement.** Ph.D. Thesis The Graduate College of Bowling Green State University.
- Cronbach, L.J. (1970). **Essentials of psychological testing.** New York : Harper & Row.
- Good, C.V. (1973). **Dictionary of education.** New York : McGraw-Hill.
- Goodman, R. (2003). Using the Strengths and Difficulties Questionnaire (SDQ) to Screen for Child Psychiatric Discipline in a community Samples. **Dissertation Abstracts International**, 11178–A.
- Hardwicke, S.B. (2006). **An analysis of student assistance program outcome.** Ph.D. Thesis Virginia Polytechnic Institute and State University.
- McWilliams, E.K. (2010). **A Descriptive case study of a school-wide-positive behavior support (PBS) system in school with principal-LED planning teams and coach-LED planning teams.** Doctor of Philosophy Dissertation, Kent State University.
- Wehlage, G.G. (2009). Effective programs for the marginal high school. **Student : January**, 123.
- Yamane, T. (1973). **Elementary sampling theory.** London : Prentice-Hall.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ภาคผนวก ก
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครู
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

1. แบบสอบถามฉบับนี้จัดทำขึ้นโดยมีจุดประสงค์ เพื่อต้องการศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1

2. แบบสอบถามนี้ใช้เป็นข้อมูลเพื่อประโยชน์ในการวิจัยเท่านั้น และเสนอผลการวิจัยเป็นภาพรวม ไม่มีผลกระทบต่อการทำงานในหน้าที่ทางราชการแต่ประการใด ขอความกรุณาจากท่านได้โปรดตอบแบบสอบถามทุกข้อตามความเป็นจริง

3. ผู้ตอบแบบสอบถามฉบับนี้ คือ ข้าราชการครู และผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 ซึ่งแบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list) จำนวน 3 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า ใน 5 ด้าน จำนวน 45 ข้อ ได้แก่ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา ด้านการพัฒนาและส่งเสริมนักเรียน และการส่งต่อนักเรียน

ขอขอบพระคุณอย่างสูงที่ท่านกรุณาตอบแบบสอบถาม คำตอบของท่านเป็นข้อมูล ที่มีคุณค่าอย่างมากต่อการทำวิจัยในครั้งนี้ และจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อประสิทธิภาพ การบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาที่ดีในภาพรวมต่อไป

นางสาวธัญลักษณ์ เสนามาต

นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทสรี

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครู
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงของท่าน

1. ตำแหน่งในการปฏิบัติงาน

- 1) ผู้บริหารสถานศึกษา
 2) ครู

2. ประสบการณ์การทำงาน

- 1) น้อยกว่า 10 ปี
 2) 10-20 ปี
 3) มากกว่า 20 ปี

3. ขนาดของโรงเรียน

☐ 1) ขนาดเล็ก	มีจำนวนนักเรียน 1-120 คน
☐ 2) ขนาดกลาง	มีจำนวนนักเรียน 121 – 719 คน
☐ 3) ขนาดใหญ่/ขนาดใหญ่พิเศษ	มีจำนวนนักเรียน 720 ขึ้นไป

ตอนที่ 2 การศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1

คำชี้แจง โปรดอ่านรายละเอียดเกี่ยวกับข้อความต่อไปนี้ แล้วพิจารณาว่า ท่านมีการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในระดับใด ทำเครื่องหมาย ลงใน ทางขวามือให้ตรงกับระดับคะแนนเพียงช่องเดียว ซึ่งมีรายละเอียดระดับคะแนนที่ให้ความหมาย ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน อยู่ในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน อยู่ในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตัวอย่าง

ที่	การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	ระดับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
		5	4	3	2	1
0	ท่านได้รับคำชมเชยจากผู้บังคับบัญชาในการปฏิบัติงาน.....		✓			

จากตัวอย่าง ข้อ 0 แสดงว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับมาก เป็น

ต้น

ที่	การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	ระดับการดำเนินงาน ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
		5	4	3	2	1
ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล						
1	มีการพิจารณา วางแผน/กำหนดนโยบาย/โครงการ กำหนดหน้าที่และกรอบการดำเนินงานด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลอย่างชัดเจน					
2	มีการประชุมมอบนโยบายสร้างความเข้าใจการดำเนินงานและการใช้เครื่องมือในการรู้จักนักเรียนรายบุคคล					
3	มีการดำเนินการตามแผนปฏิบัติงานเกี่ยวกับการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลโดยได้รับความร่วมมือจากบุคลากรในสถานศึกษา					
4	สนับสนุนการจัดทำข้อมูลการวิเคราะห์การรู้จักนักเรียนรายบุคคลในภาพรวมของโรงเรียนอย่างเหมาะสมกับบริบทและสม่ำเสมอ					
5	มีการประสานงาน ขอข้อมูลนักเรียนจากผู้ปกครอง นักเรียนและผู้เชี่ยวชาญทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา					
6	มีการกำกับดูแล ตรวจสอบความถูกต้องข้อมูลพื้นฐานนักเรียนรายบุคคลในระเบียบสะสม โดยสามารถนำไปช่วยเหลือได้อย่างจริงจัง					
7	มีการจัดเก็บข้อมูลพื้นฐานนักเรียนทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ ด้านความสามารถ ด้านสุขภาพ ด้านครอบครัว ด้านสารสนเทศ ด้านความปลอดภัย และด้านอื่นๆ					
8	มีการประเมินและสรุปผลการดำเนินงานของ คณะกรรมการดำเนินงานด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล					

ที่	การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	ระดับการดำเนินงาน ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
		5	4	3	2	1
9	มีการนำปัญหาอุปสรรคการดำเนินงานเกี่ยวกับการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลมาปรับปรุงแก้ไข					
10	มีการนำข้อมูลเพื่อใช้เป็นสารสนเทศในการคัดกรองนักเรียน					
ด้านการคัดกรองนักเรียน						
11	มีการพิจารณา วางแผน/กำหนดนโยบาย/โครงการ กำหนดหน้าที่และกรอบการดำเนินงานด้านการคัดกรองนักเรียน					
12	มีการแต่งตั้งคณะกรรมการ การดำเนินงาน ด้านการคัดกรองนักเรียนอย่างเหมาะสม กำหนด หน้าที่และกรอบการดำเนินงานอย่างชัดเจน					
13	มีการประชุมพิจารณาเกณฑ์การจัดกลุ่มนักเรียน กำหนดมาตรฐาน การคัดกรองและวางแผน การคัดกรองนักเรียนโดยจัดประชุมชี้แจง ให้ผู้ปกครองทราบเกณฑ์ดังกล่าว					
14	มีการออกแบบและใช้เครื่องมือคัดกรองนักเรียน ที่หลากหลาย ตามเกณฑ์ การคัดกรองนักเรียน โดยมีการเก็บรักษาข้อมูลนักเรียนเป็นความลับ					
15	มีการวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียนจากเครื่องมือ เช่น ระเบียบสะสม แบบประเมินพฤติกรรม แหล่งข้อมูล ภายในโรงเรียนเช่น ครู เพื่อนนักเรียน เป็นต้น					
16	มีการกำกับดูแล ตรวจสอบความถูกต้องของ ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมนักเรียนเพื่อคัดกรอง แบ่งกลุ่มนักเรียน					
17	มีการสรุปผลการคัดกรองกลุ่มต่างๆ ในภาพรวมของ โรงเรียนจัดทำเป็นข้อมูลสารสนเทศอย่างเป็นระบบ					

ที่	การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	ระดับการดำเนินงาน ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
		5	4	3	2	1
18	มีการจัดทำรายงานผลการคัดกรองนักเรียนให้ผู้ปกครองทราบ ด้วยวิธีการสื่อสารที่เหมาะสม					
19	มีการนำผลการคัดกรองมาจัดทำสารสนเทศเพื่อใช้ในการวางแผนด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน					
ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา						
20	มีการแต่งตั้งคณะกรรมการ การดำเนินงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาย่างเหมาะสมกับหน้าที่และกรอบการดำเนินงานอย่างชัดเจน					
21	มีแผนงานโครงการ ปฏิทินปฏิบัติงานตามแผนและจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานป้องกันและแก้ไขปัญหตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน					
22	มีการประชุมสร้างความเข้าใจ ฝึกรอบรมทักษะในการดำเนินงาน					
23	มีการสร้างและพัฒนาความร่วมมือของผู้ปกครองนักเรียนในการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน					
24	มีการจัดกิจกรรมเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนที่หลากหลายสอดคล้องกับปัญหาของนักเรียน					
25	มีการให้คำปรึกษาและช่วยเหลือนักเรียนทุกกลุ่มด้วยท่าทีที่เป็นมิตรและเก็บรักษาข้อมูลนักเรียนเป็นความลับ					
26	มีการติดตามผลหลังจากการให้คำปรึกษาหรือหลังการจัดกิจกรรมป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนทุกครั้ง					
27	มีการประเมินและติดตามผลการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนโดยแจ้งให้ผู้ปกครองทราบเพื่อให้มีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน					

ที่	การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	ระดับการดำเนินงาน ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
		5	4	3	2	1
28	มีการวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียนเพื่อแยกประเภทการส่งต่อนักเรียน ภายในหรือภายนอกสถานศึกษาอย่างชัดเจน โดยจัดทำเป็นข้อมูลสารสนเทศ					
29	มีการประชุมสรุปปัญหาจัดทำรายงานการป้องกันและแก้ไขปัญหาให้นักเรียนเพื่อเป็นข้อมูลในการดำเนินงานขั้นต่อไป					
30	มีการปรับปรุงการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหา นักเรียนอย่างสม่ำเสมอ					
ด้านการพัฒนาและส่งเสริมนักเรียน						
31	มีการแต่งตั้งคณะกรรมการ การดำเนินงานด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียนอย่างเหมาะสมกับหน้าที่และกรอบการดำเนินงานอย่างชัดเจน					
32	มีแผนงานโครงการ ปฏิทินปฏิบัติงานตามแผนและจัดทำคู่มือการปฏิบัติการส่งเสริมและพัฒนานักเรียนตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน					
33	มีการดำเนินการติดตาม ชี้แนะให้ นักเรียน ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องหรือพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม					
34	มีการจัดกิจกรรมประชุมผู้ปกครองนักเรียน เพื่อหาแนวทางและสร้างการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน					
35	มีการอำนวยความสะดวก สนับสนุนเครื่องมืองบประมาณ และบุคลากรในการจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนานักเรียนอย่างเหมาะสม					
36	มีการพิจารณาเปรียบเทียบผลที่เกิดขึ้นกับนักเรียนก่อน-หลังจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนานักเรียน					

ที่	การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	ระดับการดำเนินงาน ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
		5	4	3	2	1
37	มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการดำเนินการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน					
38	มีการสรุปผลการจัดกิจกรรมเพื่อใช้ในการจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนานักเรียนและเพื่อเป็นข้อมูลดำเนินการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาให้นักเรียน					
ด้านการส่งต่อนักเรียน						
39	มีการแต่งตั้งคณะกรรมการ การดำเนินงานด้านการส่งต่อนักเรียนอย่างเหมาะสมกับบทบาทหน้าที่และกรอบการดำเนินงานอย่างชัดเจน					
40	มีแผนงานโครงการ ปฏิทินปฏิบัติงานตามแผนและจัดทำคู่มือการปฏิบัติการส่งต่อนักเรียนตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน					
41	มีการวิเคราะห์ผู้เรียนกลุ่มที่มีปัญหาเพื่อส่งต่อไปรับการช่วยเหลือจากเครือข่ายภายนอกเป็นรายกรณี					
42	มีการสร้างความเข้าใจและการยอมรับแก่นักเรียนและผู้ปกครองด้วยวิธีการที่เหมาะสมกรณีมีการส่งต่อนักเรียน					
43	มีระบบการส่งต่อนักเรียนกลุ่มมีปัญหาไปให้ผู้เชี่ยวชาญภายนอกอย่างเป็นขั้นตอน					
44	โรงเรียนมีการจัดตั้งเครือข่ายการส่งต่อนักเรียนภายนอกโรงเรียน มีการประชุมสร้างแนวทางการบูรณาการทำงานร่วมกัน					
45	มีการรายงานและประเมินผลด้านการส่งต่อนักเรียนเพื่อนำไปสู่การพัฒนากระบวนการส่งต่อนักเรียนกลุ่มที่มีปัญหา					

ภาคผนวก ข
ผลการวิเคราะห์คุณภาพของแบบสอบถามในการวิจัย
ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามในการวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ตารางค่าเฉลี่ยผลความสอดคล้องของแบบสอบถาม
เรื่อง การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครู
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1

ตอนที่ 2 การศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัด
 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1

รายการประเมิน	คะแนนจากผู้เชี่ยวชาญคนที่					ค่า IOC	แปล ผล
	5	4	3	2	1		
ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล							
1.มีการพิจารณา วางแผน/กำหนดนโยบาย/ โครงการ กำหนดหน้าที่และกรอบการดำเนินงาน ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลอย่างชัดเจน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
2.มีการประชุมมอบนโยบายสร้างความเข้าใจการ ดำเนินงานและการใช้เครื่องมือในการรู้จักนักเรียน รายบุคคล	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
3.มีการดำเนินการตามแผนปฏิบัติงานเกี่ยวกับการ รู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลโดยได้รับความร่วมมือ จากบุคลากรในสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
4.สนับสนุนการจัดทำข้อมูลการวิเคราะห์การรู้จัก นักเรียนรายบุคคลในภาพรวมของโรงเรียนอย่าง เหมาะสมกับบริบทและสม่ำเสมอ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
5.มีการประสานงาน ขอข้อมูลนักเรียนจาก ผู้ปกครองนักเรียนและผู้เชี่ยวชาญทั้งภายในและ ภายนอกสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
6.มีการกำกับดูแล ตรวจสอบความถูกต้องข้อมูล พื้นฐานนักเรียนรายบุคคลในระเบียบสะสม โดยสามารถนำไปช่วยเหลือได้อย่างจริงจัง	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
7.มีการจัดเก็บข้อมูลพื้นฐานนักเรียนทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ ด้านความสามารถ ด้านสุขภาพ ด้านครอบครัว ด้านสารสนเทศ ด้านความปลอดภัย และด้านอื่นๆ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

รายการประเมิน	คะแนนจากผู้เชี่ยวชาญคนที่					ค่า IOC	แปลผล
	5	4	3	2	1		
8.มีการประเมินและสรุปผลการดำเนินงานของคณะกรรมการดำเนินงานด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
9.มีการนำปัญหาอุปสรรคการดำเนินงานเกี่ยวกับการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลมาปรับปรุงแก้ไข	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
10.มีการนำข้อมูลเพื่อใช้เป็นสารสนเทศในการคัดกรองนักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
ด้านการคัดกรองนักเรียน							
11.มีการพิจารณา วางแผน/กำหนดนโยบาย/โครงการ กำหนดหน้าที่และกรอบการดำเนินงานด้านการคัดกรองนักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
12.มีการแต่งตั้งคณะกรรมการ การดำเนินงานด้านการคัดกรองนักเรียนอย่างเหมาะสมกำหนดหน้าที่และกรอบการดำเนินงานอย่างชัดเจน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
13.มีการประชุมพิจารณาเกณฑ์การจัดกลุ่มนักเรียน กำหนดมาตรฐาน การคัดกรองและวางแผนการคัดกรองนักเรียนโดยจัดประชุมชี้แจงให้ผู้ปกครองทราบเกณฑ์ดังกล่าว	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
14.มีการออกแบบและใช้เครื่องมือคัดกรองนักเรียนที่หลากหลาย ตามเกณฑ์ การคัดกรองนักเรียน โดยมีการเก็บรักษาข้อมูลนักเรียนเป็นความลับ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
15.มีการวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียนจากเครื่องมือ เช่น ระเบียบสะสม แบบประเมินพฤติกรรม แหล่งข้อมูลภายในโรงเรียนเช่น ครู เพื่อนนักเรียน	+1	0	+1	+1	+1	0.80	ใช้ได้
16.มีการกำกับดูแล ตรวจสอบความถูกต้องของผลการวิเคราะห์พฤติกรรมนักเรียนเพื่อคัดกรองแบ่งกลุ่มนักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

รายการประเมิน	คะแนนจากผู้เชี่ยวชาญคนที่					ค่า IOC	แปลผล
	5	4	3	2	1		
17.มีการสรุปผลการคัดกรองกลุ่มต่างๆ ในภาพรวมของโรงเรียนจัดทำเป็นข้อมูลสารสนเทศอย่างเป็นระบบ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
18.มีการจัดทำรายงานผลการคัดกรองนักเรียนให้ผู้ปกครองทราบ ด้วยวิธีการสื่อสารที่เหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
19.มีการนำผลการคัดกรองมาจัดทำสารสนเทศเพื่อใช้ในการวางแผนด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา							
20.มีการแต่งตั้งคณะกรรมการ การดำเนินงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาย่างเหมาะสมกับหน้าที่และกรอบการดำเนินงานอย่างชัดเจน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
21.มีแผนงานโครงการ ปฏิทินปฏิบัติงานตามแผนและจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานป้องกันและแก้ไขปัญหตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
22.มีการประชุมสร้างความเข้าใจ ผูกอบรมทักษะในการดำเนินงาน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
23.มีการสร้างและพัฒนาความร่วมมือของผู้ปกครองนักเรียนในการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
24.มีการจัดกิจกรรมเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนที่หลากหลายสอดคล้องกับปัญหาของนักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
25.มีการให้คำปรึกษาและช่วยเหลือนักเรียนทุกกลุ่มด้วยทาทิที่เป็นมิตรและเก็บรักษาข้อมูลนักเรียนเป็นความลับ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
26.มีการติดตามผลหลังจากการให้คำปรึกษาหรือหลังการจัดกิจกรรมป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนทุกครั้ง	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

รายการประเมิน	คะแนนจากผู้เชี่ยวชาญคนที่					ค่า IOC	แปลผล
	5	4	3	2	1		
27.มีการประเมินและติดตามผลการดำเนินงาน ป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนโดยแจ้งให้ผู้ปกครองทราบเพื่อให้มีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
28.มีการวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียนเพื่อแยกประเภท การส่งต่อนักเรียน ภายในหรือภายนอก สถานศึกษาอย่างชัดเจน โดยจัดทำเป็นข้อมูล สารสนเทศ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
29.มีการประชุมสรุปปัญหาจัดทำรายงานการ ป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนเพื่อเป็นข้อมูลในการดำเนินงานขั้นต่อไป	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
30.มีการปรับปรุงการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนอย่างสม่ำเสมอ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
ด้านการพัฒนาและส่งเสริมนักเรียน							
31.มีการแต่งตั้งคณะกรรมการ การดำเนินงาน ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียนอย่าง เหมาะสมกับหน้าที่และกรอบการดำเนินงานอย่าง ชัดเจน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
32.มีแผนงานโครงการ ปฏิทินปฏิบัติงานตามแผน และจัดทำคู่มือการปฏิบัติการส่งเสริมและพัฒนา นักเรียนตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
33.มีการดำเนินการติดตาม ชี้แนะให้ นักเรียน ปรับปรุง แก้ไขข้อบกพร่องหรือพฤติกรรมที่ไม่ เหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
34.มีการจัดกิจกรรมประชุมผู้ปกครองนักเรียน เพื่อหาแนวทางและสร้างการมีส่วนร่วมในการ ส่งเสริมและพัฒนานักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

รายการประเมิน	คะแนนจากผู้เชี่ยวชาญคนที่					ค่า IOC	แปลผล
	5	4	3	2	1		
35.มีการอำนวยความสะดวก สนับสนุนเครื่องมือ งบประมาณ และบุคลากรในการจัดกิจกรรม ส่งเสริมและพัฒนานักเรียนอย่างเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
36.มีการพิจารณาเปรียบเทียบผลที่เกิดขึ้นกับ นักเรียน ก่อน-หลังจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนา นักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
37.มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของ คณะกรรมการดำเนินการส่งเสริมและพัฒนา นักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
38.มีการสรุปผลการจัดกิจกรรมเพื่อใช้ในการจัด กิจกรรมส่งเสริมและพัฒนานักเรียนและเพื่อเป็น ข้อมูลดำเนินการในการป้องกันและแก้ไขปัญหา นักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
ด้านการส่งต่อนักเรียน							
39.มีการแต่งตั้งคณะกรรมการ การดำเนินงาน ด้านการส่งต่อนักเรียนอย่างเหมาะสมกับบทบาท หน้าที่และกรอบการดำเนินงานอย่างชัดเจน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
40.มีแผนงานโครงการ ปฏิทินปฏิบัติงานตามแผน และจัดทำคู่มือการปฏิบัติการส่งต่อนักเรียนตาม ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
41.มีการวิเคราะห์ผู้เรียนกลุ่มที่มีปัญหาเพื่อส่ง ต่อไปรับการช่วยเหลือจากเครือข่ายภายนอกเป็น รายการณี	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
42.มีการสร้างความเข้าใจและการยอมรับแก่นักเรียนและผู้ปกครองด้วยวิธีการที่เหมาะสมกรณี มีการส่งต่อนักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
43.มีระบบการส่งต่อนักเรียนกลุ่มมีปัญหาไปให้ ผู้เชี่ยวชาญภายนอกอย่างเป็นขั้นตอน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

รายการประเมิน	คะแนนจากผู้เชี่ยวชาญคนที่					ค่า IOC	แปลผล
	5	4	3	2	1		
44.โรงเรียนมีการจัดตั้งเครือข่ายการส่งต่อนักเรียนภายนอกโรงเรียน มีการประชุมสร้างแนวทาง กระบวนการทำงานร่วมกัน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
45.มีการรายงานและประเมินผลด้านการส่งต่อนักเรียนเพื่อนำไปสู่การพัฒนากระบวนการส่งต่อนักเรียนกลุ่มที่มีปัญหา	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ภาคผนวก ค

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

1. รองศาสตราจารย์ ดร.ชูชาติ พยอม	รองคณบดีฝ่ายวิชาการ
คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
2. อาจารย์ ดร.สรรัชต์ ชูชีพ	รองคณบดีฝ่ายวิชาการ คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
3. อาจารย์ ดร.ธันยนันท์ ทองบุญตา	อาจารย์ประจำ คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปนิดา เนื่องพะยอม	อาจารย์ประจำ คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภูวดล จุลสุคนธ์	อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ภาคผนวก ง

หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ที่ ๕๑๔/๒๕๖๗

วันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือใช้ในการทำวิจัย

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.ชูชาติ พยอม

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
๑. คำโครงการศึกษาค้นคว้าอิสระ
 ๒. แบบสอบถามการศึกษาค้นคว้าอิสระ
 ๓. แบบประเมินคุณภาพเครื่องมือ

ด้วยนางสาวธัญลักษณ์ เสนามาต นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครู (สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต ๑ โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เฉลิมชัย หาญกล้า เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และอาจารย์ ดร.ภัสสร เลาสวัสดิกุล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ปัจจุบันอยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือใช้ในการทำวิจัยซึ่งผู้วิจัยได้เรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือในครั้งนี้

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย ตามเอกสารที่แนบมาพร้อมหนังสือนี้ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

(อาจารย์ ดร.ภัสสร เลาสวัสดิกุล)
คณบดีคณะครุศาสตร์

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.....

ที่ ๕๑๕/๒๕๖๗..... วันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗.....

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือใช้ในการทำวิจัย.....

เรียน อาจารย์ ดร.สรรัชต์ ชูชีพ

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
๑. คำโครงการศึกษาค้นคว้าอิสระ
 ๒. แบบสอบถามการศึกษาค้นคว้าอิสระ
 ๓. แบบประเมินคุณภาพเครื่องมือ

ด้วยนางสาวธัญลักษณ์ เสนามาต นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต ๑ โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เฉลิมชัย หาญกล้า เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และอาจารย์ ดร.ภัสสร เลาสวัสดิกุล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ปัจจุบันอยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือใช้ในการทำวิจัยซึ่งผู้วิจัยได้เรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือในครั้งนี้

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย ตามเอกสารที่แนบมาพร้อมหนังสือนี้ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

(อาจารย์ ดร.ภัสสร เลาสวัสดิกุล)
คณบดีคณะครุศาสตร์

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ที่ ๕๑๖/๒๕๖๗

วันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือใช้ในการทำวิจัย

เรียน อาจารย์ ดร.ธัญนันท์ ทองบุญตา

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
๑. คำโครงการศึกษาค้นคว้าอิสระ
 ๒. แบบสอบถามการศึกษาค้นคว้าอิสระ
 ๓. แบบประเมินคุณภาพเครื่องมือ

ด้วยนางสาวธัญญาลักษณ์ เสนามาต นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ลพบุรี เขต ๑ โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เฉลิมชัย หาญกล้า เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และอาจารย์ ดร.ภัสสกร เลาสวัสดิกุล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ปัจจุบันอยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือใช้ในการทำวิจัยซึ่งผู้วิจัยได้เรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือในครั้งนี้

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย ตามเอกสารที่แนบมาพร้อมหนังสือนี้ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

(อาจารย์ ดร.ภัสสกร เลาสวัสดิกุล)
คณบดีคณะครุศาสตร์

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ที่ ๕๑๗/๒๕๖๗ วันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือใช้ในการทำวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปนิดา เนื่องพะยอม

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
๑. คำโครงการศึกษาค้นคว้าอิสระ
 ๒. แบบสอบถามการศึกษาค้นคว้าอิสระ
 ๓. แบบประเมินคุณภาพเครื่องมือ

ด้วยนางสาวธัญลักษณ์ เสนามาต นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต ๑ โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เฉลิมชัย หาญกล้า เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และอาจารย์ ดร.ภัสยกร เลาสวัสดิกุล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ปัจจุบันอยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือใช้ในการทำวิจัยซึ่งผู้วิจัยได้เรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือในครั้งนี้

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย ตามเอกสารที่แนบมาพร้อมหนังสือนี้ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

(อาจารย์ ดร.ภัสยกร เลาสวัสดิกุล)
คณบดีคณะครุศาสตร์

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.....

ที่ ๕๑๘/๒๕๖๗..... วันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗.....

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือใช้ในการทำวิจัย.....

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภูวดล จุลสุคนธ์

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
๑. คำโครงการศึกษาค้นคว้าอิสระ
 ๒. แบบสอบถามการศึกษาค้นคว้าอิสระ
 ๓. แบบประเมินคุณภาพเครื่องมือ

ด้วยนางสาวธัญลักษณ์ เสนามาต นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต ๑ โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เฉลิมชัย หาญกล้า เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และอาจารย์ ดร.ภัสสร เลาสวัสดิกุล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ปัจจุบันอยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือใช้ในการทำวิจัยซึ่งผู้วิจัยได้เรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือในครั้งนี้

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย ตามเอกสารที่แนบมาพร้อมหนังสือนี้ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

(อาจารย์ ดร.ภัสสร เลาสวัสดิกุล)
คณบดีคณะครุศาสตร์

ภาคผนวก จ
หนังสือขอความอนุเคราะห์เพื่อทดลองใช้ (try out)
เครื่องมือในการวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ที่ อว. ๐๖๒๘.๐๒/๑๓๔

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต ๑	
เลขที่รับ	๖๕๑๘
วันที่	๒๙ มี.ค. ๒๕๖๗
เวลา	๑๔.๑๓ ๑๖
☒ กลุ่มบริหารงานทั่วไป	☐ กลุ่มนโยบายและแผน
☐ กลุ่มบริหารงานบุคคล	☐ สหกรณ์การเกษตร
☐ คณะครูศาสตร์	☐ กลุ่มส่งเสริมการศึกษา
☐ กลุ่มบริหารงานพิเศษ	☐ กลุ่มส่งเสริมการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี	

ถนนนารายณ์มหาราช

อ.เมือง จ.สุพรรณบุรี ๓๕๐๐๐

๘ มีนาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขออนุญาตทดลองใช้ (Try out) เครื่องมือในการศึกษาค้นคว้าอิสระ

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต ๑

ด้วยนางสาวธัญญาลักษณ์ เสนามาต นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต ๑ โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เฉลิมชัย หาญกล้า เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และอาจารย์ ดร.ภัสสกร เลาสวัสดิกุล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ปัจจุบันอยู่ในขั้นตอนการทดลองใช้เครื่องมือ (Try out) เพื่อตรวจสอบคุณภาพและปรับปรุงเครื่องมือที่สร้างขึ้น

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านให้ นางสาวธัญญาลักษณ์ เสนามาต ดำเนินการทดลองใช้เครื่องมือในการศึกษาค้นคว้าอิสระกับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สถานศึกษาในสังกัดของท่าน หวังอย่างยิ่งในความกรุณาและ ได้รับความอนุเคราะห์ด้วยดี ทั้งนี้ นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อและประสานขอความอนุเคราะห์ด้วยตนเอง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาต และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร. ภัสสกร เลาสวัสดิกุล)
คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

โทร. ๐-๓๖๔๑-๑๑๑๒

โทรสาร ๐-๓๖๔๑-๑๑๑๒

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ : saraban_edu@lawasri.tru.ac.th

ภาคผนวก ฉ

หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ที่ อว. ๐๖๒๘ ๐๒/๑๕๕

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระดมศึกษาลพบุรี เขต ๑	
เลขที่รับ	๖๕๘๔
วันที่ 29 มี.ค. 2567	1๕.๒3 น
เรื่อง	
☐ กลุ่มอำนวยการ	☐ กลุ่มนโยบายและแผน
☐ กลุ่มบริหารงานบุคคล	☐ กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา
☐ กลุ่มส่งเสริมวินัยคุณธรรม	☐ กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาชุมชน
☐ กลุ่มนิเทศ ติดตาม ประเมินผล	☐ กลุ่มบริหารงานทั่วไป

คณะครูศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ถนนนารายณ์มหาราช

อ.เมือง จ.ลพบุรี ๑๕๐๐๐

๑๑ มีนาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขออนุญาตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยในการศึกษาค้นคว้าอิสระ

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระดมศึกษาลพบุรี เขต ๑

ด้วยนางสาวธัญญาลักษณ์ เสนามาต นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระดมศึกษาลพบุรี เขต ๑ โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เฉลิมชัย หาญกล้า เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และอาจารย์ ดร.ภัสสกร เลาสวัสดิกุล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ปัจจุบันอยู่ในขั้นตอนการเก็บข้อมูล ซึ่งสถานศึกษาในสังกัดของท่าน ได้ถูกเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างในการเก็บข้อมูลในครั้งนี้

คณะครูศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านอนุญาตให้ นางสาวธัญญาลักษณ์ เสนามาต ดำเนินการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยในการศึกษาค้นคว้าอิสระกับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งได้แก่ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สถานศึกษาในสังกัดของท่าน หวังอย่างยิ่งในความกรุณาและอนุญาตให้ นักศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูลดังกล่าว ทั้งนี้ นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อและประสานขอความอนุเคราะห์ด้วยตนเอง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาต และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.ภัสสกร เลาสวัสดิกุล)

คณบดีคณะครูศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

โทร.๐-๓๖๔๑-๑๑๑๒

โทรสาร ๐-๓๖๔๑-๑๑๑๒

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban_edu@lawasri.tru.ac.th

061-5607548

ประวัติผู้ทำการวิจัย

ชื่อ-สกุล	นางสาวฉันทลักษณ์ เสนามาต
วันเดือนปีเกิด	วันที่ 8 เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2536
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 38 หมู่ที่ 1 ตำบลมหาสอน อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี 15110
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	พ.ศ. 2567 ครูโรงเรียนวัดบ้านหมี่ใหญ่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	พ.ศ. 2560 ครูผู้ช่วย โรงเรียนบ้านท่าม่วง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 อำเภอโคกสำโรง จังหวัดลพบุรี พ.ศ. 2562 ครู โรงเรียนบ้านท่าม่วง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 อำเภอโคกสำโรง จังหวัดลพบุรี พ.ศ. 2566 ครูชำนาญการ วัดบ้านหมี่ใหญ่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2559 ครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.) สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ทั่วไป มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี จังหวัดลพบุรี พ.ศ. 2567 ครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี จังหวัดลพบุรี